divadelní HROMADA

LVIII jaro 2010

Absurdní divadlo je jediný druh umění, který ukazuje svět realisticky.

Gabriel Laub

(toto číslo Divadelní hromady dáno do tisku den před parlamentními volbami 2010)

strana

2821 - 2880 = LVIII /´10 str. 1 - 60
Jaro

4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)
Tradiční „Cenění"
5 Zlatý odznak J. K. Tyla pro Mirka Michálka
6 Valná hromada VSVD
7 Výroční zpráva předsedy VSVD
10 Zpráva o hospodaření VSVD za rok 2009
11 Usnesení Valné hromady VSVD
12 Noví členové Rady VSVD, David Hirman
13 Josef J. Kopecký, Lída Šmídová
15 Koho ozdobíme Zlatým Tylem v roce 2010, Libuše Straková
16 Zdeněk Hovorka, Zdeněk Stejskal
17 Cena MK ČR v roce 2010 - Mgr. Milan Schejbal

18 IMPULSY Z IMPULSU
Pohárek SČDO
20 Wolkrův Prostějov
21 Červený Kostelec '10
26 AUDIMAFOR aneb Kostelecký kostlivec
30 Regionální loutkářská přehlídka
34 Miletínské divadelní jaro
36 Dětská scéna 2010
38 Krajská přehlídka dětských recitátorů Královéhradeckého kraje
39 Zpráva z Klubu dětského divadla

40 VIDĚLI JSME
Třebechovický Brouk v hlavě
41 Smutky a radosti letošního Děčína

43 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU
Česká Třebová - Pardubice - Červený Kostelec - Kostelec n/Orlicí a zpět
45 Divadelní úsměvy Úpice 2010
46 V divadle v Broumově zahřmělo! Nová premiéra Bez roucha
47 V únoru a březnu se v choceňské ZUŠ konaly dvě přehlídky...
48 DS Jiráskova divadla v Hronově uvádí..., DS Kačenka, Divadlo v Roztocké - Jilemnici uvádí Kasaři

49 OSOBNOSTI
Mirka Císařová

55 VE SLUŽBÁCH THÁLIE
Jiří Roubínek
56 Milena Janečková, Vzpomínka...

57 MIMO RUBRIKY
Konec starých časů

Vážení a milí čtenáři,

dostáváte první letošní (jarní) číslo Hromady, které je pravidelně věnováno především dokumentaci Valné hromady VSVD a postupovým přehlídkám, které pořádá Středisko amatérské kultury Impuls ve spolupráci s Volným sdružením východočeských divadelníků.

Letní číslo však bude rychle následovat, vyjde v 2. polovině července. Programově je věnováno postupovým přehlídkám mimo Královéhradecký kraj a vystoupení „východočechů" na národních přehlídkách.

Především však čekáme i na vaše zprávy – postřehy a dojmy z jarních přehlídek, informace o divadelním dění ve vašem nejbližším okolí, gratulace jubilantům.

Podělte se o své divadelní zážitky...!!!

Uzávěrka je 30. června 2010

-red-

Uzávěrka příštího čísla:
30. ČERVNA 2010

Příspěvky a fota prosíme zasílat na adresu:
IMPULS
Okružní 1130
500 03 Hradec Králové
e-mail:
gregarova@vsvd.cz
http://www.vsvd.cz

HROMADA č. LVIII / 2010
JARO

Vydává:
Středisko amatérské kultury IMPULS,
Okružní 1130,
500 03 Hradec Králové
Telefon: 495 582 622
Tel./fax: 495 546 560
ve spolupráci
s Volným sdružením
východočeských divadelníků

Vychází 3x ročně

REDAKCE:
Alexandr Gregar (chefredacteur),
Mirka Císařová, Alena Exnarová,
Jan Merta, Naďa Gregarová

FOTOGRAFIE:
Pokud není uveden autor, pocházejí fotografie z archivu souboru.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Mario Alfieri

TISK:
GRANTIS Ústí nad Orlicí

Registrováno na
MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění
MK ČR

Neprodejné!
Náklad 370 ks

Neprošlo jazykovou úpravou!

Po celých uplynulých deset let jsem se v tuhle dobu stával „dramaturgem z libosti“ a skládal (za notného přičinění své milé Nadi, která s trpělivostí Matky Terezy projednávala tisíce detailů face to face desítkám divadelních, tu i cizozemských souborů) tzv. Open Air program pro hradecký mezinárodní divadelní festival. Ze skromných začátků jakýchsi třiceti představení v deseti dnech, většinou amatérských, se rozrostl na půldruhé stovky produkcí. Tyto hrátky s tituly, termíny, hracími prostory a různými bizardními požadavky na techniku, od svícení ve dne, elektrický proud uprostřed náměstí, živé vepře, ubytování psů či milenek, nám připravilo mnohou bezesnou noc. Od letošního roku spím klidněji, protože o Open se starají mladí a neopotřebovaní hradečtí divadelníci z Poco animato, kteří, domnívám se s jistotou, převedou tuto opulentní součást festivalu k novým břehům.

Proč o tom píšu v úvodu úvodníku? Taky proto, že Open program se za ta léta vyprofiloval v multižánrovou divadelní podívanou, která obsáhla nejrůznější druhy a styly divadla. Letos dokonce se bulletin OAP vypořádal, vstřícně publiku, i s jejich označením: upozorňuje nezasvěcené, co je představení pro děti, co tvůrčí dílny, komedie (někdy tragi…), drama (někdy absurdní…), kabaret a nový cirkus, site-specific, pohybové a fyzické divadlo, pouliční divadlo, improvizace, storyteling (vyprávěcí divadlo a scénické čtení), muzikál, co jsou tzv. cros-over žánry, tedy experimenty, performance, události... Jediné, co nezdůrazňuje, je statut souboru. Zda jde o profesionály nebo amatéry. Protože všichni v programu účinkují v podstatě jen pro radost svou a diváků.

K této poznámce mě inspirovala diskuse v naší radě VSVD, totiž o tom, zda Geissler Hoffkomoedianten z Kuksu (byli z Červeného Kostelce nominováni do Děčína) jsou profíci nebo amatéři? Někteří pochybovali o oprávněnosti jejich nominace, zda mají právo účastnit se amatérských soutěží, když jsou převážně divadelníky s profesionálním školením a režisér a někteří herci působí v profesionálních divadlech. Nutno ovšem poznamenat, že tak činí pro obživu v Praze, jejich „geisslerská“ činnost (v Kuksu) je zcela amatérská - vzniká v amatérských podmínkách, s amatérským nadšením, s rozpočty často menšími než u amatérského souboru. A Geissleři také využívají jen amatérských prebend, hrají za párek a dopravu - jako mnozí „neškolení“.

Není přece neznámé, že mnohé amatérské soubory si vždycky braly na pomoc „profíky“, režiséry, scénografy, herce. A často jen proto vytvořili špičkové inscenace - připomeňme Františákovy svěřence z Karolinky, Ořechovské divadlo. Kdysi i úpický soubor jsme si bez profesionálního režiséra nedovedli ani představit. Ta praxe sahá do hluboké minulosti, s ochotníky hráli i Štěpánkové a Růžkové. A mnozí dnes známí a slavní, např. Pitínský, Schejbal, Bednárik, také z amatérského podhoubí vzešli. Zvlášť za normalizace to byla jejich přirozená, byť poměry „vynucená“ cesta k divadlu. Dnes, kdo chce a má nějaký talent, spěchá na uměleckou školu. Myslím, že bychom na aktivity Geisslerů měli být především a náležitě pyšní – v jejich počínání se spojuje klasická „amatérská“ tradice i příslušný způsob existence s tvůrčím a hledačským zaujetím, které spočívá nejen v přednostech divadelně “poučeného“ tvůrce. Takové divadlo, a nejen “geisslerské“, které o něco usiluje, někam směřuje nemusí mít nutně pouze profesionální statut - což mi připomíná i roční výročí smrti Pepíka Tejkla, v němž byla podobná tvůrčí „zabejčenost“. A byl vlastně Pepík amatérem nebo profesionálem?

Myslím, že takové diskuse mají smysl. Sami sebe si v nich uvědomujeme. Ale i to, k čemu je vlastně amatérské divadlo dobré - dnes, v době zábavně spotřební, už dávno ne obrozenské, vlastenecké, či měšťansky pyšné, ale v době, v níž to pěkně fučí z globálně mediálních kanálů, kdy „elity“ křičí, že divadlo je vlastně jen zábavní průmysl. Před deseti lety jsme k podobné diskusi možná už přispěli Open programem. A dokonce už před dvaceti lety i založením tohoto našeho bulletinu Divadelní Hromada. Ano, bylo to v dubnu 1990!

-sg-

DIVADELNÍ VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Do uzávěrky této Hromady
přišly na účet VSVD další příspěvky.
Děkujeme.

okres Hradec Králové:
Bohumila GYÖRGYOVÁ, Danuš KRČMA
okres Jičín:
DS ERBEN Miletín, Vladislava MATĚJKOVÁ, Jiří WILDA, Jan ŘEZNÍČEK
okres Náchod:
LD MAMINY Jaroměř, Jiří KUBINA, Ivana RICHTEROVÁ
okres Rychnov n/Kněžnou:
Marie ŠUBRTOVÁ, Jana ALBRECHTOVÁ
okres Semily:
DS J. K. TYL Lomnice nad Popelkou, Hana MOCKOVÁ
okres Svitavy:
Jana MANDLOVÁ
okres Trutnov:
Martin TEPLÝ, Zdeněk a Irena VYLÍČILOVI, Antonín KUBÍČEK
okres Ústí n/Orlicí:
Nataša LUŽNÁ, Martin MALÍNEK, Josef J. KOPECKÝ, Zuzana PRŮCHOVÁ

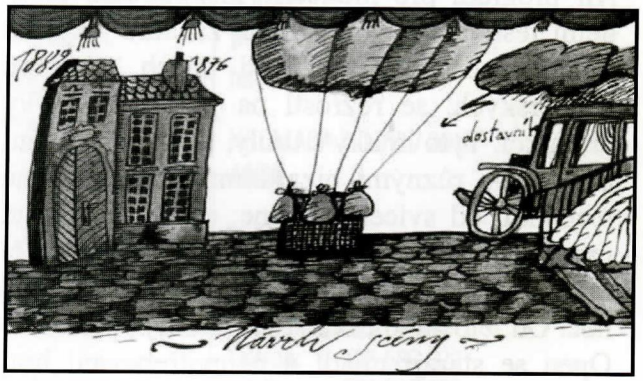

TRADIČNÍ „CENĚNÍ"

slavnostní setkání divadelníků spojené s předáváním ocenění z východočeských postupových přehlídek amatérského divadla pořádaných Střediskem amatérské kultury Impuls Hradec Králové a Volným sdružením východočeských divadelníků

Jubilantka Lída Honzová

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlaste na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme.

Poslední Valná hromada VSVD na svém zasedání 25. února 2006 nově stanovila výši ročního příspěvku:

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně ve výši **250,- Kč**
- snížený (důchodci a studenti) minimálně **ve výši 120,- Kč**
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví **ve výši minimálně 750,- Kč**
- nečlenové, zájemci o Hromadu platí 300,- Kč/rok (3 čísla včetně poštovného)

VSVD, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové
bankovní spojení: Česká spořitelna a.s. Hradec Králové 1085997309/0800

prof. František Laurin

„Cenění" - to jsou přátelská setkání...

uzavřelo loňskou divadelní sezónu v sobotu 28. listopadu 2009 v Divadle Jesličky. A jako každý rok, nejprve pár čísel. Uskutečnilo se **6 postupových přehlídek** – 4, jejichž celostátní přehlídky pořádá NIPOS/ARTAMA z pověření MK ČR a 2 na Pohárek SČDO a Krakonošův podzim, které jsou vyhlašovány SČDO. Na těchto přehlídkách bylo uvedeno celkem 102 představení a vystoupení, na kterých se podílelo 953 členů hrajících souborů. Vedle toho na přehlídkách dětských recitátorů a Wolkrův Prostějov vystoupilo dalších 107 recitátorů. **Celkem tedy 1060 divadelníků.**

V Jesličkách se sešlo cca sto divadelníků, kteří převzali svá ocenění z rukou předsedů či členů odborných lektorských sborů – profesorů Císaře a Laurina, Blanky a Karla Šefrnových či Saši Gregara.

A na závěr divadelní dárek - jedno z nejúspěšnějších představení letošního Jiráskova Hronova **KAPUSTNICA souboru Commedia Poprad.** Pod názvem Zelňačka ji určitě, alespoň někteří, znáte z provedení červenokosteleckých, popradskou inscenaci skvěle přeložil a režíroval Vlado Benko. Jeho soubor Commedia s ní vyhrál Scénickou žatvu v Martině.

„Cenění" – to jsou přátelská setkání, radost, chvilička slávy, potlesk. A této krásné atmosféry jsme využili i k tomu, abychom k životnímu jubileu popřáli Lídě Honzové z Adivadla Havlíčkův Brod a našemu milému prof. Františku Laurinovi, který vedle pravidelné účasti v lektorském sboru přehlídek v Miletíně a Červeném Kostelci v posledních dvou letech odborně vedl herecko režijní kurz pro naše amatéry.

Takže jubilantům i všem divadelníkům - pevné zdraví a Zlomte vaz! do divadelní sezóny 2010.

-ng-

Foto: Ivo Mičkal

„Kapustnica" souboru Commedia Poprad

Zlatý odznak J. K. Tyla pro Mirka Michálka

Zlatý odznak obdržel za dlouholetou věrnost ochotnickému divadlu a osobní přínos jeho rozvoji na Chrudimsku. Předání odznaku se uskutečnilo na vánočním představení 26. prosince 2009 na lužské divadelní scéně. Zlatý odznak J. K. Tyla Mirkovi Michálkovi předala za radu VSVD její členka a principálka divadla Exil Kateřina Prouzová. Dělo se tak za vřelého potlesku domácího publika. Bezprostředně po představení jsem Mirka, ještě dojatého, vyzpovídal v útulném divadelním klubu.

Mirku, co ti při předávání odznaku představitelkou mladé divadelní generace „proběhlo“ hlavou?
Celých padesát let, které jsem tady na těchto prknech prožil. S kým jsem se tady sešel. Do divadla mě přivedl můj velký kamarád a také výborný herec Karel Kučera v roce 1957.

Padesát let na jevišti. To není krátká doba. Vzpomeneš si co bylo na začátku tvé herecké dráhy?
Ano na první roli. Byla to role malá, ale krásná úloha polesného Jíry v pohádce Kolébka. Hrálo se to v roce 1957 a jak bylo v Luži zvykem, tak na vánoce. No a potom byly další.

Prožitků na lužských divadelních prknech bylo mnoho. Potkal jsi tady celou řadu osobností ochotnického divadla. Na koho nebo na které vzpomínáš nejraději?
Hlavně na výborné režiséry jako byl Míla Langer, na Vaška Daňka, Blahouše Pelce či Jarmu Daňkovou nebo Přemka Uchytila. Ti mě mě prakticky uvedli na divadelní dráhu, protože to byli lidé, kteří divadlu rozuměli.

Rolí na divadle bylo na padesát. Které se ti vryly nejvíce do paměti?
Rád vzpomínám na postavu kováře ve hře Dalskabáty, hříšná ves. Potom na čerta Breptala spolu s Karlem Kučerou v pohádce Pekelný mariáš. V Nebi na zemi na Jupitera a samozřejmě na ševce Knajpa z ludráckého trojlístku v Nestroyově Lumpacivagabundus. Ostatně tam jsem hrál sam sebe, protože švec byl i mým občanským povoláním. Všechny role, které jsem v Luži hrál, se mně líbily. Nemůžu říci, že bych něco hrál nerad nebo že se mně nelíbila. Mým hereckým krédem vždy bylo - nenechat nic náhodě a vždy se snažit diváka o pravdivost představované postavy. A nejdříve se nauč text a pak máš volno věnovat se pohybu na jevišti.
Zatím poslední mojí rolí byl Nenažraný v Gogolově Ženitbě. Ač jídlo není mou doménou, hrál jsem ho rád. Pokud mně zdraví dovolí, rád si ještě něco zahraju.

Mirku, tvoji neskutečnou kreativitu a zejména hudebnost měli možnost obdivovat diváci, a byla jich pořádná řádka, při představeních zábavných pořadů a zejména toho posledního úspěšného pořadu „Ta naše písnička česká“. Jak je to teď, zazpíváš si ještě?
Samozřejmě. Bez zpívání nemohu být. Delší dobu máme s kamarády neformální pěveckou skupinu “Žízeň“. Vystupujeme každé pondělí v lužském salonu Klondike s pořadem „Posezení s harmonikou“ pro pacienty Hamzovy odborné léčebny. Na harmoniku se nám střídají zase další naši kamarádi. Lidí stále na tato posezení chodí a „plný dům“ nás těší.

Miroslav Michálek

Co řekneš závěrem?
Závěrem přeji všem ochotníkům mnoho dalších her a krásných rolí.

Za rozhovor poděkoval Milan Zlesák

***

VALNÁ HROMADA

VOLNÉHO SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH DIVADELNÍKŮ

se sešla v sobotu 20. února 2010 v Divadle Jesličky a vládla platnými 38 mandáty. Přivítali jsme řadu našich milých čestných členů, profesory Jana Císaře a Františka Laurina, fotografa Ivo Mičkala, který také pořídil dokumentaci, stále aktivní čestné členy Mirku Císařovou a Jana Mertu a řadu dalších.

Velmi příjemné je i setkání s divadelníky, kteří právě divadelně netvoří a právě valná hromada je pro ně příležitostí k setkání s přáteli. A takhle jsme se opět potkali s Vlastou Kyselovou a její dcerou Janou, manželi Novotnými z Chrudimi, Milenou Janečkovou z Trutnova.

profesoři Jan Císař, František Laurin a Mirka Císařová

Bylo to setkání nejen příjemné, ale především pracovní. A valná hromada byla volební.

Po zahájení předsedou VSVD Sašou Gregarem byly splněny úvodní formality, schválen program jednání, členové komisí mandátové (Iveta Zavadilová, Lída Šmídova, Blanka Šefrnová), návrhové (Alena Exnarová, Lenka Janyšová a Miloslav Hýbner) a volební (Pavel Labík a manželé Novotní).

VÝROČNÍ ZPRÁVA

PŘEDSEDY VOLNÉHO SDRUŽENÍ VÝCHODOČESKÝCH DIVADELNÍKŮ ZA ROK 2009

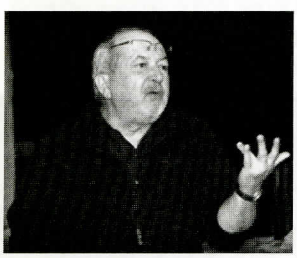

Je únor 2010. Ještě doznívají vzpomínkové akce, připomínající, jak to bylo před dvaceti lety. Mediálně toho bylo navršeno tolik, že jsem se občas bál otevřít i konzervu, jak se říká v jednom populárním normalizačním vtipu. Ale kdo by neodolal, i já se často do půlnoci často neodtrhnul od televizních záběrů z doby „sametové revoluce". Zasáhla nás všechny, i amatérské divadelníky. Bude možná inspirující si některé okamžiky z doby před dvaceti lety připomenout. Řada z nás byla na přelomu roku oslovena pražskými kamarády a tak i ve východních Čechách jsme založili Fórum amatérských divadelníků. A 13. ledna 1990 jsme se vydali na celorepublikové setkáni do Prahy a již na 27. ledna 1990 svolali do Hradce Králové schůzi východočeských divadelníků. Přijeli na ní zástupci 75 východočeských souborů! Tam vznikl jakýsi východočeský výbor Fóra - prvně se sešel již 17. února. Tenkrát Svazu českých divadelních ochotníků nějak nenaskočil správný druhý dech a ve vzduchu byla většinou sdílená touha nějak nově se organizovat, svobodně, demokraticky… Toho využili někteří pražáci, kteří iniciovali založení Amatérské divadelní asociace, organizace i pro nás přitažlivé. Na jednání o jejím založení byli vysláni M. Dvořák, M. Císařová, A. Gregar, L. Honzová, P. Mohr, S. Pilař, E. Trtílek, J. Vykydalová, Z. Vylíčil, K. Šefrna, P. Labík, Z. Zahradník, E. Zámečníková a ADA byla 10. března založena. Už 31. března byla v Hradci Králové ustavena východočeská regionální rada, třicetičlenná, ze zástupců všech okresů tehdejšího východočeského kraje. Velela jí správní rada (tenkrát to byli Martin a Honza Dvořákovi, Honza Merta, Alena Exnarová, Saša Gregar, Zdeněk Zahradník, Ema Zámečníková a Mirka Císařová), ale od začátku už panoval názor, že bychom měli mít jakousi regionální samostatnost, že nesmíme ztratit kontakt s "terénem" - proto také začal, už od dubna, vycházet zpravodaj Divadelní Hrom – ada, jehož název tehdy inspirovalo spojení pojmů „valná hromada" a zkratky "ADA". Propojeni na ADA jsme byli až do konce prvního roku svobody. Jenže s novou, ale kontroverzní organizací, kde se spíš mluvilo než činilo a celorepublikové otázky amatérského divadla se řešily často emotivním způsobem, narůstala nespokojenost. Tak uzrála myšlenka na zřízení vlastní organizace. Nabízelo se navíc zázemí v Impulsu, který vznikl místo dřívějšího Krajského kulturního střediska a měl u východočeských divadelníků značný kredit, konečně i pupeční šňůrou v osobě Mirky Císařové. Ale ještě jsme, až do 2. února 1991 byli ADA, teprve potom vzniklo pod ochrannými křídly Impulsu naše Volné sdružení východočeských divadelníků, nejprve spontánní, registrované až v srpnu 1992. Na jeho startovní čáře tehdy stálo 263 členů z oněch 75 východočeských souborů…

Omlouvám se za tento „historický" úvod, ale myslím, že v něm jsou inspirující fakta - po celých dvacet let se zamýšlíme nad smyslem našeho konání, prožili jsme různá období nadšení i pochybností. Např. formát třicetičlenné rady fungoval jen krátce, později, jak se osamostatňovaly soubory a skončila okresní kulturní střediska, kontakty mizely a v Hradci jsme si trochu zoufali. Ale model velké rady se později znovu ujal. Za těch dvacet let se v rámci republiky nepodařilo divadelníky sjednotit, ani SČDO ani ADA se nestaly lídrem. Ani naše společné snahy, které před pěti lety vyvrcholily založením Matice českých divadelníků, nevzala česká ochotnická obec na vědomí. Mělo to samozřejmě své společenské i politické důvody, nejdůležitější ovšem vidím v tom, že ochotníci si dosud nepřipouštějí žádné ohrožení, nemají důvod se vymezovat, zřejmě i proto, že se cítí svobodně a zakládají si na svém privátním statutu. A to i v době, kdy mluvíme o nedostatku peněz, o špatné grantové politice státu i obcí, kdy můžeme kriticky diskutovat o některých postojích ministerstva kultury nebo jeho profesionální instituce ARTAMA. Často však zapomínáme, že nejsme bez viny.

U zrodu VSVD bylo, jak uvedeno 263 divadelníků a komunikovali jsme s 75 soubory. Loni jsme měli 156 individuálních členů a 15 kolektivních, zastupujících

soubory, k datu dnešní valné hromady máme jen 143 individuálních členů a 14 členů kolektivních. Přitom je naše činnost, domníváme se alespoň, stále zajímavá a efektivní. Naše postupové přehlídky mají největší počet účastníků v celé republice, pořádáme zajímavé a žádané vzdělávací akce, kterých se účastní i divadelníci mimo naše sdružení, vydáváme celostátně oceňovanou Divadelní Hromadu, organizujeme bohatě navštívená společenská setkání, např. Cenění. Ale nastává doba, kdy by měl stav našeho sdružení být podroben kritické analýze - s ohledem na jeho budoucnost. Což by se mělo stát předmětem diskuse a předpokládám, že by se k tomu valná hromada měla vyslovit.

Takže, pojďme již k výročnímu „zpravodajství", které nám k tomu může nabídnout náměty. V uplynulém roce byly osou naší činnosti opět přehlídky, na nichž se podílíme s Impulsem. V roce 2009 se uskutečnilo **6 postupových přehlídek,** čtyři, jejichž celostátní kola pořádá NIPOS/ARTAMA z pověření MK ČR, dvě které má v gesci SČDO, tedy Pohárek SČDO a Krakonošův podzim. Bylo na nich uvedeno celkem 102 představení a vystoupení (loni 87), na kterých se podílelo 953 hrajících členů souborů (loni 895). Přehlídek dětských recitátorů a na Wolkrův Prostějov se zúčastnilo dalších 107 účinkujících, celkem tedy loňskou sezónu vytvořilo **1 060 divadelníků** (v minulé 1010). K našim aktivitám můžeme připočítat i 6 představení přehlídky v Libčanech s cca 80 vystupujícími a 130 představení Open programu při mezinárodním divadelním festivalu v Hradci Králové, na němž vystoupilo cca 1 100 účinkujících. Na podzimním Cenění (27. listopadu v Divadle Jesličky, které skvěle obohatilo představení kamarádů z Popradu se Zelňačkou) byl oceněn 101 tvůrčí počin.

Kompletní dokumentace postupových přehlídek je podrobně zachycena v jarní Divadelní Hromadě, včetně výsledků našich vítězů na celostátních přehlídkách, ale přesto se některých dotkněme - **v Červeném Kostelci, přehlídce činoherního divadla s postupem na Divadelní Děčín,** která proběhla již podruhé ve dvou víkendech - se odehrálo celkem 15 představení. Skvělá atmosféra, vynikající organizační zázemí v domácím souboru. Úžasní diváci, i na dopoledních a odpoledních představeních byl sál zaplněn, místní se rádi zúčastňují i rozborových seminářů. Přesto se, především z ekonomických důvodů, musíme vrátit k modelu jednoho prodlouženého víkendu. To si vynutilo nová pravidla výběru v případě převisu inscenací, rada takový návrh schválila a je součástí „vyhlášení přehlídek amatérského činoherního divadla Červený Kostelec a Miletín 2010". Přehlídka **v Kostelci nad Orlicí, Audimafor pro postup na Wolkrův Prostějov, Šrámkův Písek a na Mladou scénu**, byla opět společná pro Pardubický a Královéhradecký kraj. A zaskočila nás množstvím přihlášených inscenací, takže jsme ve třech dnech uvedli celkem 19 představení. Některá další ani nemohla být zařazena, jiná, vinou komunikačního šumu, ani nebyla přihlášena. Z těchto důvodů jsme se Střediskem kulturních služeb ve Svitavách projednali možnost pořádat samostatnou přehlídku pro Pardubický kraj, pod názvem Svitavský Fanda se bude konat 19. - 21. března ve Svitavách. Loutkáři se na přehlídku **k postupu na loutkářskou Chrudim** sešli opět v Jesličkách. Atmosféra ale byla smutná, uprostřed přehlídky přišla zpráva o nenadálém skonu Pepíka Tejkla. Přesto se nakonec odehrálo všech 19 soutěžních představení i jedno nesoutěžní. A pokřtili jsme i novou knížku z řady vydávané VSVD – Panáčky Hanky Voříškové. Velmi nás potěšila přehlídka venkovských divadelních souborů **Miletínské divadelní jaro s postupem na Krakonošův podzim,** která uvedla 10 představení. Příjemná atmosféra, příkladná péče domácích pořadatelů. I úroveň a žánrová rozmanitost – inscenace Sloupnických pak dobyla i Krakonošův podzim. I postupová přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů **Dětská scéna (na Dětskou scénu v Trutnově)** byla naddimenzovaná, uvedla celkem 24 představení, organizačně jsme to ale zvládli, byť sled vystoupení neumožňoval ani vydechnout. Letos by se proto měla konat okresní postupová kola v Náchodě, Dvoře Králové, v Jičíně a v králové-hradeckých Jesličkách.

Postupové přehlídky ve všech oblastech amatérského divadla jsou i letos na území východočeského regionu zajištěny. Pořadatelé spolu komunikují a soubory se na těchto přehlídkách bez ohledu na krajskou příslušnost prolínají.

Na celostátních přehlídkách i na Jiráskově Hronovu naše soubory nezapadly, dokonce v některých případech patřily k tomu nejlepšímu, co se v programu objevilo. Připomeňme třeba představení Jakuba Maksymova

Jakub Maksymov,
horký favorit loňské festivalové pocty Objev roku

a Jarky Holasové ze ZUŠ Jaroměř **Ve dvě na hruškách**, které bylo uvedeno na Mladé scéně Ústí nad Orlicí, na Loutkářské Chrudimi, na Šrámkově Písku a poté i v Hronově. Dostalo se i do programu mezinárodně i významem největšího loutkářského festivalu u nás - **Spectaculo interesse** v Ostravě i na festivalu **...příští vlna/next wave...** v Praze, kde se Maksymov stal horkým favoritem na festivalovou poctu Objev roku.

Mimořádnou pozornost vzbudila **Maryša** souboru z Brněnce, která vzešla z přehlídky Sněhový Brněnec přes Krakonošův divadelní podzim. Zaujal i soubor Geisslers Hofcomoedianten Kuks se svým představením **Andromache**, vřele bylo přijato představení Čmukařů **Za každým rohem jeskyňka**. Na zahájení Jiráskova Hronova uvedený Strýček Váňa náchodského souboru byl také přijat přátelsky, nejen místním publikem, ale také odbornou kritikou. A konečně - národní přehlídku venkovských divadelních souborů Krakonošův divadelní podzim „vyhrál" DOVEDA ze Sloupnice s inscenací **Alelujá dobří lidé** a jako jediný z Vysocké přehlídky byl doporučen na letošní jubilejní 80. Jiráskův Hronov.

Open Air program jsme (v produkčním teamu Gregarová-Gregar) připravovali deset let. Za tu dobu se stal silným sjednocujícím článkem mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové a významně ovlivnil pověst tohoto festivalu. Loni OAP vidělo 35 tisíc návštěvníků, což je podstatná část publika festivalu, jeho program byl zatím nejrozsáhlejší, kromě českých vystoupily soubory z Finska, Rakouska, Německa, Francie, Španělska, Japonska a Slovenska, hrálo se na jedenácti scénách, nově na nádvoří Nového pivovaru, s elevací pro 250 diváků, zcela v režii OAP byl provoz v Žižkových sadech, hrála se představení bytového divadla ve skutečných bytech na Velkém náměstí. OAP konečně zaznamenal i velký zájem kritiky... Nebylo jako vždy vybíráno vstupné, až na velmi symbolické u některých skupin, především z důvodu regulace zájmu o přestavení, ale také kvůli nižším zdrojům financování. Plán nákladů jsme museli kvůli nižším zdrojům snížit o cca 150 tis. Kč. Přesto byly vyšší než 800 tisíc, které se sehnat podařilo, o část se podělilo Klicperovo divadlo, něco sehnalo i sdružení Poco a poco animato z Hradce Králové, jemuž jsme navíc předali budoucí pořadatelství jako ten převozník své veslo v pohádce o Plaváčkovi. Rádi a s ulehčením. Samozřejmě se tím do budoucna sníží objem našich aktivit a taky to bude mít vliv na rozpočet, ale zůstaneme spolupracovníky nového producenta, jemuž přejeme výdrž a nové impulsy, které si OAP zaslouží.

Nedílnou součástí našich aktivit je Vzdělávání a metodická pomoc souborům. Vyhověli jsme dalšímu zájmu o **Herecko režijní kurz**, který se pod vedením prof. Františka Laurina uskutečnil ve čtyřech podzimních víkendech v Divadle A. Jiráska v Novém Bydžově. Druhý běh absolvovalo 20 frekventantů (členové DS Opatovice nad Labem, Voletiny, Nový Bydžov, Choceň, Dětenice, Slaná a několik dalších divadelníků) a pan prof. Laurin chválil jejich pracovitost. K dobré atmosféře přispěla i péče místních spolupořadatelů, děkujeme. **Kurz jevištní řeči** iniciovali především absolventi loňského hereckorežijního kurzu. Vedla ho Mgr. Regina Szymiková, vedoucí Kabinetu hlasové a mluvní výchovy DAMU Praha a oblíbená lektorka kurzu jevištní řeči na Jiráskově Hronovu (letos se připojí k lektorskému týmu v Červeném Kostelci). Uskutečnil se ve čtyřech víkendech v divadle v Jaroměři pro téměř dvacítku zájemců. V Červeném Kostelci jsme uspořádali jednodenní **seminář o divadelním kostýmu**, vedl ho 14. listopadu scénograf a člen našich porot, Jaromír Vosecký, ve spolupráci se Sašou Gregarem a Marcelou a Olou Labíkovými. Kurzu se zúčastnilo 15 divadelníků. Červenokostelečtí, technik divadla Jiří Janda i rodina Labíkových mu vytvořili velmi příjemné prostředí. Podařilo se obnovit i činnost **Klubu dětského divadla**, tentokrát v garanci Jarky Holasové, v útulném prostředí ZUŠ v Jaroměři. Klub se věnoval praktické dramaturgii (s Luďkem Richterem), další téma vedl Jiří Vyšohlíd z Divadla Drak, začátkem letošního roku se účastníci sešli s Emou Zámečníkovou nad interpretací textu a naposledy před dvěma týdny se scénografem Petrem Kolínským. Připomínáme, že k dosavadním zájemcům je možné se kdykoliv připojit.

Našemu informačnímu bulletinu, **Divadelní Hromadě** bude v dubnu, jak jsem již uvedl, dvacet let.

V r. 2009 vyšla tři čísla na celkem 196 stranách a součástí podzimního vydání byl i Regionální a celostátní kalendář všech akcí oboru i Vyhlášení soutěží a přehlídek slovesných oborů pro r. 2010. Hromadu řídí redakční rada, po odchodu Pepíka Tejkla citelně oslabená. I přes usilovnou redakční práci Nadi Gregarové, která loví příspěvky jak může, bychom potřebovali další stálé spolupracovníky. Podařilo se nám také zorganizovat, zafinancovat a vydat další, už třetí publikaci VSVD. Po Císařově jarmarce (700 téměř rozebraných výtisků), Kale a kyselo Slávky Hubačíkové (přes 2 500 zcela rozebraných výtisků) spatřila světlo světa knížka loutkářky a performerky Hanky Voříškové, Panáčci (600 výtisků, už jich je také málo), s originálními kresbami autorky a původním DVD, pro něž byla speciálně zaznamenána i některá představení Hanky. K informování členů a veřejnosti také přispívají naše webové stránky, na nichž si můžete klepnout na odkaz do aktuálního veřejného fotografického alba picasaweb.

K tzv. společenskému životu našeho sdružení patří nejen tato valná hromada nebo podzimní Cenění, ale také např. udělování Zlatého odznaku J. K. Tyla. Loni jsme ho předali paní **Marii Šillerové** z Přibyslavi při zahájení přehlídky Divadelní Přibyslav, panu **Miloslavu Holasovi** v Turnově při premiéře Sheppardovy hry Láskou posedlí, ve které devadesátiletý pan Holas dokonce vystoupil. Pan **Miroslav Michálek** dostal „Tyla" na tradičním vánočním představení lužského spolku. Také jsme poblahopřáli **Luďkovi Richterovi** k Ceně MK ČR, která mu byla udělena i na základě našeho návrhu při zahájení Loutkářské Chrudimi. Na jednání 6. června

2009 projednala Rada VSVD **návrh na Cenu MK ČR pro rok 2010** a připojila se k návrhu odborné rady ARTAMA Praha na **Mgr. Milana Schejbala**, který je mj. naším čestným členem. Tento návrh předkládáme Valné hromadě ke schválení, stejně jako návrhy na udělení Zlatého Tyla, který Rada VSVD projednala 6. února 2010, a to **Zdeňkovi Stejskalovi z Havlíčkova Brodu, Libuši Strakové z Holic a Zdeňkovi Hovorkovi z Jaroměře.** Návrhy budou předneseny samostatně.

O osudu Matice českých divadelníků jsem se již zmínil. Organizace nezanikla. Jednatelství jsem v duchu stanov předal předsedovi SČDO už předloni na podzim. Od té doby nemáme zpráv…

Ve zprávě o přehlídkách jsem se zmínil, že např. OAP stál víc než 800 tisíc korun, což byla podstatná část našeho rozpočtu. Celkové náklady na činnost našeho sdružení dosáhly loni **980 465 Kč a příjmy 990 909 Kč, jsme tedy aktivní o více než 10 tisíc**. Na grantech jsme získali **958 000 Kč,** za něž jsem uhradili náklady na přehlídky, na vydávání Hromady, na vzdělávací kurzy apod. Příspěvky od členů tvořily **32 700 Kč.** Mezi větší výdaje patřily poplatky za účast v udělování Zlatého odznaku J.K. Tyla (1 500 Kč) a za náš podíl na české účasti v AITA/ IATA (800 Kč). K realizaci řady akcí přispěly i grantové zdroje sdružení Jesličky na dětské aktivity (90 tis.) a finanční podíl Impulsu na postupových přehlídkách (210 tis.), které ale naším účetnictvím neprocházejí.

Rozpočet VSVD se ukončením naší účasti v OAP rapidně sníží - budou nižší zdroje, ale také samozřejmě i nižší náklady. Kolem nás zuří ekonomická recese, zdroje slábnou, privátní sféra se do kultury ještě nehrne a mnohé veřejné instituce snižují objemy grantových fondů, byť někdy financují nesmyslně a nesmysly, mohl bych je uvést, ale stydím se to i vyslovit. Naše „spojenectví" s Impulsem je velmi prospěšné, jeho vedení a pracovnicím, odborným i ekonomickým, musím upřímně za tuto spolupráci poděkovat. A také Krajskému úřadu, který bez ohledu na proměnlivou politickou reprezentaci vytrvává ve zřizování této ojedinělé kulturní instituce. Ale vždycky mě zamrazí v zádech, když pomyslím, že by tak věčně být nemuselo a my se o všechno měli starat sami - jak je to ovšem běžné v jiných demokratických zemích. Je ale pravda, že tam existují ustálené formy podpory kultury, že tam jsou příslušné nadace a nadační fondy i bohatí místní podnikatelé, kteří se cítí být součástí kulturního klimatu. Jenže – jak to bude u nás za dalších dvacet let? Těch prvních se v tomto ohledu moc nevyvedlo. Ne, že by peníze nebyly, ne že bychom nebyli šikovní v jejich získávání, ale česká kulturní politika nemá dosud řád a o grantech mnohdy rozhodují lidé velmi nekvalifikovaní či podivně smýšlející. V budoucnu se budeme muset spoléhat víc na sebe. A jsou i mnohá další ohrožení, která se nás mohou dotknout.

Proto si na závěr této zprávy, na závěr dvouletého volebního období rady VSVD, dovolím zdůraznit, že Volné sdružení východočeských divadelníků je občanské sdružení. Tvoří ho jeho členská základna, cokoliv jako jeho členové děláme, děláme nejen pro sebe a svůj soubor, ale také pro celý region, pro kolegiální divadelní soubory, bez ohledu na to, zda jsou či nejsou členy našeho sdružení. Několik z našich členů (dvanáct) jsme k této valné hromadě museli pro neplacení příspěvků vyškrtnout. Rada VSVD se také proměňuje jen pozvolna, což je na jednu stranu příznivé, ale myslím, že by potřebovala nové impulsy. Já sám jsem věren rčení, že "nové větry nemohou vanout ze starých pr….". Proto by nebylo od věci, kdyby se podařilo VSVD revitalizovat. Mělo by být přirozenou povinností každého člena propagovat VSVD a získávat členy nové. Motivace by tu byla – mj. hodnota 250 korunového členského příspěvku je mnohokrát znásobena, bulletin Hromadu máme zdarma, ty statisícové grantové zdroje užíváme k velmi levné účasti na vzdělávacích akcích, k organizaci přehlídek apod. Toho bychom si měli být vědomi. K většímu vědomí sounáležitosti bychom chtěli přispět i aktuální pasportizací divadelních souborů, které pokládáme za zdroje aktivit VSVD, už léta jsme se tím nezabývali, měl by to být jeden z našich nových marketingových kroků.

Dosavadním, odstupujícím členům rady VSVD, bych rád poděkoval za výtečnou spolupráci. Chtěl bych z nich zmínit jednoho, který přispěl mírou nevyčíslitelnou, a to nejen k úrovni Divadelní Hromady - Pepíka Tejkla, jehož, s očima obrácenýma k vrcholkům, už můžeme jen pozdravit. Byl nesmírně tvůrčí člověk mnoha zájmů a mnohých údělů, nebyl nikdy jen bohém, dovedl se zabývat tvůrčí prací a bavit se jí, dovedl ale i koncepčně uvažovat, myslet na druhé, pomáhat, vždyť názvy rubrik Hromady, která vymyslel, už po léta fungují a jeho články lze číst i dnes. S odkazem na jeho památku bych rád vyzval všechny členy VSVD, aby stejně jako on nežili pouze dneškem, protože budoucnost je nejistá…

Děkuji za pozornost.

Alexandr Gregar, předseda VSVD

Zpráva o hospodaření VSVD za rok 2009

Počáteční stav majetku k 1. 1. 2009	
Hotovost pokladna	9 385,- Kč
Zůstatek na BÚ	192 137,24 Kč
Celkem	**201 522,24 Kč**
Konečný stav k 31. 12. 2009	
Hotovost pokladna	4 468,00 Kč
Zůstatek na BÚ	207 498,79 Kč
Celkem	**211 966,79 Kč**
Navýšení za rok 2009	10 444,55 Kč

Příjmy:	**990 909,25 Kč**
Členské poplatky	32 700,- Kč
Úrok	209,28 Kč
Dotace- Město HK	750 000,- Kč
- Město HK	30 000,- Kč
- MK ČR	80 000,- Kč
- MK ČR	98 000,- Kč
Výdaje:	**980 464,70 Kč**
Vyúčtování dotací	
- MK ČR	178 000,- Kč
- Město HK	780 000,- Kč
Poplatky BÚ	752,- Kč
Vedení účtu	900,- Kč
Poplatky pošta	35,70 Kč
Členské příspěvky	
- ZO JKT	1 500,- Kč
- AITA/IATA	800,- Kč
Režie	17 477, - Kč

Zpracovala: Ilona Chytráčková, pokladnice

Zpráva revizní komise ke zprávě o hospodaření VSVD za rok 2009

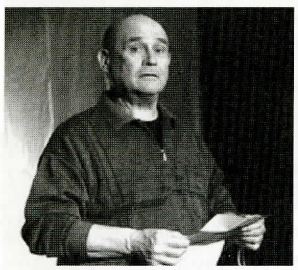

Dne 12.2.2010 provedla revizní komise ve složení Pavel Labík předseda a členové Alena Exnerová a Jan Merta, kontrolu účetnictví VSVD za období roku 2009.

Komise zkontrolovala, zda údaje peněžního deníku odpovídají příjmovým a výdajovým dokladům, jakož i výpisům z účtu a neshledala žádné rozdíly a závady. Těmto údajům odpovídají i zůstatky hotovosti v pokladně i na bankovním účtu České spořitelny. Jednotlivé doklady jsou řazeny chronologicky, odděleně číslovány výdajové a příjmové doklady a zvlášť i výpisy z účtu. Doklady jsou potvrzeny předsedou VSVD. Komise přepočítala správnost součtů a ani zde neshledala žádné nedostatky. Nebylo kontrolováno detailní vyúčtování dotací poskytnutých na akce VSVD. Doklady spojené s těmito výdaji jsou předmětem účetnictví Impulsu a podléhají kontrolám prováděným v této instituci jí nadřízenými orgány.

Revizní komise doporučuje Radě VSVD poděkovat paní Iloně Chytráčkové za vedení účetnictví v minulém období a uděluje Radě VSVD absolutorium.

Pavel Labík - předseda

Alena Exnarová

Jan Merta

V Hradci Králové 12. 2. 2010

USNESENÍ

valné hromady Volného sdružení východočeských divadelníků, která se konala dne 20.února 2010 v divadle Jesličky v Hradci Králové:

Valná hromada členů VSVD

I. bere na vědomí:

a) výroční zprávu předsedy Alexandra Gregara o činnosti VSVD v roce 2009
b) zprávu hospodářky Ilony Chytráčkové o hospodaření v roce 2009
c) zprávu předsedy revizní komise Pavla Labíka o správnosti a kvalitě hospodaření a vedení účtů
d) zprávu jednatelky Nadi Gregarové o stavu členstva

II. potvrzuje

výsledky voleb do orgánů VSVD pro období do další volební valné hromady podle Stanov VSVD:

a) Rada VSVD byla zvolena ve složení: Mirka Císařová, Alexandr Gregar, Naďa Gregarová (okres Hradec Králové), Jaroslav Josef, Milan Zlesák (okres Chrudim), Miloslav Hýbner, Iveta Zavadilová (okres Jičín), Ludmila Šmídová, Pavel Labík (okres Náchod), Kateřina Prouzová (okres Pardubice), Petr Haken, Jiří Pošepný, Petr Záruba (okres Semily), Blanka Šefrnová, Petr Mohr (okres Svitavy), Marta Hermannová, David Hirman (okres Havlíčkův Brod), Petr Hájek, Martin Malínek, Josef Jan Kopecký (okres Ústí nad Orlicí).
b) Revizní komise byla zvolena ve složení: Jan Merta, Alena Exnarová (okres Hradec Králové), Pavel Švorčík (okres Trutnov).

III. schvaluje

a) návrh na udělení Zlatého Tyla v roce 2010 Zdeňku Stejskalovi (*1944) z Havlíčkova Brodu, Libuši Strakové (*1930) z Holic a Zdeňku Hovorkovi (*1934) z Jaroměře
b) návrh na udělení ceny ministra kultury ČR v roce 2010 Mgr. Milanu Schejbalovi

IV.ukládá

Radě VSVD:

a) zvolit si ze svého středu předsedu, místopředsedu a jednatele
b) zajistit agendu a činnost VSVD a redakční rady Hromady
c) vypracovat rozpočet sdružení s přihlédnutím k výsledkům grantových soutěží
d) připravit program VSVD pro rok 2010
e) zabývat se myšlenkou znovuobnovení Inspirace, která vzešla z diskuse valné hromady

Revizní komisi VSVD:

zvolit si ze svého středu předsedu.

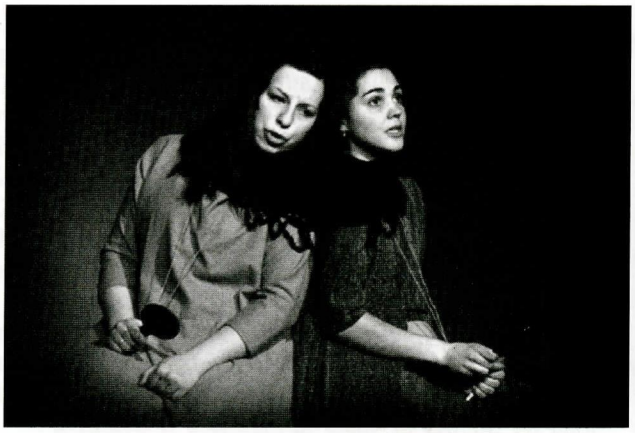

Míša Lučická a Kristina Hostáková

Program Valné hromady jsme doplnili i divadelně. Letos jsme představili výrazné talenty z Divadla Jesličky - Míšu Lučickou a Kristinu Hostákovou - vítězky východočeského Pohárku 2010 a Ondřeje Macla - vítěze celonárodního kola Slam poetry.

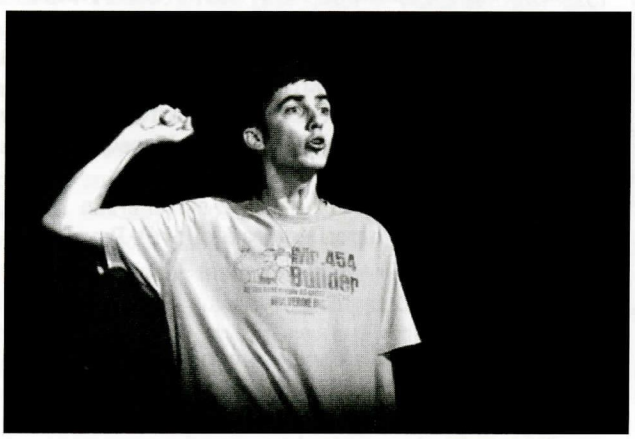

Ondřej Macl

Foto z VH VSVD Ivo Mičkal

NOVÍ ČLENOVÉ RADY VSVD

V manažerských příručkách se zmiňuje, že zvládnutelný pracovní tým může mít sedm až dvanáct lidí, pak prý se začnou jejich názory rozcházet, vznikají frakce, cesta k dohodě je obtížná, konečně vidíme to i u našich politických stran, v parlamentu.

Kdyby nebylo demokratických metod rozhodování, mezi něž patří hlasování, nikdy by se takové modely nemohly uplatnit. Platí to i v případě naší Rady VSVD, skupiny „vyvolených", kteří svůj (většinový) mandát dostali při volební Valné hromadě, aby se podíleli na budoucnosti VSVD, tedy více než ostatní „prostí" členové. Rada má přes dvacet členů, je to tedy trochu proti oné manažerské přírodě. Avšak tento počet je pro činnost našeho sdružení velmi důležitý - členové rady nezastupují nějaké dílčí zájmy, ale jakési (tradiční) územní okrsky, a dokonce se vedle sebe dobře snáší „činoherci, loutkáři i alternativci". A když dojde na řešení nějakého nejednoznačného problému, nastoupí hlasování, jako v parlamentu. Samozřejmě, že na facky nedochází, nežijeme na Ukrajině.

Z poslední valné hromady vzešli čtyři noví členové rady, které bychom vám rádi představili. Tři z nich v následujících rozhovorech, Petra Mohra, ředitele Střediska kulturních služeb ve Svitavách a známého loutkáře si necháme do příštího čísla.

Prvním je zástupce divadelníků z havlíčkobrodska

DAVID HIRMAN

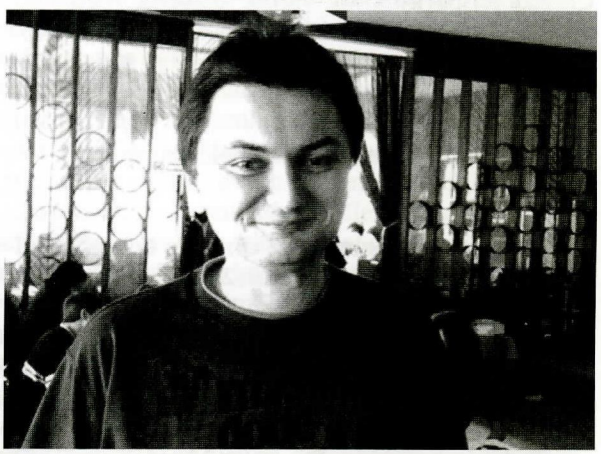

Jsi, Davide, novou tváří nejen ve VSVD, ale vlastně i v havlíčkobrodském Adivadle...
Amatérské divadlo mám rád od gymnázia, V Plzni, odkud původně pocházím, jsem se dostal i k amatérskému divadlu ve francouzském jazyce, na Alliance française, dokonce jsme byli i na nějakých soutěžích, také ve Francii jsme hráli. Vždycky mě divadlo moc bavilo. Do Havlíčkova Brodu jsem přišel za prací (David je lékař, pozn. aut.) a když jsem se dozvěděl o Adivadle, tak jsem je oslovil. A dostal svou první roli, v Nejstarším řemesle, které je napsáno pro pět žen! Režisér mi připsal part jakéhosi Smrťáka, který ty dámy převádí na „druhý břeh". Je to role bez textu, němá, ale už zkouším i „mluvenou". V Horníčkově komedii Dva muži v šachu hraji Poutníka, průvodce tou hrou.

V amatérském divadle hráli často významnou tvůrčí nebo organizační úlohu učitelé, lékaři, lékárníci (nebo jejich manželky). Ale tak tomu bylo před mnoha lety, později se ochotnické divadlo trochu „zproletarizovalo". Jak osobně cítíš současnou divadelnickou (amatérskou) pospolitost?
Myslím, že na jedné straně má člověk chuť si nějak zablbnout, zahrát si, hrát si, dělat ještě něco jiného, kompenzovat každodenní rytmus profesní... Na druhé stra-

ně je důležitá nějaká přátelská společnost, která ho ukotví v prostředí, která vytvoří jakousi soudržnost, aby mu bylo dobře. Tohle vynahradí i nějaké nedokonalosti v provedení her, kolektivní nadšení je cestou i výsledkem. V Havlíčkově Brodu jsem od září 2008, tedy nijak dlouhou dobu. Ale už jsem stačil poznat, jak je Adivadlo ve městě i okolí vnímáno – samozřejmě velmi pozitivně – podílí se na pořádání různých akcí, festivalu divadel pro děti, karnevalů...

Adivadlo tě nominovalo do rady VSVD, prý jsi pro ně perspektivní osobnost. Co očekáváš od členství v Radě? Myslíš si, že vedle hraní divadla, vedle působení v místních poměrech, má smysl i jakási nadstavbová činnost, vlastně „bafuňářská"?
V podstatě zatím nevím do čeho jdu, očekávám ale, že poznám další ochotníky z jiných míst a že se od nich dozvím, jak to funguje u nich, že si „rozšířím obzory". Domnívám se, že společenství divadelníků, které představuje VSVD, může podpořit význam amatérského divadla nejen v místech působení divadelních spolků, souborů, že může mít i vliv na podobu nejrůznější podpory – jak amatérského divadla, tak kulturního života vůbec – jak na úrovni měst, tak i ve vyšších „rozhodovacích patrech". VSVD by mělo minimálně usilovat o to, aby se o amatérském divadle veřejně mluvilo.

Dalším novým členem rady je
JOSEF J. KOPECKÝ

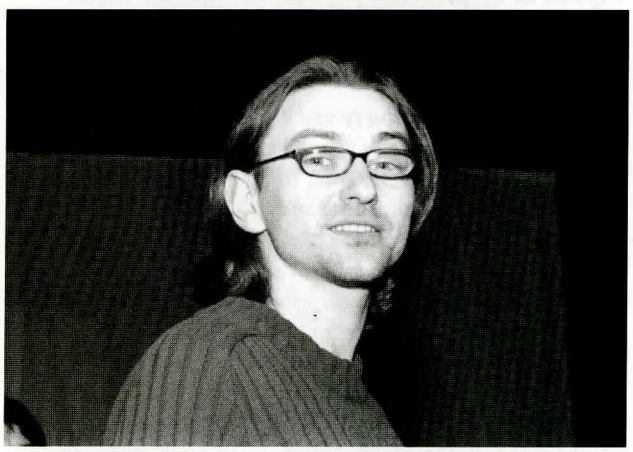

spiritus agens českotřebovského sdružení Triarius (a subkulturního klubu Modrý trpaslík), několik let již taky herec a režisér pardubického Exilu. Kantor, ředitel školy v Sopotnici, byl i českotřebovským zastupitelem. Vášnivý divadelník hýřící mnoha nápady a taky bojovník za (své) pravdy. Což je třeba vzít na vědomí, ocenit a využít. A kde lépe, než v radě.
Účast ve Volném sdružení východočeských divadelníků, o němž mnozí divadelníci možná ani nevědí, je velkou výhodou. Především si na jeho půdě můžeme promluvit, navzájem si poradit, jak co zařídit, jak sehnat peníze, kde získat granty. Ale hlavním smyslem je setkávání, výměna názorů, a to, myslím, funguje dobře.

Praxe je vždycky složitější. Rybáři např. jsou schopni vymoci si nějaká, dokonce zákonná opatření, i na státu. Co divadelníci?
Nevím, zda divadelníci chtějí vůbec něco vymáhat. Samozřejmě, že velkou roli hrají peníze. Některé kraje např. zrušily granty na podporu kultury, jiné je omezily. Samozřejmě, že žadatelů přibývá, a nejen z řad divadelníků. Pro některé akce to může být jistým ohrožením. Ale pro soubory samotné asi ne, ty si vždycky nějak poradí, jde víc o některé veřejné kulturní projekty, které soubory nabízejí. Takže i prostřednictvím VSVD bychom mohli zvednout svůj hlas. Soubory většinou mají podporu svých měst, pro místní komunitu něco znamenají. Pokud jsou problémy, tak spíš v rovině osobní. Výše (směrem ke krajům, k ministerstvu kultury) je to už horší. Navíc schází podpora privátních dárců. Často nám říkají, že dát peníze na kulturu je jako spláchnout je do záchodu – zatímco vůči sportu jsou vstřícnější. Jo, na divadelní kostým si logo firmy dát nemůžeme... Kromě působení v České Třebové a v Pardubicích mám zkušenost i s divadlem na vesnici, v Sopotnici, kde jsem ředitelem Základní školy. Tam je samozřejmé, že domácí pomůžou, třeba lesník dá prkna na dekorace. Na venkově je podpora jaksi samozřejmější. Ale to je na další debaty, myslím, že je ve VSVD povedeme.

Ještě mi řekni, co tě k amatérskému divadlu tak připoutalo, že mu věnuješ tolik - jako herec, režisér, dramaturg, organizátor?
K divadlu jsem přičichl už někdy ve svých dvanácti letech, a pak přišly doby gymnaziální, byl to taky dobrý způsob, jak se zviditelnit, např. před dívkami... Třikrát týdně zkouším nebo hraji v Exilu, něco také dá českotřebovský Triárius, v Sopotnici jednou týdně, je prostě třeba plánovat. Dnes se tomu vzletně říká „produkce," ale vždycky to stojí na někom, kdo to umí vymyslet, napsat, připravit, odmakat, což když neudělá nikdo jiný, tak to musíš zvládnout sám. Je to samozřejmě práce, která není moc vidět, ale bez toho by nemohl fungovat žádný soubor. Já to beru jako takový „folklór".

Další novou tváří v radě je
LÍDA ŠMÍDOVÁ

z Náchoda. Novou samozřejmě zdánlivě, protože Lída je v amatérském divadle východních Čech nepřehlédnutelná. Je (dlouholetou) režisérkou a herečkou náchodského souboru, který se v posledních letech několikrát dostal i na národní přehlídku činoherního divadla v Děčíně (reprezentuje tzv. tradiční divadlo, klasické, herecké). Poprvé jsem se s Lídou potkal v sedmdesátých letech na východočeské lidové kon-

zervatoři, kde byl naším profesorem i režisér vinohradského divadla František Štěpánek, který její "divadelničení" významně ovlivnil.

Poprvé jsem na náchodských prknech stála už v roce 1963, hrála jsem ve hře Lumpacivagabundus. Přišla jsem k tomu díky zpívání, vybrali si mě do role, která byla „zpívaná", a tím to začalo. Na tu konzervatoř vzpomínám hrozně ráda, to bylo krásné, už ta herecká příprava - pan profesor Císař, herci Klepl, Cmíralová, pak jsem pokračovala v režijním kurzu, s panem režisérem Štěpánkem, kterého jsem milovala. On byl náchodský patriot, měl tam letní byt a chtěl, aby se v Náchodě divadlo hrálo, tenkrát trochu stagnovalo. Ten mě vlastně přemluvil, abych režírovala. A já se pustila do Jitřní paní, dokonce jsme s ní byli – pro mě překvapivě - i na Hronově. A pak to šlo jedno za druhým. Ale, přiznám se, strašně ráda hraju. Nakonec, když jsem si chtěla zahrát, tak jsem to musela i zrežírovat, jak jednou pan Štěpánek řekl. On byl úžasný člověk, noblesní, charismatický, přátelili jsme se, každé léto, když přijel do Náchoda jsme si za krásných podvečerů povídali o divadle. S jeho ženou, Martou Kučírkovou, trvá ta náklonnost dodnes. Jestli něco o divadle vím nebo dokonce něco umím, pak za to vděčím jemu. On nikdy moc nechválil, ale vždycky dovedl podpořit.

Náchodská divadelní scéna má stále dobrý zvuk, je to soubor výborných amatérských herců, dnes už spíše starší generace (byť mladé členy samozřejmě také máte). Stále se držíte i když žijete i ze své tradice. Jak vidíš budoucnost takového souboru?
Dokud budu dýchat, tak se budu snažit, aby náchodské amatérské divadlo žilo. Ta tradice zavazuje - všichni, co ji vytvořili, to mysleli opravdově. Do jisté míry se zdá, že dnešní mladá generace nemá na divadlo čas, ale doba je samozřejmě jiná. Tradiční motivace pro ochotnické divadlo patří minulosti, což je např. v Náchodě znát. O to víc musíme náš soubor obměňovat. Narozdíl třeba od Červeného Kostelce, kde vyrůstají stále nové generace „napodobující" své předchůdce. To v Náchodě neznáme. Když jako – jediná dnes náchodská režisérka - vybírám hru (opět narozdíl od Kostelce, kde mají režisérů celou řadu), tak ji musím vybrat tak, abych na to sehnala herce, a pokud mají čas, můžeme zkoušet. A tak musím „lákat" i nové lidi. Některé to chytí, jiné ne, někteří zůstanou, jiní to vzdají, Přijdu za nimi podruhé a oni se omluví, že to „časově" nestíhají... Staří bardi jdou vždycky, u mladých, bez onoho tzv. rodinného kontextu, je to složitější.

Myslíš, že by pro větší popularizaci amatérského divadla (v dnešní době neuvěřitelné konkurence zájmů) mohlo něco udělat i Volné sdružení východočeských divadelníků?
Mělo – ono dělá! Třeba ty vzdělávací programy, které probíhají! Znovu musím vzpomenout na tu lidovou konzervatoř. To byla nejen škola, ale také obrovská osobní vzpruha. Divadlo není uzavřená společnost, divadlo je přátelský kruh, který sahá daleko za divadelní inscenaci. To nám ta konzervatoř dala. Pro divadelního amatéra, je to i jakýmsi umístěním do společnosti, ale nejen tím, že něco zahraje, že si před publikem užije toho krásného zážitku stát na jevišti. A taky se právě díky VSVD setkáváme na různých přehlídkách, poznáváme se, nahlížíme do kuchyně jiných souborů, to by bez jakési platformy, na níž to společně organizujeme a chystáme, nebylo. Nebo by se to rozměnilo na drobné. Těším se, že k tomu budu moci nějak přispět.

Novým členům Rady přejeme vytrvalost a samozřejmě se i my těšíme na spolupráci.

-sg-
Foto Ivo Mičkal a Saša Gregar

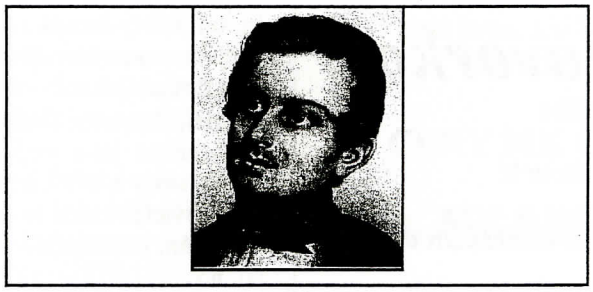

KOHO OZDOBÍME ZLATÝM TYLEM V ROCE 2010

na návrh Volného sdružení východočeských divadelníků

Libuše Straková,

nar. 26. 2. 1930

Divadelní soubor Kulturního domu města Holic

Za celoživotní věrnost ochotnickému divadlu a záslužnou dramaticko-pedagogickou činnost

Libuše Straková se poprvé na jevišti objevila ještě jako dítě. Pak ji však postihla zhoubná nemoc (kostní tuberkuloza) a několik let byla upoutána na lůžko. Po zdárném vyléčení začala v roce 1953 hrát s holickými ochotníky a bez přestávky v této činnosti pokračuje dodnes. Za tu dobu vytvořila na 90 rolí a na dalších nejméně 20 představeních se podílela režijně, či jako „potřebná síla" v zákulisí, neboť jí nikdo nebylo zatěžko dělat třeba inspici, či obsluhovat technické zařízení. Rovněž tak nikdy nerozlišovala mezi malými a velkými rolemi.

Mimo působení v divadelním souboru byla v letech 1956 – 1962 jednou z hlavních protagonistek Estrádního uměleckého souboru Holice, který v té době byl dobře hodnocen i na celostátních přehlídkách a účinkoval v televizi. Nabídky stát se profesionální herečkou ale vždy odmítla.

V roce 1977 založila a vedla v Holicích Dětský divadelní soubor Klíč, ve kterém jí do roku 1984 „prošlo rukama" přes stovku dětí. Některé z nich se uchytily a působí v holickém souboru dodnes. Nebylo to však jen hraní, ale i pořádání každoročních letních soustředění, při kterých jí vydatně asistovali tehdejší studenti Marek Eben a Michal Nesvadba.

Práci s dětmi neopustila ani nyní. Pravidelně s nimi nacvičuje vystoupení pro akce Sboru pro občanské záležitosti v Holicích, kterých není také málo.

Vzpomenout je potřeba i její práci organizátorskou. Od roku 1968 do odchodu do důchodu pracovala v Kulturním domě města Holic. Podílela se na organizovaní všech okresních a krajských přehlídek ochotnických souborů, které se konaly v Holicích. Dodnes působí v dramaturgické radě tohoto kulturního zařízení.

Libuše Straková získala několikrát ocenění za herecký výkon na divadelních přehlídkách a za její přínos pro kulturní a společenský život ve městě jí byla jako prvnímu občanovi města udělena v roce 2009 Cena města Holic.

Její působení v ochotnickém divadle není zdaleka ukončeno. V jedné z hlavních rolí vystoupí 10. dubna 2010 při premiéře hry Martina McDonagha „Kráska z Leenane".

Pavel Hladík

Zdeněk Hovorka,

nar. 7. 2. 1934

DS Vrchlický Jaroměř

Za celoživotní práci v amatérském divadle

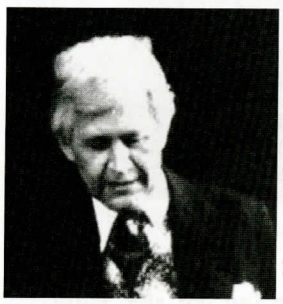

Zdeněk Hovorka se amatérskému divadlu věnuje od roku 1951, byl a stále je hercem všech žánrů (včetně operety) a od roku 1974 započal i dráhu režiséra, dramatika. Jako herec byl obsazován převážně do velkých rolí, příkladem uvádíme:

- Radúz ve hře „Radúz a Mahulena" - dvojí nastudování r. 1954, 1968
- prof. Higgins ve hře Pygmalion
- Francek ve hře „ Maryša"
- Claude Vallée ve hře „ Hra o lásce a smrti" - cena za nejlepší herecký výkon
- Ramón ve hře „ Dům se sedmi balkóny"
- Polixenes ve hře „ Zimní pohádka"
- Mauricio ve hře „ Stromy umírají ve stoje"

dále role v operetách:

- Fr. Villon - „ Král tuláků"
- por. Gustav - „Země úsměvů"
- por. Champlatreux - „Mamzelle Nitouche"
- Fr. Kmoch - „ Kolíne, Kolíne"
- Andy Doodle - „ Uličnice"

a desítky dalších menších i větších rolí. Za své herecké výkony obdržel několik ocenění. Jako herec se účastnil XXVII. a XXX. Jiráskova Hronova v hrách Svítání nad vodami a Jiráskově Kolébce. Hrál s předními profesionálními herci (L. Munzar, A. Hegerlíková, J. Bek, Jára Pospíšil, N. Urbánková).

Jako režisér vytvořil režie her, v nichž i často sám hrál, příkladem uvádíme: Rolland: „Hra o lásce a smrti„ , Casona: „Dům se sedmi balkóny", Jílek: „Jak umřít na lásku", Casona: „Stromy umírají ve stoje", E. O Neill: „Farma pod jilmy" - cena za režii a návrh scény.

Dramatická tvorba: napsal literární a technický scénář k oslavám 200. výročí přejmenování pevnosti Ples na Josefov (1993), oslavy proběhly za účasti všech členů DS Vrchlický v dobových kostýmech a jednotek Klubu vojenské historie.

Napsal 4 divadelní hry:

- „Pamfilo a spol." komedie s prvky dell´arte v roce 1983, zastoupená Dilií, hraná mnoha soubory z celé ČR, později tuto hru přepracoval a uvedl pod titulem „Darmošlapky, aneb repete hoši". Tato komedie získala na přehlídce komedií 35. Klicperův Chlumec od poroty 2. místo a 1. místo v anketě diváků. Byla jednou z nejhranějších her v historii DS Vrchlický.
- „Poslední šance" - detektivka, hraná DS Vrchlický.
- „Hipokratova přísaha" - hra z nedávné minulosti byla oceněna jako nejlepší inscenace na Náchodském okrese v r. 1987 a na přehlídce Symposion v Třebechovicích získal soubor putovní pohár.
- „Dům posedlých" - krimikomedie – dosud neuvedeno.

Ke svým hrám navrhl i scény.

Od města Jaroměř obdržel několik uznání za dlouholetou věrnost divadlu, za práci hereckou a režijní. Jako prozaik napsal 2 knížky a Jaroměři a divadle "Jaroměřský meteorit" (1997) a „Kde jsme doma, aneb Jak se v Jaroměři dělalo divadlo 1951-1993" (2004). Tato kniha se setkala s příznivým ohlasem čtenářů i kritiky, uznale o ní psal i Prof. F. Černý.

Píše články do městského časopisu, převážně o divadle, odešlých hercích - „Co se do knihy nevešlo".

I přes svůj věk je stále činný, má režijně připraveny hry Plynové lampy a Harold a Maud, které se chystá uvést v letech 2010 a 2011. Jako režisér je znám svou připraveností, jako herec svou svědomitostí, schopností vytvářet pravdivé typy svěřených postav.

Josef Horáček
ředitel MKS Jaroměř a předseda DS Vrchlický

Zdeněk Stejskal

nar. 14. 3. 1944
v Havlíčkově Brodě

Divadelní soubor ADIVADLO
Havlíčkův Brod. o.s.

Za dlouholetý tvůrčí i organizační přínos amatérskému divadlu v Havlíčkově Brodě a regionu Vysočiny

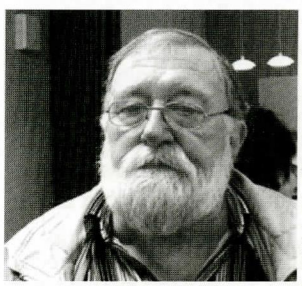

S amatérským divadlem začínal takřka od plenek. Už v roce 1949 ho jeho otec (tehdy režisér brodského ochotnického divadla) obsadil do role nejmladšího Broučínka v Karafiátových „Broučcích", pak přišla dětská role v "Babičce". A když nehrál, poznával divadlo "zezadu". Tak tomu bylo i při příchodu do učení do Brna, kde se v divadle "X 59 - X 61" staral o techniku - světla, stavbu scény, apod. Ale prý si tam i zahrál: stín vojáka ve výběru Brechtových básní. Pak přišla vojna v Českých Budě-

jovicích a s ní vojenské estrády. V roce 1965 se stal v Havlíčkově Brodě členem Mladé scény a po sloučení několika havlíčkobrodských souborů v jeden (od roku 1983 pod názvem Adivadlo) v něm prakticky působí bez přerušení dodnes.

Za tu dobu se podílel herecky nebo jako režisér zhruba na 40-ti inscenacích a dalších akcích Adivadla. Dále se vzdělával, absolvoval při Lidové konzervatoři Východočeského kraje třídu porotců (1979-1980) a režie (1980-1982). Režií má za sebou 7 (jmenujme alespoň Sekyru na studánky, Rodinu Tótů, Jezinky bezinky), ale rád by, bude-li zdráv a vesel, to dotáhl na rovnou desítku.

Z jeho mnoha rolí si připomeňme alespoň několik: Tulák (Ze života hmyzu), Podkolatov (Ženitba), Roškot (Měsíc nad řekou), pradědeček (Tlustý pradědeček, lupiči a detektývové), Viktor Molnár (Kočičí hra - Stojí za to žít.. ?!), Pankrác (Tři veteráni) a Harry Baxter (Paní Piperová zasahuje).

Amatérskému divadlu se hodlá věnovat i nadále, protože co pro něho ve skutečnosti znamená? Citujeme: "To, co pro někoho adrenalinový sport, třeba horolezectví. To člověk šplhá po roli, a když je nahoře (premiéra), tak má nezapomenutelný pocit jakéhosi vítězství. A to je dost, ne?..."

Tady nehrají žádnou roli peníze, ale potlesk diváka je plně nahradí. Ať je ho co nejvíce!

Za Sdružení ADIVADLO Havlíčkův Brod

Marta Hermannová

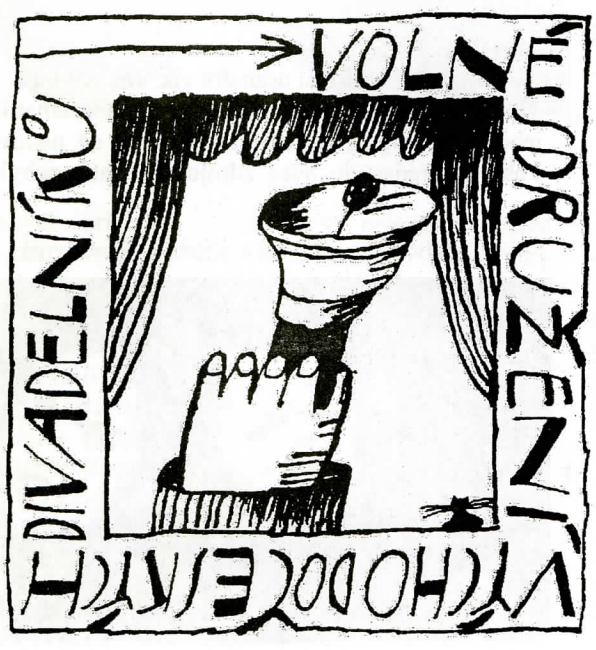

Valná hromada VSVD podpořila návrh NIPOS/ARTAMA Praha na udělení

CENY MK ČR V ROCE 2010

Mgr. MILANU SCHEJBALOVI,

který je i čestným členem VSVD

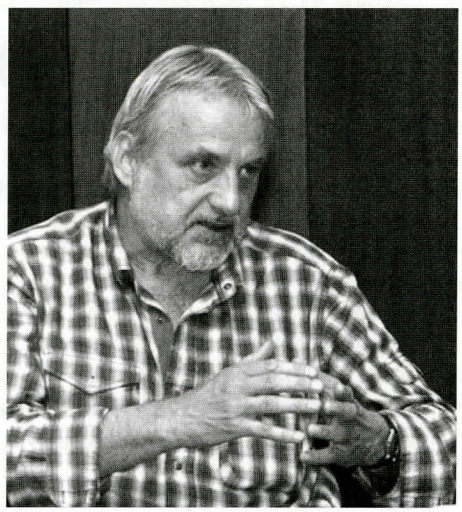

Foto Ivo Mičkal

Volné sdružení východočeských divadelníků se připojuje k návrhu na ocenění Mgr. Milana Shejbala Cenou ministra kultury 2010.

Divadelníka Milana Schejbala, dnes profesionálního režiséra a vysokoškolského pedagoga, pojí s divadlem ve východních Čechách úzké vazby. A to již z dob, kdy působil převážně v amatérském divadle, a to nejen v pražském prostředí, ale i jako lektor, porotce a spolupracovník na mnoha východočeských festivalech, přehlídkách a vzdělávacích aktivitách. Při nich zúročil nejen své umělecké, ale i pedagogické kvality, je jednou z mála tvůrčích i kritických osobností, které dovedou skvěle komunikovat s tzv. amatérským hnutím, s amatérskými divadelními tvůrci. Milan Schejbal ve své praxi, věnované po desetiletí i amatérskému divadlu, přispěl výrazně k rozvoji tohoto druhu společenských a uměleckých aktivit. Za jeho výrazný a významný podíl na úspěších východočeského amatérského divadla mu Volné sdružení východočeských divadelníků udělilo v r. 2001 Čestné členství.

Milan Schejbal je v současnosti výjimečnou a mimořádně respektovanou osobností v oblasti podpory amatérského divadla, která se erudovaně a cílevědomě podílí na jeho kvalitě a úspěšném ohlasu.

-sg-

DIVADELNÍ

IMPULSY Z IMPULSU

Středisko amatérské kultury Impuls, Divadlo Jesličky Hradec Králové, Volné sdružení východočeských divadelníků s finanční podporou Královéhradeckého kraje

POHÁREK SČDO

16. ledna 2010, Divadlo Jesličky v Hradci Králové

Lektorský sbor: František Staněk, Alexandr Gregar, Nina Martínková
Účast: 15 výstupů, 19 účastníků

VÝSLEDKY:

ženský monolog
Cena a nominace na postup
Kristina Hostáková (Divadlo Jesličky)
Iva Klestilová: Jak v sistrech listí svist,
role: Sestra

dialog
Cena a nominace na postup
Michaela Lučická a Kristina Hostáková
(Divadlo Jesličky)
Kateřina Rudčenková: Niekur, role: Sestry

Čestné uznání za invenční zpracování básnické předlohy a doporučení k postupu
Lenka Šilarová a Renata Zdražilová
(ZUŠ VM), František Gellner: Osud

Kristina Hostáková

PRVNÍ POHÁR NAPLNĚN

Soutěž, která každoročně otevírá novu sezónu Hronovů, Písků, Vysokých a podobných vrcholů amatérské divadelní tvorby je tradiční (skromný) Pohárek SČDO. V sobotu 16. ledna ho uspořádalo Středisko amatérské kultury Impuls, Divadlo Jesličky Hradec Králové a naše Volné sdružení východočeských divadelníků (s finanční podporou Královéhradeckého kraje), za lektorské podpory Františka Staňka, Alexandra Gregara a Niny Martínkové. Dvacet účastníků předvedlo 15 výstupů, zastoupeny byly hojně Jesličky (pod vedením pedagogů Jiřího Polehni, Jany Portykové a Zdeňka Tesaře), z Vysokého Mýta své svěřence přivezla Irena Truhlářová, z Jaroměře přivezl svůj nový opus loňský objev sezóny (kdekoliv, i na Next Wave) Jakub Maksymov ve spolupráci s principálkou Jarkou Holasovou. Jednou (narozdíl od let minulých) se představil pardubický Exil (režie Josef Kopecký), zasóloval si osamělý vlk, Jirka Vencl z České Třebové, třiasedmdesátiletý nestor monodramatik - bez jeho vždy originální one-man show si už nedovedeme Pohárek představit. Více zdrojových míst nebylo. Ani

Michaela Lučická a Kristina Hostáková

Lenka Šilarová a Renata Zdražilová

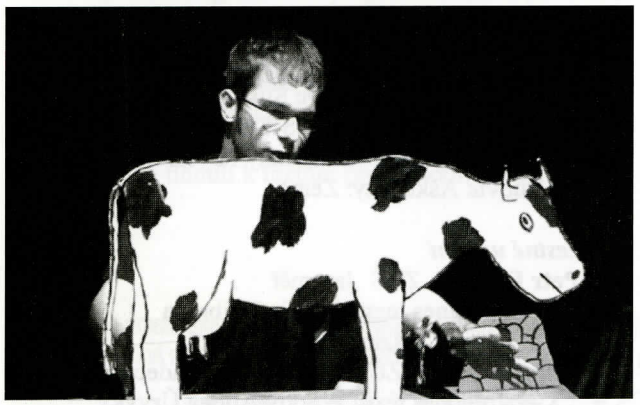

Jakub Maksymov

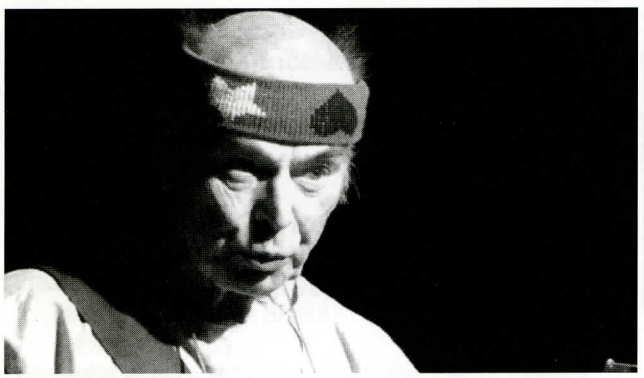

Jirka Vencl

vyložených průšvihů. Letos nemá celostátní soutěž v programu výstupy s loutkou a proto Maksymov a Vencl do postupů nezasáhli, leč oba potěšili. Čestná uznání si odnesli Ondřej Vaňura z Jesliček za monolog Maxmiliána z Werichovy Tety z Bruselu a Mikuláš Mička, taktéž Jesličky, za monolog básníka Mečislava Walpurga ze Witkiewiczovy hry Blázen a jeptiška. V kategorii Dialog si Čestné uznání „za bezprostřední herectví" odnesla Zuzana Šklíbová a Zuzana Smutková ze ZUŠ Vysoké Mýto (za dramatizaci povídky Guy de Maupassanta Zachráněná), ze stejné líhně i Lenka Šilarová a Renata Zdražilová za „za invenční zpracování básnické předlohy" (František Kellner, Osud), které byly i doporučeny k postupu na národní přehlídku. Michaela Lučická a Kristina Hostáková z Divadla Jesličky dostaly Cenu Pohárku za dialog sester, siamských dvojčat, ze hry Kateřiny Rudčenková Niekur a také nominaci na postup. Nejvíce obsazenou kategorii byl ženský monolog. Cenu za herecký výkon a nominaci k postupu získala Kristina Hostáková z Jesliček za monolog Sestry ze hry Ivy Klestilové Jak v sistrech listí svist a Čestné uznání porota udělila za monolog Ženy (Aldo Nikolai: Svatba s kameny) Veronice Řezníkové, rovněž z Jesliček. Samozřejmě, že výkony byly velmi různorodé, herectví od popisného realismu až ke stylizaci, za což ovšem více než interpreti mohou ti, co výstupy režírovali či jinak vedli. Občas něco zaskřípalo, občas se porotce nestačil divit, s jakou „bezelstností" mladé dívky říkají pojmy, které by měly být vyslovovány až po dvaadvacáté hodině. Nu což, odtabuizování jeviště se dnes nosí, u pubertálních dívek je trochu směšné, u zralých hereček, pokud se obsah vzpírá formě, trapné, zvlášť, když monolog vytrhává text z kontextu inscenace. Mimořádným zážitkem byl však výkon Kristiny Hostákové (režie a ped. vedení Jana Portyková) – minimálními hereckými prostředky, v jakési mizanscéně soustředěné na tvář, v rafinovaném svícení a s působivou scénickou hudbou předvedla emotivně silné drama. Vystoupení vysokomýtských dívek v jakési scénické „vizualizaci" Gellnerových básnických textů připomnělo dávné tradice divadel poezie - svižná rétorika, hra s předměty, pohybové ilustrace, využití znaku, literárních odkazů, prostě setkání z „rozžitím" textů provokujícího básníka – v podobě velmi zábavné. O nominaci v dialogu se zasloužila opět Jana Portyková z Jesliček, jejíž svěřenkyně, Michaela Lučická a Kristina Hostáková, předvedly zajímavou psychologickou etudu (Rudčenková: Niekur) - pozoruhodná herecká práce na téma absurdní komunikace (siamských dvojčat) – jejich komplikovaný, tragický i groteskní úděl nabízí divadelně silou dramatickou situaci, mimořádný a zvládnutý psychofyzický výkon, silné sociální a filosofické sdělení.

-sg-
foto Saša Gregar

Ondřej Vaňura

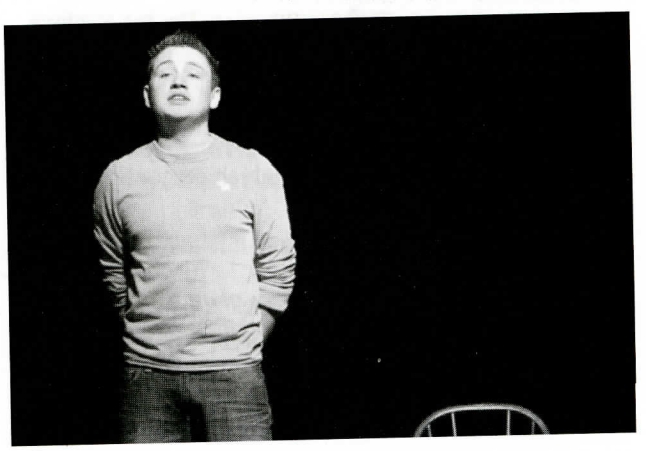

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Divadlo Jesličky Hradec Králové
a Volné sdružení východočeských divadelníků
s finační podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

WOLKRŮV PROSTĚJOV

Krajská postupová přehlídka sólových recitátorů Královéhradeckého kraje

Divadlo Jesličky, Hradec Králové, 1. a 2. března 2010
Lektorský sbor: Hana Kofránková, Lenka Chytilová, Pavel Pešek
Účast: 31 recitátorů

VÝSLEDKY:

I. kategorie (13 soutěžících)

nominace

Kateřina Jelínková, Gymnázium Nová Paka
Daniela Fischerová: Světlo za dveřmi
Deník Anny Frankové

Zuzana Rainová, Gymnázium Broumov
Ivan Kraus: Náhlá rozhodnutí
Pavel Fiala: Z kabaretu o myšilidech

čestné uznání

Eva Nováková, Biskup. gymnázium Hradec Králové
- za přednes textu Petry Teclové Louka naděje

Eliška Nagyová, Gy Nová Paka
- za přednes textu Jana Wericha O snech

Simona Plíhalová, Gymnázium Nová Paka
- za přednes textu W. Grooma Forrest Gump – idiot

Michaela Melicharová, DS Korálka starší - Dětenice - za přednes textu Zdenka Šmída Z lodního deníku

David Kořínek, Gymnázium B. Němcové Hradec Králové - za přednes textu Alaricha Sečtělí medici

Zuzana Jandová, ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové
- za přednes textu Ivana Krause Kufr

II. kategorie (15 soutěžících)

nominace

Nina Petříková, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové
Arkadij Averčenko: Jed
Christian Hoffmann von Hoffmanswaldau: Lidský život

Václav Hampel, Gymnázium Dvůr Králové n/L.
Agatha Christie: Deset malých černoušků
E. A. Poe: Havran

čestné uznání
za kvalitní výkon při přednesu obou textů

Lucie Satoriová, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové
Woody Allen: Dimitrij
Jacques Prévert: U květinářky

Jakub Maksymov, ZUŠ Jaroměř
Kurt Vonnegut jr.: Snídaně šampiónů
Miloš Macourek: Strýc Silvestr

Veronika Půlpánová, ZUŠ Týniště nad Orlicí
Viktor Dyk: úryvek z knihy Krysař
Ludvík Aškenázy: Země

čestné uznání

Petr Hrudka, ZUŠ Jaroměř
- za přednes textu Chalíla Džibrána V zahradě blázince

Anna Králová, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové
- za přednes textu Woody Allena Úryvky z Allenových zápisníků

III. kategorie (3 soutěžící)

nominace

Lucie Hašková, Pardubice
Jan Vodňanský: Nesnesitelná pasivita resistence (obrazová báseň)
Eve Ensler: Všude

Hana Kladivová, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové
Jiří Wolker: Balada o nenarozeném dítěti
Irena Dousková : Hrdý Budžes

Lucie Hašková, vítězka třetí kategorie a výrazná osobnost divadla Exil, Pardubice, foto Lenka Novotná

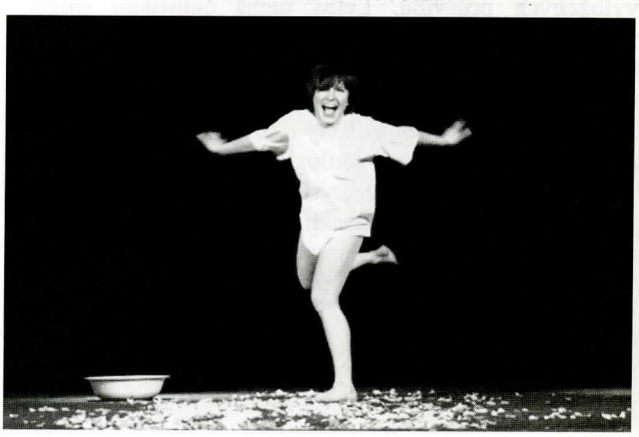

HRADECKÉ REGIONÁLNÍ KOLO WP

nebylo právě přeplněné - 31 soutěžících ve třech kategoriích není počet nijak závratný; zejména 3. kategorie má tradičně „malé komorní obsazení" - což je vzhledem k reálnému zázemí regionu dost škoda. Recitátoři všech tří kategorií se nakonec sobě navzájem i porotě postarali o příjemné dva dny - příjemné zejména tím, že se vytratily přednesy „na povel češtináře": na všech bylo při výkonu i při rozborovém semináři znát, že tu jsou z vlastního zájmu a zaujetí, i když někteří jak vystoupením, tak přiznáním potvrdili přípravu spíše nevalnou a krátkodobou. V první kategorii se to projevilo i výrazným rozdílem obou výkonů – všechna čestná uznání byla udělena za jeden přednes, postoupili ti, kdo ani jedno kolo nepodcenili. Zato ti o málo starší ve druhé kategorii byli vyrovnanější, jak dokazuje i výsledková listina (oceňující u všech oba výkony).

Zjevné je tíhnutí k textům prozaickým a humorným - ale došlo (vydatně) jak na poezii, tak na klasiku. Opět se objevily trvalky z hromad textů, předávané rok od roku po desetiletí (příklady za všechny - několik opakujících se textů J. Suchého a V. Vysockého, stále táž jediná báseň L. Ferlinghettiho Svět je báječné místo..., zdobící i všechny středoškolské čítanky), to ale studenti sami nevědí (zato jejich pedagogové by vědět mohli - ale řada soutěžících asi s přednesem zápasí sama). Je potěšující, že tyhle výhrady se týkají menšiny účastníků, a zasvěcenost a dramaturgická práce se naopak v řadě případů dala rozpoznat a vyplatila se. I když se snad nezúročila oceněním, jistě tím, čemu se vznešeně dá říct "osobnostní růst". Přinejmenším mezi těmi, kdo si počkali na rozborový seminář, jsme letos nikoho „nenachytali na švestkách" tak, že by netušil, co se pod slovy jeho básně či prózy skrývá, že by chyběla základní příprava rozborem textu. I tohle je tedy zjištění nepochybně příjemné!

Lenka Chytilová

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Městské kulturní středisko a Divadelní soubor Na tahu při MKS Červený Kostelec, Volné sdružení východočeských divadelníků, s Finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

ČERVENÝ KOSTELEC ´10

Divadlo J. K. Tyla 4. – 7. 3. 2010

Východočeská přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla

Lektorský sbor: prof. Jan Císař, prof. František Laurin, Jaromír Vosecký, tajemnice Mirka Císařová
Počet představení: 13, počet účastníků: 154

PROGRAM:

Vlastenecký divadelní spolek VLASTÍK, Vrchlabí
Jan Werich: LAKOMÁ BARKA
Režie: Martin Teplý

Divadelní soubor MASKA při TJ Sokol Česká Skalice
Petr Vlk Lněnička: PRSTÝNEK PANÍ BÁRNETOVÉ
Režie: Jana Matěnová

Divadelní soubor NA TAHU při MKS Červený Kostelec
Jean Barbier: MÁ ŽENA SI VYŠLA
Režie: Jan Brož

Divadlo JESLIČKY, LDO ZUŠ Na Střezině, Hradec Králové
Carlo Goldoni: ŠRUMEC NA LAGUNĚ
(volně dle Poprasku páně Goldoniho)
Režie: Jan Dvořák

ADIVADLO Havlíčkův Brod
Paula Vogel: NEJSTARŠÍ ŘEMESLO
Režie: Jaroslav Ječmínek

Divadlo EXIL
Werner Schwab: PREZIDENTKY
Režie: Josef Jan Kopecký

Divadelní soubor NA TAHU při MKS Červený Kostelec
Vlastimil Klepáček: PAMĚTI AMOROVY
Režie: Vlastimil Klepáček

Divadelní soubor WOKNO Broumov
Michael Frayn: BEZ ROUCHA
Režie: Jan Holek

Geisslers Hofcomoedieanten
Geisslers Hofcomoedianten: FITZLI PUTZLI
Režie: Petr Hašek

TRIARIUS Česká Třebová
Hanz Gregar: OBÍRAČKA
Režie: Josef Jan Kopecký

Divadelní soubor SYMPOSION Třebechovice p/Orebem
Jean-Loup Dabadie a Jérome Savary: D´ARTAGNAN
Režie: Petr Hofman

Náchodská divadelní scéna
Jiří Šotola: MOŽNÁ JE NA STŘEŠE KŮŇ
Režie : Ludmila Šmídová

Ďyvadlo NEKLID Voletiny
Petr Vanžura: OBRAZ NA SEKERU
Režie: Petr Vanžura

VÝSLEDKY:

Lektorský sbor
o nominaci a doporučení na národní přehlídku amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Děčín rozhodl takto:

Nominace:

Geisslers Hofcomoedieanten
Geisslers Hofcomoedianten: **Fitzli Putzli**
Režie: Petr Hašek

Doporučení:

Náchodská divadelní scéna
Jiří Šotola: **Možná je na střeše kůň**
Režie: Ludmila Šmídová

LEKTORSKÝ SBOR DÁLE UDĚLIL:

ČESTNÁ UZNÁNÍ:

Jiřímu Loudovi
za vytvoření postavy Barky v inscenaci **Lakomá Barka**
Marcele Kollertové
za vytvoření postavy Stephanie v inscenaci hry **Má žena si vyšla**
Mileně Langrové
za vytvoření postavy Henrietty v inscenaci hry **Má žena si vyšla**
Janu Dvořákovi
za úpravu hry Carla Goldoniho Poprask na Laguně pro inscenaci **Šrumec na laguně**
Kristině Hostákové
za postavu Orsetty v inscenaci **Šrumec na laguně**
Anetě Doskočilové
za postavu Checcy v inscenaci **Šrumec na laguně**
kolektivu hereček – Martě Hermannové, Lídě Honzové, Elišce Kubátové, Slávce Motalové, Marii Valentové
– za hereckou práci v inscenaci **Nejstarší řemeslo**
Divadlu Exil
za náročnou dramaturgickou volbu textu Wernera Schwaba **Prezidentky**
Věře Pojmanové
za postavu Grety v inscenaci **Prezidentky**
Jiřině Mejzlíkové
za postavu Erny v inscenaci **Prezidentky**
Vlastimilu Klepáčkovi
za autorský vklad v inscenaci **Paměti Amorovy**
Richardu Bergmannovi
za herecký výkon v inscenaci **Paměti Amorovy**
Nadě Eflerové
za herecký výkon v inscenaci **Paměti Amorovy**
Evě Bergmannové
za kostýmy k inscenaci **Paměti Amorovy**
Libuši Růčkové
za herecký výkon v inscenaci **Bez roucha**
Petru Hofmanovi
za herecký výkon v inscenaci **Bez roucha**
Nikole Rejlové
za herecký výkon v inscenaci **Bez roucha**
Divadelnímu souboru TRIARIUS Česká Třebová
za zajímavý pokus o divadelní zpracování společensky závažného tématu v inscenaci **Obíračka**
Náchodské divadelní scéně
za scénografii k inscenaci **Možná je na střeše kůň**
Yvetě Vanžurové
za herecký výkon v inscenaci **Obraz na sekeru**

CENY:

Zdeňku Tesařovi
za postavu soudce Giovanniho v inscenaci **Šrumec na laguně**
Olze Vetešníkové
za postavu Mariedl v inscenaci **Prezidentky**
Ludmile Šmídové
za režii hry Jiřího Šotoly **Možná je na střeše kůň**
Renatě Klicperové
za postavu Fandy v inscenaci **Možná je na střeše kůň**
Ludmile Šmídové
za postavu Andy v inscenaci **Možná je na střeše kůň**
Jiřímu Borůvkovi
za postavu Johana v inscenaci **Možná je na střeše kůň**

CENA ZA INSCENACI:

Souboru Geisslers Hofcomoedianten Kuks
za inscenaci hry **Fitzli Putzli a zvláštní cena za scénografii**

HERECKÝ KOSTELEC

Celkem 20 čestných uznání jsme udělili jako lektorský sbor na Východočeské přehlídce amatérského činoherního divadla, jež se jako vždycky konala v Červeném Kostelci. Z těch 20 čestných uznání 14 patřilo hercům, jedno bylo dokonce kolektivní pro herečky z havlíčkobrodského ADIVADLA, z inscenace dnes dost hrané hry P. Vogelové **Nejstarší řemeslo**. Cen bylo 6, z toho 5 opět patřilo hercům. Nemívám ve zvyku nahlížet a hodnotit amatérské přehlídky oceněními, ale tentokrát myslím, že o něčem dost průkazně svědčí. Těch 13 představení, jež jsme od 4. do 7. března viděli, nebylo jako celek nezajímavých – především rozpětím záměrů a směřování, nikoliv už divadelní kvalitou jednotlivých inscenací. Téměř vždycky něco chybělo k tomu, aby se dílo povedlo tak, aby nevznikaly otázky a pochybnosti. Ostatně: jedna jediná cena za režii a obdobně za insce-

ADIVADLO Havlíčkův Brod, Nejstarší řemeslo

naci rovněž potvrzují, že se až na dvě inscenace nepodařilo dojít k neproblematickému scénickému tvaru. Jednoduše řečeno: tentokrát se východočeské činoherní divadlo prezentovalo především herectvím. Některé inscenace přitom nepochybně měly ambiciózní dramaturgické i režijní záměry. Např. pardubické divadlo Exil zvolilo titul nadmíru náročný: Schwabovy **Prezidentky**. Mělo a má k dispozici tři velmi dobré herečky, které dosahovaly nadprůměrné úrovně. Bohužel však zůstaly svým stylem u realistické kresby bizarních charakterů, zatímco text nezbytně potřebuje dojít k celistvé extatické poloze, jež realitu přízemnosti pozdvihne k šokujícímu brutálnímu obrazu beznaděje a marnosti. Josef Jan Kopecký, jenž Prezidentky režíroval, má na svědomí také inscenaci vlastního autorského textu **Obíračka,** jejž napsal Hanz Gregar a do Kostelce s ním přijel Triarius z České Třebové. Opět šlo o náročný záměr: vytvořit na půdorysu skoro-thrilleru obludné podobenství mafiánských zločineckých praktik. Zase však zůstalo jen u realistického

Jiřina Mejzlíková, oceněná za postavu Erny,
Divadlo EXIL, Prezidentky

vyobrazení běžného konání tří spřežených, zatímco temně pochmurná atmosféra hrozivé situace byla ponejvíce dosahována hudbou. Takto bych mohl projít i všechny další inscenace opřené o méně ambiciózní dramaturgii. Ono kolektivně oceněné herectví Nejstaršího řemesla rozvinulo osudy zestárlých služebnic lásky, zpodobilo vrstevnatou psychologií jejich povah a dovedlo je až k dojemnému odchodu ze života za doprovodu smrti. Ale ten text potřebuje ostré hrany, v nichž nechybí grotesknost, absurdita a černý humor, aby se zaskvěl v plné síle svého stylu a tématu. Jan Dvořák upravil nápaditě Goldoniho Poprask na laguně; název **Šrumec na laguně** označuje přesně smysl této úpravy, ale šrumec se na jevišti nekonal. Zůstalo opět jen u několika temperamentních hereckých výkonů, které dodávaly inscenaci komediálnost a půvab. Takhle to vypadalo i ve většině dalších inscenací; vždycky v nich byli herci a herečky, kteří dodali inscenaci divadelní náboj, ale na fungující celistvý

Kristina Hostáková a Zdeněk Tesař,
Divadlo Jesličky Hradec Králové, Šrumec na laguně

scénický tvar to nestačilo. S tímto problémem se v nějaké intenzitě a velikosti potkaly i inscenace Vlasteneckého spolku Vlastík z Vrchlabí (**Lakomá Barka**), DS Maska z České Skalice (**Prstýnek paní Barnetové**) DS WOKNO z Broumova (**Bez roucha**) a druhé představení domácího souboru NA TAHU (**Má žena si vyšla**).

Zato **Paměti Amorovy**, inscenace, s níž na přehlídce „zaskakoval" za soubor úpický, jenž nemohl hrát, domácí soubor NA TAHU, jsou v tomto směru příkladné. Jsem ovšem na tom s tímhle představením podobně jako lady Mary Worthley Montegueová, když v dopise z roku 1716 líčila slavnému básníku Alexandru Popeovi dojmy z představení, v němž vystupoval v roli Hanswursta zakladatel vídeňského lidového divadla Stranitzki. Přiznává, že se v životě tolik v divadle nenasmála, že Stranitzki ji přišel svým komediantstvím neodolatelný, ale o pár řádků dále je přímo pobouřena jeho hrubostí a nechutností. Nikoliv náhodou se odvolávám na tyto pocity

chytré, vzdělané a osvícené anglické aristokratky při jejím setkání s *lidovým* vídeňským divadlem. Už jsem jednu inscenaci Vlastimila Klepáčka – neboť o něj jde hlavně a především – do této kategorie zařadil. Tentokrát je toto zařazení ještě oprávněnější. Neboť Paměti Amorovy jsou pásmo výjevů a výstupů, jež v komediální – možná by se dalo říci „bavičské" - poloze, která se nebrání použít jakýkoliv prostředek vyvolávající smích, zpracovávají s použitím známých historických předobrazů příběhy a příhody milostné. Je to jakási estráda se všemi možnými nectnostmi, jež takové produkce provázejí. Na druhé straně je však v tom představení to, co vždycky provázelo lidové divadlo: neskrývaná radost z provádění hry před diváky, s nimiž právě skrze samo toto provádění komunikuje. Všechny triviality se tak zdvihají pro diváka k fyzickému radostnému zakoušení divadla. Platí to zvláště o panu Klepáčkovi, jenž si tohle lidové divadlo zase napsal, zrežíroval, vymyslel si pro ně i scénu – a samozřejmě v tom hraje. A ať řekne nebo udělá na jevišti cokoliv, co se tak říkajíc vzpírá „dobrému vkusu", tak to provede s takovou půvabnou bezprostředností, že mu všechno odpustíte, protože spolu s ním – ale i s dalšími herci, kteří tomuhle duchu rozumějí - zažijete rozpustilost hravosti, která je dána jen a jen herectví. Nemluvě o laskavosti, s níž se tu nahlíží i to nejbanálnější lidské činění.

Do kategorie „lidového" divadla spadá tohle představení i tím, že se vymyká všem konvencím a normám "vzdělaneckého" divadla – i zábavného - a uvolňuje spontánně i bezohledně prazáklad scéničnosti: pohyb herce v divadelním prostoru. A také – možná – svým způsobem objasňuje, proč ráz letošní červenokostelecké přehlídky udávalo herectví. Režisérům se prostě nezdařilo sladit poetiku textu a jeho interpretaci s hereckým projevem, jenž inscenacím začal dominovat. Názorně to

Marcela Kollertová a Milena Langrová,
DS NA TAHU při MKS Červený Kostelec,
Má žena si vyšla

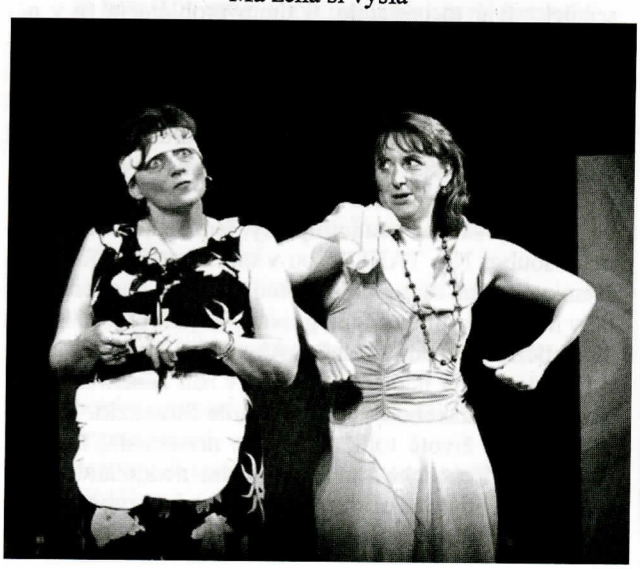

Jiří Louda v roli Lakomé Barky,
Vlastenecký spolek Vlastík Vrchlabí

demonstrovala inscenace Ďyvadla Neklid z Voletin. Petr Vanžura se jako autor i režisér vrátil k textu **Obraz na sekeru**, jejž soubor hrál už v roce 2003 a znovu usiloval o to, aby jej realizoval v co nejlepší žánrové poloze konverzační komedie odehrávající se v horní střední vrstvě současné Anglie. Byl jako autor tentokrát zdatnější a úspěšnější v dodržování konvencí tohoto žánru, ale jako režiséru se mu v tomto směru méně vedlo v práci s herci.

A tak byly v Červeném Kostelci jenom dvě inscenace, v nichž se podařilo sjednotit všechny komponenty scénického tvaru. Náchodská divadelní scéna sáhla po komedii Jiřího Šotoly **Možná je na střeše kůň** a potvrdila svou inscenací oprávněnost této přece jen trochu riskantní dramaturgické volby, neboť jde o text ze zcela jiné doby. Režisérka Ludmila Šmídová od počátku vsadila (i svou úpravou textu) na herce, připravila jim i scénografií scénický prostor, za níž inscenace dostala čestné uznání: reálné a důvěrně zabydlené prostředí venkovské chalupy, v němž se přirozeně a spontánně dařilo zpodobit reálné a přitom divadelně přesvědčivé postavy. Což platí zajisté o trojici hlavních představitelů, která rozvíjí v mnohostranném a někdy i paradoxním střídání poloh, jemuž by možná prospělo poněkud více humoru - příběh stáří; pošetilého, zlostného, někdy opuštěného a osamělého, ale v gruntu moudrého, protože si váží života jako vzácné a nenahraditelné hodnoty a stále mu stojí zato o něj usilovat. Inscenace Geisslers Hofcomoedianten **Fitzli Putzli** je naprosto jiného rodu; proti tradiční realistické poetice náchodské inscenace v ní existuje poetika postmodernismu ve své krajní rovině, jež navršuje protiklady, aniž by jevila jakoukoliv snahu je spojit, sjednotit. Jako vždy vyšel tento soubor z inspirace sporckovským barokem z Kuksu, tentokrát jeho výtvarnou podobou. Braunova socha Herkomana, symbolu všech špatných právníků, jenž měl pomocníka, ďábel-

Renata Klicperová a Lída Šmídová,
Náchodská divadelní scéna, Možná je na střeše kůň

ského notáře Fitzliho Putzliho, dovedla soubor ke scénáři, v němž barokní memento mori inspiruje současnou road-movie. Hrálo se venku za slušného mrazu, kdy mnozí z nás diváků vydatně promrzli. Do zasněžené krajiny před divadlem přijelo auto–dodávka a stanulo v údolíčku, jež se plání, na níž stojí holé stromy, zdvihá k hřbitovní zdi, za níž vyčnívají vršky náhrobků. Tenhle scénický prostor byl pro vnímání tohoto červenokostelecké představení zásadní, protože svým vizuálním dopadem výrazně posiloval onu barokní připomínku smrti, hledání pravdy, jež tu Fitzli Putzli koná v okamžiku, kdy jeho cestovní kancelář veze tři současné mladé úspěšné muže (symbolizující ovšem tři výrazné znaky Sporckovy osobnosti) nikoliv za vysněnou dovolenou, již si zaplatili, ale k poslednímu spočinutí. V tomto protnutí road-movie s barokní inspirací konečnosti žití se otevře hluboký protiklad, kdy to umístění v krajině (není to samoúčelný efekt a soubor právem trval na tom, že

Geisslers Hofcomoedianten Kuks, Fitzli Putzli

i za mrazu bude hrát venku) posouvá inscenaci až někam k site-specific; prostředí provokuje k reflexi i sebereflexi, bere do celku scénování elementární nedivadelní síly a genia loci. Uvidím-li toto představení v jiném prostředí, pak – předpokládám - bude můj vjem zcela jiný, ale nelze se bez něho obejít. Leč: to, co se odehrává kolem auta, v němž i na němž je režisérem Patrem Haškem přesně nazkoušená inscenace a herci ji důsledně provádějí, je to jakási ejzenštejnovská „montáž atrakcí", kdy každá z nich je zcela samostatná. Kabaretní lehkonohost některých jako by popírala vážnou až metafyzickou symboliku jiných. V tomto směru je to inscenace vskutku postmoderní, již lze přiznat i jiné vlastnosti, jimiž se postmoderna vyznačuje - především dekonstrukci, jež vytváří bariéru mezi světem a naším vědomím o něm. Neboť samostatnost oněch atrakcí nabízí nové a nové významy, nutí znovu a znovu od začátku pátrat po smyslu jednotlivostí a opět se vracet k celku jako velkému otazníku. Z jistého hlediska není věru snadné tomuto divadelnímu tvaru porozumět, ale ona scénická sugestivita, začínající už tím umístěním auta jako jeviště v krajině jako ve scénickém prostoru, dokáže přivést k prožitku, jež z nejrůznějších stran vypovídá mnohé o bytí člověka. Myslím si, že tato inscenace dospěla prozatím nejdále v hledání, jímž chtějí Geisslers Hofcomoedinaten vnést inspiraci barokní scéničností do současnosti.

To rozpětí mezi náchodskou a „kuksovskou" inscenací plně potvrzuje to, co jsem označil za nejzajímavější rys červenokostelecké přehlídky: diferencovanost amatérského činoherního divadla východočeského kraje. Stejně zajímavé je, že v tradičně svrchovaně pohostinném prostředí Červeného Kostelce se vždycky pro každé představení nalezli pozorní a vstřícní diváci, i v deset hodin dopoledne. Což zřejmě svědčí o tom, že vkus a divadelní zaměření diváků se diferencuje rovněž. Takže v těchto souvislostech se zdá být východočeské činoherní amatérské divadlo na správné cestě.

Jan Císař
(Psáno pro Amatérskou scénu), foto Ivo Mičkal

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Kulturní klub Rabštejn v Kostelci nad Orlicí
a Volné sdružení východočeských divadelníků
s finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

AUDIMAFOR

aneb Kostelecký kostlivec

Kulturní klub Rabštejn Kostelec nad Orlicí

26. – 27. března 2010

Postupová přehlídka studentského a experimentujícího divadla a divadla poezie
s postupem na Šrámkův Písek, Mladou scénu Ústí nad Orlicí, Wolkrův Prostějov

Lektorský sbor:
Alena Zemančíková, Vladimír Hulec, Petr Christov, Filip Huml, Saša Gregar
Počet představení: 11, počet účastníků: 94

PROGRAM:

Zamčená drůbež, Divadlo Jesličky, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové
kolektiv: AUTOBIOGRAFIE
Pedagogické vedení a supervize: Ema Zámečníková

Triarius Česká Třebová
Lucie Haškova, Josef J. Kopecký: DCERA

Frei Körper Kultur
Jan Mocek, Jan Hofman:
ICH TANZE MIT DIR, DU TANZT MIT MIR,
WIR TANZEN IM VIER, WIR TANZEN IM QUADRAT!
Režie: Jan Hofman, Jan Mocek

"zatím D . . D" Náchod
Shakespeare, Painter, Hilský, Topol, Josek, Hodek, Sládek, Čejka, Urbánek, Saudek, Štěpánek, Doucha a soubor:
ROMEO A JULIE **(ztraceni v překladech)**
Režie: Štěpán Macura a soubor

STřJB, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové
VODNÍKOVO TANGO
Režie: Jolana Brannyová

Někdo, ZUŠ Jaroměř
Alois Jirásek, Jakub Maksymov, Jarka Holasová: LÍPA
Režie: Jarka Holasová

ZUŠ Vysoké Mýto
František Gellner: OSUD
Režie: Irena Truhlářová

Studio Šrámkova domu v Sobotce
francouzské lidové písně: S LÁSKOU NA KORDY
Režie: Lada Blažejová

Divadlo Tří Pardubice
BOMBARDÉŘI
Režie: Divadlo tří

J.S.T.E. ARTYŽOK & D.R.E.D.
Ondřej Pumr, citát J. Putík DEKALOG: SVATYNĚ
Režie: Ondřej Pumr

Jakub Maksymov (LS Někdo), ZUŠ Jaroměř
JM inspirován dětskou knihou KDO TO BYL?

VÝSLEDKY:
Lektorský sbor o doporučeních na národní přehlídky rozhodl takto:

ŠRÁMKŮV PÍSEK 2010
doporučení (nominace zrušeny)
a Cena za inscenaci
Frei Körper Kultur
Jan Mocek, Jan Hofman:
Ich tanze mit dir, du tanzt mit mir,
wir tanzen im Vier, wir tanzen im Quadrat!
Režie: Jan Hofman, Jan Mocek

MLADÁ SCÉNA ÚSTÍ NAD ORLICÍ 2010
doporučení (nominace zrušeny)
a Cena za inscenaci
Někdo, ZUŠ Jaroměř
Alois Jirásek, Jakub Maksymov, Jarka Holasová:
Lípa
Režie: Jarka Holasová

Někdo, ZUŠ Jaroměř
JM inspirován dětskou knihou **Kdo to byl?**

WOLKRŮV PROSTĚJOV 2010
- lektorský sbor postup nedoporučil

LEKTORSKÝ SBOR DÁLE UDĚLIL:

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

Studiu Šrámkova domu v Sobotce
za představení **S láskou na kordy**
Režie: Lada Blažejová

KOSTELECKÝ KOSTLIVEC, ANEB MEZI POHÁDKOU A NAHOTOU

Letošní regionální přehlídka v Kostelci nad Orlicí se v mnoha ohledech nápadně podobala ročníkům předchozím, nicméně vykazovala místy znaky jisté setrvačné samospádnosti. Jako by se z ní mírně vytratila energie a skvělá atmosféra, která jí bývala vlastní. Také programově zhubla, tucet letošních představení se dokázal vtěsnat do pátečního odpoledne a celé soboty. Soubory však mnohdy po odehrání svých představení odjížděly zpět, jeden z nich dokonce ani nesetrval na diskusní povídání o svém předvedeném dílku. Ne že by to nebylo na jiných přehlídkách běžné, v Kostelci však bývalo o poznání živěji a veseleji.

Po dramaturgické stránce přehlídka přesto nabídla až neuvěřitelně široké rozpětí divadelních žánrů, tvarů i přístupů – od recitace klasických českých děl (Gellner, Erben), přes pokus o autorskou inscenaci s intenzivní výpovědí o rodinných vztazích, slušný pohybově-zvukový skeč až k různě zdařilé studentské pokusy o hledání tvarů. Následující řádky se detailně zaměří na další inscenace, které si zaslouží větší pozornost.

Vřelé přijetí si zasloužila hravá inscenace ***S láskou na kordy*** (Studio Šrámkova domu v Sobotce, režie Lada Blažejová), v níž režisérka dokázala s věkově velmi rozmanitým souborem (cca 10 – 17 let) úspěšně představit několik starofrancouzských balad za použití tradičních principů lidového divadla. Radost a zaujetí herců i vtipné (často sebeironické) scénické řešení vyneslo souboru Čestné uznání za inscenaci. Poznamenejme na okraj, že technické a řemeslné nedostatky (například ve zpěvu) lze u některých typů produkcí takřka přirozeně omluvit, neboť jejich podstatou není snaha o předvedení dokonalého tvaru, nýbrž ochota (ve významu termínu: ochotnické divadlo) radovat se z vlastní práce, přičemž je důležité, že divadelní zákonitosti jsou (především zásluhou kvalitního režijního a pedagogického vedení) v rámci celku dodržovány a sledovány.

Přehlídka také nabídla dva velmi krátké, leč v obou případech inspirativní zážitky. Náchodský DRED nechal

Frei Körper Kultur, Ich tanze mit dir, ...

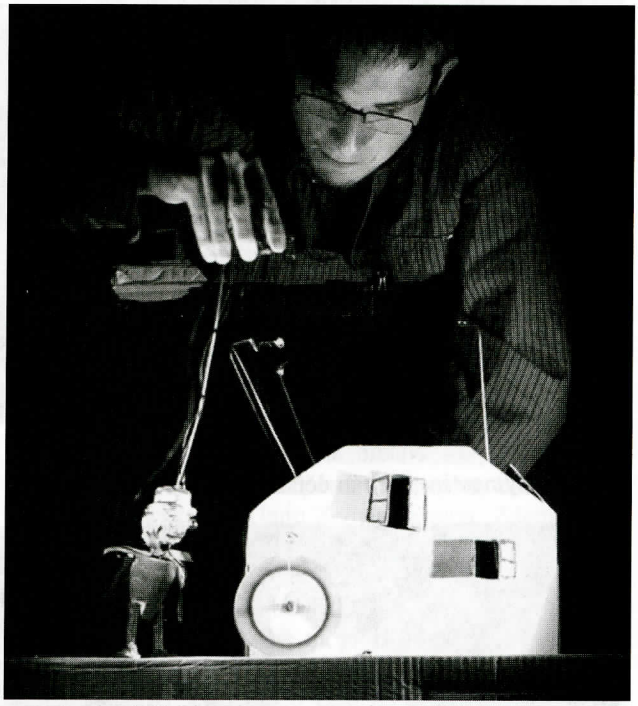

Někdo, ZUŠ Jaroměř, Alois Jirásek, Jakub Maksymov, Jarka Holasová: Lípa

své diváky jednoho po druhém dojít do nedalekého kostela a uvnitř sakrálního prostoru jim poskytl prostor pro chvilkové zastavení dechu a tiché vybočení z běhu okolního světa. ***Dekalog: Svatyně*** je prožitkem bytostným a individuálním, sdíleným v lidském kruhu, přičemž ti okolo, nejsou již ani herci, ale těmi, kdo sdílejí s námi daný okamžik. Takováto zastavení jsou bezesporu očistná. Krátké loutkové představení Jakuba Maksymova ze ZUŠ Jaroměř ***Kdo to byl?*** lze s trochou nadsázky v jistém smyslu také nazvat hledáním očistné pravdy. S plochými loutkami na stole odehraný příběh o krtečkovi, který se snaží dopátrat viníka aktu, po němž mu na hlavičce ulpěl cizí výkal, představil galerii několika zvířátek a jejich hovínek. Jistě, není to víc než hříčka, ale pobaví. A loutkářská práce s exkrementy a jejich produkováním je zde propracována velmi detailně.

Druhé představení J. Maksymova na přehlídce bylo autorským zpracováním Jiráskovy *Lucerny*, tentokrát pod symbolickým názvem ***Lípa***. Miniaturní scéna s malinkými shora voděnými loutečkami je ovládána s působivou směsicí samozřejmé dovednosti i fascinující ledabylosti. Kompletní scénografické řešení je propojeno principem elektrifikace - vodník s blikajícíma očima, točící se mlýnské kolo, svítící lucernička, hrající housličky. Již tak stručný a vtipně krácený původní příběh je v závěru ještě zhutněn vstupem (loutko)herce, který je v telefonickém rozhovoru donucen (sponzorem? mecenášem?) představení zkrátit a vtěsnat do jedné minuty. Na úkor srozumitelnosti, tématu, sdělnosti. Na úkor vše-

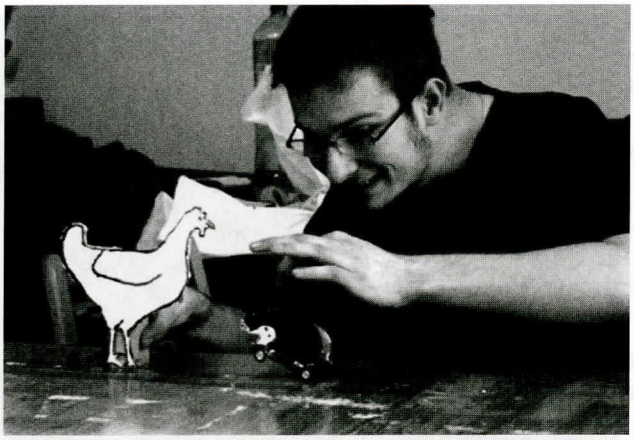

Někdo, ZUŠ Jaroměř,
J.Maksymov inspirován dětskou knihou Kdo to byl?

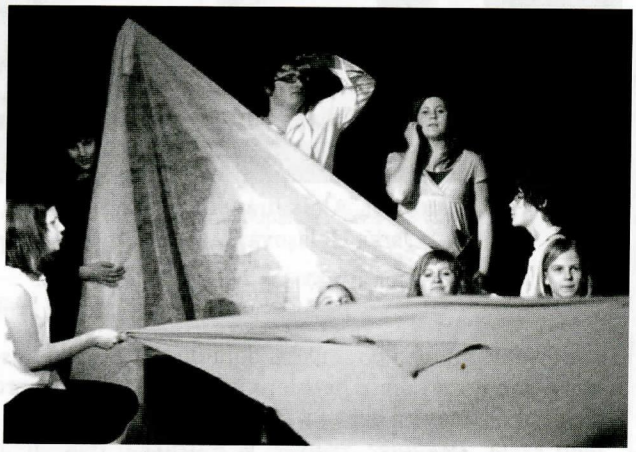

Studio Šrámkova domu v Sobotce, S láskou na kordy

Divadlo Tří Pardubice, Bombardéři

ho. Inscenace má tak v něčem podobnou strukturu předchozí práci souboru (*Ve dvě na hruškách II.*) – opět totiž propojuje literární příběh s vyšším přesahovým (globálnějším) tématem. Inscenace byla doporučena na Mladou scénu.

Zcela jinak, zcela originálně a snad i provokativně se představil soubor kolem Jana Mocka a Jana Hofmana, který tentokrát pod výstižným názvem Frei Körper Kultur (dříve například jako Teatro Hugo uvedli inscenaci *Hugo*) přišel s představením ***Ich tanze mit dir, du tanzt mit mir, wir tanzen im Vier, wir tanzen im Quadrat!***. S trochou nadsázky by se dalo konstatovat, že bylo dobře, že se představení odehrálo po desáté hodině. Sarkasticky je však třeba doplnit, že šlo o desátou hodinu dopolední. Diváci usedají do hlediště, v němž jsou židle zorganizovány velmi podivně, žádné řady, spíše shluky sedadel, některá dokonce obrácená zády k hledišti. Uprostřed pak pyramida z praktikáblů a židlí a na ní zvukařský a osvětlovačský pult. Na forbíně dívka ve výrazném, ba vyzývavém oděvu s nepřehlédnutelnými červenými botami na vysokém podpatku rytmicky pohybuje svými boky a zadnicí. Po scéně (ale nejprve hledištěm) se rozběhne čtveřice mladíků, vyrazí do prostoru. Pravidelné pohyby, podivné trajektorie. Pohyb získává na dynamice, jednání aktérů na intenzitě, energie pohybu roste, až je jeho logickým pokračováním série fyzických kontaktů mezi aktéry. Následuje hromadné vysvlečení z oděvů. Nahá čtveřice v prázdném prostoru s projekcemi. Nahá těla jako materiál, jako objekt, jako téma. Zadní stěna i samotná těla slouží jako promítací plochy. Nahota se později přenese i na dívku, stupňuje se tempo, přicházejí ale i okamžiky uvolnění… A na závěr nahotu pětice na scéně doplňuje nahota u zvukaře a osvětlovačky, kteří sedí (a spoluvytvářejí představení) mezi diváky. Tato performance Frei Körper Kultur má parametry, které snesou přísná kritéria i ve srovnání s mnohými „profesionálními" alternativními kreacemi. Má promyšlenou strukturu, citelnou výpověď a diváky nutí k individuálnímu vyrovnávání se s viděným a prožívaným. A bývá-li práce s nahotou i projekcemi mnohdy omšelou konvencí, pak zde jako by znovu získávala svůj smysl. Síla takovéhoto tvaru tkví v jeho aktuální síle tady a teď a nemusí nutně při příštím předvedení být identická, nicméně přesto byla „inscenace" jednoznačně doporučena na Šrámkův Písek.

Dovolím si tvrdit, že největší devízou Audimaforu je právě jeho rozmanitost. Radost z roztomilého vyprávění s písničkami nelze racionálně a logicky srovnávat s až fyzicky prézentním prožitkem sledování nahých těl na scéně či s hraním si s Jiráskem. A přitom mladé divadlo se dlouhodobě pohybuje ve všech těchto sférách a nebylo by dobré, kdyby se uzavíralo pouze mezi tvary sobě podobné. Vzájemné poznání toho, co dělají ostatní a také toho, co vše divadlo dokáže, mohou být ve spolupráci s otevřenou diskusí k viděnému velkým přínosem mladým divadelníkům. Audimafor má v sobě pestrost a rozmanitost. Snad bude příští rok mít zase o něco víc diváků a účastníků k debatám, jako míval v letech minulých.

Petr Christov
(Psáno pro amatérskou scénu), foto Lenka Novotná

"zatím D . . D" Náchod,
Romeo a Julie (ztraceni v překladech)

AUDIMAFOR V KOSTELCI NAD ORLICÍ PODEVÁTÉ A NAPOSLED

Když bylo v roce 2001 jasné, že Úpice v dalším roce už mladé divadelníky nepřivítá (změnilo se vedení kulturního zařízení, změnily se podmínky), začala jsem hledat vhodného hostitele. Nejvíc se mi líbila představa, že by se přehlídka mohla konat v hradeckém Divadle Jesličky, nemusela bych daleko cestovat, na organizační zázemí tam bylo vždycky spolehnutí. Tak jsem oslovila tehdejšího principála Jesliček, Pepíka Tejkla. - Ne, v Divadle Jesličky přehlídka nebude, už tam toho mají dost, jarní víkendy potřebují na soustředění a navíc soubory z Jesliček radši vyrazí si zahrát do jiných divadelních sálů, pravil. Ale měl hned řešení - zkusme se domluvit v Kostelci nad Orlicí v „Rabáku". Šéfuje tam kamarád Vašek Uhlíř a přehlídku tohoto typu tam už kdysi organizovala Mirka Císařová.

Kostelec je Pepíkovo rodné město, navíc se zde rýsovalo i zázemí domácího souboru, Černých šviháků. Už se zkoušeli Amatéři. Jeden telefonát – a jedeme do Kostelce. Václav Uhlíř a jeho tým byl vstřícný, sálek odpovídající, bar levný, všechny prostory k dispozici, na ubytování není třeba se přesouvat, ve spacáku se sem všichni zájemci vejdou.

První přehlídka se uskutečnila 12. - 14. dubna 2002. Vrátili jsme se i k názvu AUDIMAFOR, Pepík připojil podnázev Kostelecký Kostlivec. Odehráli jsme deset představení (včetně letošního roku jich bylo dohromady 122). Historicky první porota Kosteleckého Kostlivce pracovala ve složení Zdeněk A. Tichý, Karel Tománek a Vladimír Hulec. Postupně jsme v lektorském sboru přivítali Lenku Chytilovou, Jiřího Dobeše, Tomáše Komárka, Jožu Krasulu, Štěpána Chaloupku, Sašu Gregara, Petra Christova, Alenu Zemančíkovou, Zdeňka Tesaře, Filipa Humla, Tomáše Žižku, Karla Šefrnu. Vladimír Hulec viděl všech devět ročníků! V jejich programu je možné najít vždy soubor DRED s režisérem a tvůrcem Ondrou Pumrem, no ano, na jevišti hořel strom (já bláhová skočila Ondrovi na to, že je to studený oheň a že nic chytnout nemůže), po celé představení tekla voda, jindy se sypala hlína, Vašek Uhlíř to snášel se skřípěním zubů. Ale vždy byl pro hrající soubory guláš, na baru utopenci a chleba se sádlem.

Loňský Audimafor 2009 byl poslední s Pepíkem, o týden později vyrazil na Kralický Sněžník a do Kostelce nad Orlicí se už nikdy nevrátil... I proto se Vaškovi Uhlířovi nechtělo ani do toho letošního.

Milý Vašku, milá Jaruško, vy všichni v technické kabině i za barovým pultem, moc vám děkuju za těch devět let spolupráce. Bylo to prima.

Naďa G.

Zamčená drůbež, Divadlo Jesličky, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové, Autobiografie

Kde bude příští přehlídka mladého
a experimentujícího divadla v roce 2010?

HLEDÁME NOVÝ PROSTOR PRO AUDIMAFOR!

Co potřebujeme:

- sál s jevištěm minimálně 7 x 7 metrů, vybavené jevištní technikou
- variabilní hrací prostor pro netradiční divadlo (arénové pod.), který lze vybavit mobilní jevištní technikou
- společenský prostor pro setkávání účastníků včetně možnosti občerstvení
- místnost pro lektorský sbor
- možnost levného ubytování, příp. i zdarma ve spacáku na karimatce v hracích prostorách
- hygienické zázemí
- termín přehlídky: nejlépe 25. – 27. března 2011

Pořadatelé, hlaste se!!!!! Nejlépe do konce června – Naďa Gregarová, gregarova@vsvd.cz, 773 133 743

Středisko amatérské kultury Impuls, Divadlo Jesličky Hradec Králové, Volné sdružení východočeských divadelníků s finanční podporou Královéhradeckého kraje, Ministerstva kultury ČR a Města Hradec Králové

REGIONÁLNÍ LOUTKÁŘSKÁ PŘEHLÍDKA

s postupem na národní přehlídku Loutkářská Chrudim

Hradec Králové, Divadlo Jesličky
9. – 10. dubna 2010

Lektorský sbor: Alena Exnarová, Blanka Luňáková, Tomáš Volkmer
Počet představení: 13, počet účastníků: cca 115

PROGRAM:

ZUŠ Hradec Králové Na Střezině, soubor Vlastislav Filip
ŠEL DR. P. S.
Režie: Jiří Polehňa

Plastologové, ZUŠ Hradec Králové Na Střezině
Jolana Brannyová: PLASTKOMÉDIE BAKCHANÁLIE
Režie: J. Brannyová + kolektiv

Loutkové divadlo Maminy Jaroměř
na motivy pohádky bratří Grimmů ŽABÍ PRINC
Režie: Jana Dvořáčková

Čtyřlístek, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou
poezie Miloše Kratochvíla: KRATOCHVÍLE
Režie: Romana Hlubučková

Překvapení, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou
P. Šrut: KOČIČÍ KRÁL
Režie: Romana Hlubučková

Dětský loutkářský soubor Blechy Jaroměř
děti a Jana Dvořáčková: ZA VŠECHNO MŮŽOU PRASÁTKA
Režie: Jana Dvořáčková

Loutkové divadlo Maminy Jaroměř
na motivy pohádky Mika Valtariho: MYŠISTROJ
Režie: Jana Dvořáčková

Někdo, ZUŠ Jaroměř
Alois Jirásek, Jakub Maksymov, Jarka Holasová: LÍPA
Režie: Jarka Holasová

Pod čepicí, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou
Eduard Petiška:
O ZLODĚJI S OPICÍ, UKRADENÉM MĚŠCI A HRBÁČOVI
Režie: Petra Hlubučková

Někdo, ZUŠ Jaroměř
Alois Jirásek, Jakub Maksymov, Jarka Holasová: LÍPA
Režie: Jarka Holasová

Ještě ne!, ZUŠ Jaroměř
Josef Horák: KRKONOŠSKÉ KOLEDOVÁNÍ
Režie: Jarka Holasová

Moje pětka, ZUŠ Jaroměř
K. J. Erben: O TŘECH PŘADLENÁCH
Režie: Jarka Holasová

3+D, ZUŠ Hradec Králové Na Střezině
OHOŘELÁ POHÁDKA
Režie: 3+d

Divadlo Trám Svitavy
N. V. Gogol: PORTRÉT
Režie: Karel Šefrna

J.S.T.E. ARTYŽOK & D.R.E.D.
Petr Pazdera Payne, Ondřej Pumr:
POHÁDKA O LOUTKOVÉM DIVADLE
Režie: Ondřej Pumr

VÝSLEDKY:

Lektorský sbor o nominaci a doporučení na národní přehlídku Loutkářská Chrudim rozhodl takto:

Nominace:
Moje pětka ZUŠ F.A. Šporka Jaroměř s inscenací ***O třech přadlenách***

Doporučení:
Někdo ZUŠ F.A.Šporka Jaroměř s inscenací ***Lípa***
Divadlo Trám Svitavy s inscenací ***Portrét***
DLS Blechy Jaroměř s inscenací
Za všechno můžou prasátka

LEKTORSKÝ SBOR DÁLE UDĚLIL:

CENY:

Romaně Hlubučkové
za práci s nejmladšími dětmi v inscenaci
Kratochvíle LS Čtyřlístek ZUŠ Chlumec n/Cidlinou

Janě Dvořáčkové
za autorský vklad do inscenace
Za všechno můžou prasátka DLS Blechy Jaroměř
s přihlédnutím k inscenaci **Žabí princ**
LD Maminy Jaroměř

Jakubu Maksymovi
za originální autorskou interpretaci české klasiky
v inscenaci **Lípa**

Jarce Holasové
za pedagogické vedení v inscenacích **Lípa** LS Někdo ZUŠ F.A. Šporka Jaroměř a **O třech přadlenách** LS Moje pětka ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř

Karlu Šefrnovi
za osobnostní vklad do inscenace **Portrét** Divadla Trám Svitavy

Divadlu Trám Svitavy
za herectví v ***inscenaci Portrét***

CENA ZA INSCENACI:

LS Moje pětka ZUŠ F.A. Šporka Jaroměř
za inscenaci **O třech přadlenách**

Moje pětka, ZUŠ F.A. Šporka Jaroměř, O třech přadlenách

Spolu s Alenou Exnarovou a Tomášem Volkmerem jsem usedla do porotního křesla na poslední letošní krajské postupové loutkářské přehlídce.

Pro páteční večer byla připravena dvě představení. První, s tajemným názvem **Šel Dr. P. S.** v podání souboru **Vlastislav Filip** ze **ZUŠ Na Střezině** v **Hradci Králové**, získalo divácké sympatie hlavně hereckým nasazením. Šlo o studentskou koláž vycházející z textů Václava Laciny. Soubor vedený Jiřím Polehňou sehrál dle anotace uvedené v programu „monotematické multižánrové představení s tajenkou v názvu". Tuto nejasnou tajenku skrytou v písničce „Šel dráteník po silnici" ale nakonec museli rozkrýt až sami tvůrci v následné diskuzi. Spojovací dramaturgická linka představení tvořená tímto popěvkem totiž nebyla natolik pevná a nosná, aby dokázala pět krátkých samostatných příběhů dostatečně provázat.

Druhým představením večera byla **Plastkomédie Bakchanálie** souboru **Plastologové** opět ze **ZUŠ na Střezině**, tentokrát pod taktovkou Jolany Brannyové. Nabízela se otázka, proč výtvarně vyjadřovat antické téma zrodu boha Dionýsa výpravou výhradně z plastu - PET lahvemi, mikrotenovými fóliemi, odpadkovými pytli, nádobkami od čistících prostředků a jinými umělohmotnými obaly. Vysvětlení, že se tak stalo z ryze finančních důvodů, neobstálo.

Bez ohledu na tento fakt mohly herečky přes loutku víc vyjadřovat svoje emoce, rozehrávat situace a ne jenom odříkávat texty. Takto šlo spíš o zdlouhavý popis, jak vzniklo víno, než o dramatickou vztahovou zápletku. „Jste první, kdo se pokusil zdramatizovat encyklopedii vína", zazněl hlas z pléna…

Sobotní ráno nás přivítal **Žabí princ** v podání souboru **Maminy Jaroměř**. Jana Dvořáčková volně vycházela z předlohy pohádky bratří Grimmů. Ačkoliv laskavý přepis i interpretace Mamin měly pramálo společného s drsným originálem Grimmů, zjednodušení příběhu spolu s naivitou herectví s totemovými loutkami neztrácelo nic na svébytnosti sdělení. Nicméně občasné vypadnutí z milého, pomalu plynoucího rytmu řeči i děje by inscenaci jedině prospělo. Rezervy byly i ve hře s loutkou a s rekvizitou. Příjemně překvapilo závěrečné vyprávění ilustrované jednoduchou animací postav v plošných obrazech.

Soubor **ZUŠ** v **Chlumci nad Cidlinou Čtyřlístek** potěšil a pobavil jevištně zpracovanou poezií Miloše Kratochvíla. Pod pedagogickým vedením Romany Hlubučkové si děti patnáct minut na jevišti hrály samy i s loutkami, s hračkami, s předměty. S vervou muzicírovaly. Představení si získalo přízeň publika svým nepopisným a hravým přístupem. Ovšem ne všechny scénky byly děti schopné udržet jako celek v tahu, někdy režie spontaneitu mírně převálcovala. Přesto bylo minipředstavení Čtyřlístku velkým osvěžením přehlídky a Romana Hlubučková získala právem ocenění za práci s nejmladšími dětmi.

Trochu jinak se vedlo **Kočičímu králi**, drobničce souboru **Překvapení** ze stejné **chlumecké** líhně **ZUŠ**. I když R. Hlubučková tentokrát pracovala se staršími dětmi, herci nebyli ještě natolik divadelně zkušení, aby zvládli nezbytnou nadsázku, kterou Šrutův „hororový" příběh vyžaduje. A tak smích sice zazněl, ale na nechtěných místech. Co je však nejpodstatnější, že ke správné

Čtyřlístek, ZUŠ Chlumec n/C., Kratochvíle

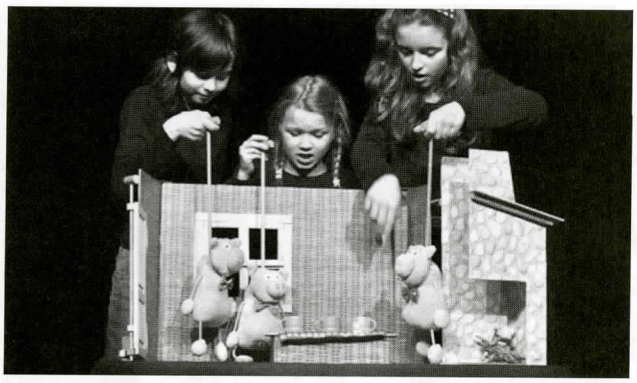

Blechy Jaroměř, Za všechno můžou prasátka

atmosféře příběhu chybělo napětí, čímž nevyzněla ani pointa kocourova závěrečného promluvení. Škoda i špatné artikulace v textu, kdy záleží na přesném vyslovení slabik: Tomáš Tomáš /Tomáš Tumáš.

Za všechno můžou prasátka... a mohla i za to, že vedoucí dětského souboru **Blechy Jaroměř** Jana Dvořáčková byla oceněna individuální cenou za autorský vklad a že inscenace byla doporučena na Loutkářskou Chrudim. Lehkost, vtip, nadsázka (i když šlo o mladší děti!), dobře napsaný scénář, na kterém se prý děti velkou měrou podílely. Hlediště se královsky bavilo. Vlky představovaly návlekové loutky s otvírací tlamou, prasátka zase jednoduché hadrové marionetky vedené pouze tyčkou v hlavě. Porota poradila, jak lépe rozehrát loutkový plán tím, že se každému vlku určí jiný charakter. Za úvahu by stálo i zlogičtění závěru hry, kdy se vlci naposledy pokusí zaútočit. Dobré by také bylo záměrně prodat fór, že prasátka stěhují stále jeden a ten samý domeček. V každém případě doprovázely konec představení nadšené ovace.

Jana Dvořáčková stála i u zrodu dalšího dílka **Myšistroj**, které volně zpracovala na motivy pohádky Mika Valtariho. Hrál soubor **Maminy Jaroměř**. Problém spočíval v chybějících dramatických situacích, které by vytvářely prostor k herecké akci, a tak až do příchodu činoherní postavy Američana připomínal vyprávěný příběh spíš rozhlasovou hru. Celé věci by možná pomohlo, kdyby si tvůrci pojmenovali žánr: chtějí v osmi minutách sehrát anekdotu? Skeč? Miniinscenaci? Ilustrované vyprávění?

Člen souboru **Někdo ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř** Jakub Maksymov ve spolupráci s herečkou a pedagožkou Jaroslavou Holasovou nabídl divákům velmi originálně pojaté zpracování české klasiky, Jiráskovy Lucerny. Protože však k tématu Lucerny přidal druhý plán, nechtěl svou inscenaci uvádět pod stejným názvem, ale pojmenoval ji jako **Lípu**, s podtitulem „dárek k výročí nebo jen tichá bouřka?". V prvním plánu probíhá loutkové představení jako one man show, recitál jednoho herce s množstvím miniaturních marionet na drátkách. A protože jde i o druhý plán, ve kterém vychází najevo, že je to jen divadelní zkouška, může si herec dovolit jemně úsměvný nadhled nad někdejší Jiráskovskou popisností. Směje se, ale nevysmívá. Maksymov „nevytváří" humor, ten vzniká druhotně v situacích, autenticky a přitom záměrně. Všechny hlavní postavy neodmyslitelné od Lucerny jsou tu, včetně doopravdy vyhrávajícího Sítka a Zajíčka. Lípa se otevírá za nehraně a mile falešného Maksymova zpěvu husitské písně Ktož jsú boží bojovníci. Vstup diváka do hercova soukromí a tedy i celý druhý plán vrcholí, když vzápětí Boží bojovníci zazní znovu, tentokrát reprodukovaně jako vyzvánění mobilu. Volá objednavatel vystoupení, který požaduje, aby byla hra striktně zkrácena. Téma služnosti a vzpoury se tedy obloukem vrací, odráží se v reálu. Aby závěr zčitelněl a myšlenka dolehla v plné síle, by bylo dobré více zcivilnět telefonický rozhovor a pokusit se docílit většího rozdílu mezi svobodným neuspěchaným vyhráváním detailů původního loutkového představení – a chaosem, strohostí, okleštěním, vzniklými plněním požadavku na zkrácení děje (zkratkovitost totiž do jisté míry přichází neplánovaně ještě před telefonátem). Lípa je nepodbízivé a chytré představení. Jirásek by měl radost – jak podotkl kdosi z diváků. Měli jsme ji všichni.

Někdo ZUŠ F.A.Šporka Jaroměř, Lípa

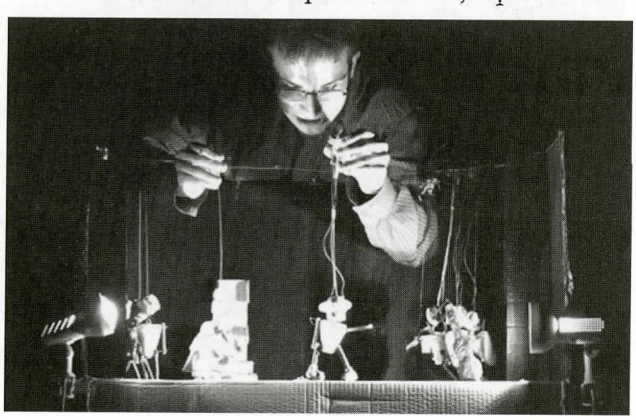

Odpoledne jsme se těšili na tři orientální příběhy podle Eduarda Petišky, ale vinou nemocí některých členů souboru **Pod čepicí ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** jsme viděli jen jeden – **O hrbáčovi**. Šlo o režijní debut Petry Hlubučkové. Pohádka byla hrána maňásky, prostředí vytvářela svým tělem kostýmovaná vypravěčka – Šeherezáda. Je chvályhodné, že se P. Hlubučková pustila do práce s mladými lidmi a rozhodla se předávat loutkářské řemeslo. Hraní s maňásky by chtělo jen víc fázovat, zpřesnit. Pokud jde o výtvarné pojetí loutek, při jejich tak velkém množství by neměly být lehce zaměnitelné.

U **Krkonošského koledování** nejmladšího souboru Jarky Holasové **Ještě ne** ze **ZUŠ F. A. Šporka** z **Jaroměře** nebylo tak úplně jasné, co tvůrci zamýšleli. Sehrát příběhy z Krkonoš? Ukázat místní vánoční zvyky? Poudat poudačky? Jistěže není nutné zařadit každou inscenaci do nadepsané přihrádky, nicméně pojmenování žánru podstatně pomáhá nalézt dramaturgický klíč. Na

Ještě ne, ZUŠ F.A.Šporka, Jaroměř, Krkonošské koledování

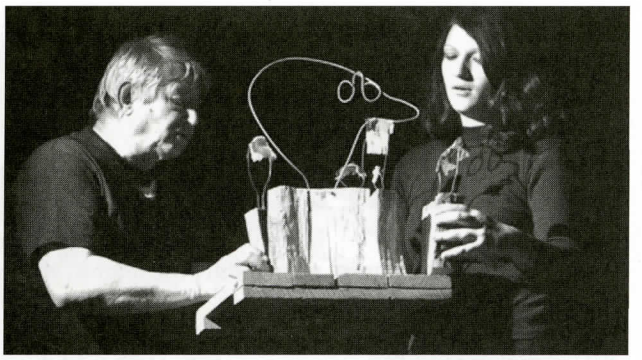

Divadlo TRÁM Svitavy, Portrét

představení bylo vidět, že J. Holasová učí děti dobře hrát s loutkou.

Nejvyšší ocenění poroty – nominaci na festival Loutkářská Chrudim – patřilo souboru **Moje pětka ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř** s inscenací **O třech přadlenách**, autorským zpracováním klasické pohádky K. J. Erbena. „Čas utíká, léta míjí, děti rostou, osud máš", zní hudební motto pohádky. A skutečně děti z Mojí (Holasové) pětky vyrostly jak postavou, tak herecky. Všestranně umělecky. Ve zmíněné inscenaci se sešly snad všechny pozitivní faktory k tomu, aby souboru doslova padly na míru, vše odpovídalo možnostem a schopnostem účinkujících: téma, způsob hravé nadsázky, loutky sice jednoduché, ale přitom dokonale umožňující výraz a bravurní hru. Herci byli soustředění a zároveň uvolnění, suverénně pracovali s časem, rytmem, dokázali přesně nafázovat situaci, netlačili na humor. To, čím si získali diváka, nebyl ani tak příběh, ale vlastní interpretace, podání, na které nejenom stačili, ale i vzali za své a jemnou ironií dokázali povýšit. Nezanedbatelná byla složka hudební. Drobné kritické připomínky padly jen ohledně výtvarné podoby loutek krále a prince a výraznější tečky závěru.
Soubor **3+D ZUŠ Hradec Králové Na Střezině** s **Ohořelou pohádkou** měl po tak úspěšném představení těžkou pozici, ale nakonec se i těmto hercům podařilo upoutat pozornost. Sice trochu nechtěně, ale hodně sympaticky. Hrála se vtipná pohádka Zdeňka Svěráka, která spočívala v absurdní popisnosti úsloví, jako například "vzal nohy na ramena" nebo „i zdi mají uši", „z hlavy se mu něco vykouřilo", atd. S loutkami to mohlo jít lehce. Problém, ale i půvab tkvěl v tom, že dětští herci zrovna neměli svůj den. Vraceli repliky, zaplétali se do textových smyček, bojovali s hmotou – a všechno velice spontánně komentovali bez ohledu na diváky jako by představení bylo jen zkouškou. Takže zaznívaly autentické výkřiky typu „kurňa netahej mi za to!" a při nepovedeném manévru s rekvizitou padlo dokonce i polohlasné „do p....". Bez jakékoliv ironie lze říct, že děti byly bezelstné a přirozené, a to diváci ocenili.

Karel Šefrna je fenomén a s jeho prvním objevením se na scéně u piána dýchla do hlediště nálada slavné éry divadel malých forem a s ním Šefrnovo herectví napůl role - napůl civil, vždy však pravdivé. K. Šefrna poznamenává a ovlivňuje i své jevištní partnery, a tak byl Gogolův **Portrét** v podání **Divadla Trám Svitavy** očekávaným zážitkem. Čistota stylu a jasné metaforické sdělení bylo porušeno snad je ve výtvarné složce: divadelním znakem jednotlivých postav byly totemové loutky, jakési artefakty – do oblouku ohnuté dráty upevněné do dřevěných soklů. Avšak jednou jen v jednoduché stylizované linii, jindy s náznakem nosu, očí, na dalších místech si sami herci omotávali drát kolem hlavy...
Ale to jsou jen drobnosti, které nic nemění na celkovém sdělení a silném diváckém zážitku. Soubor byl oceněn za herecké výkony a Karel Šefrna navíc za osobnostní vklad do inscenace.

Kontroverzním se ukázalo představení **J. S. T. E. Artyčok a D. R. E. D. Pohádka o loutkovém divadle**, kterým podle slov režiséra a autora Ondřeje Pumra chtěli tvůrci vzdát hold loutkovému divadlu. O loutkové divadlo však šlo spíše v rovině filozofické. Inscenace se totiž zabývala úvahami o vzniku světa a přirovnávala Boha k největšímu loutkáři. Konkrétně nejloutkovější a (nejen proto!) nejpovedenější byla scéna z „čajovny", kdy herec hrající režiséra vysvětluje dvěma hercům a předvádí jim na vymáčených pytlících čaje, jak by si mystický loutkový výstup představoval. Škoda, že se tentýž obsah s doslovným textem posléze opakoval jinou (a slabší, protože okoukanou, tedy nepřekvapivou) formou navázaných herců – „živých marionet". Soubor má blízko k polskému divadlu, vydává se směrem Grotowského, vychází ze symbolů, rituálů. Polská kultura má zcela jiné vnímání plynutí jevištního času, je jí vlastní jiné divadelní vyjadřování, má jiné parametry na užívání hereckého výrazu a ne každý český divák je chopen toto přijmout. O. Pumr se prý snaží divákům zprostředkovat přímý prožitek. Potom nechápu, proč během svého představení rušil z hlediště smíchem i ve vážných momentech při zpívání žalmu. Jinak je otázkou, zdali nejde pouze o naplňování Pumrových, byť třeba v hloubi uvnitřněných představ skupinou lidí, z nichž mnozí odvádějí jen formu bez obsahu.

Blanka Josephová – Luňáková
(Psáno pro Amatérskou scénu), foto Ivo Mičkal

DIVADELNÍ

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Divadelní soubor Erben a Město Miletín,
Volné sdružení východočeských divadelníků
s finační podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

MILETÍNSKÉ DIVADELNÍ JARO

VIII. Východočeská přehlídka venkovských divadelních souborů.
s postupem na národní přehlídku Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém nad Jizerou

Miletín, Sousedský dům, 7. – 9. května 2010

Počet představení: 7, počet účastníků cca 115
Lektorský sbor: prof. Jan Císař, prof. František Laurin, Alexandr Gregar, Jaromír Vosecký

PROGRAM:

Divadelní soubor ERBEN Miletín
Jaroslav Koloděj: POSTEL PRO ANDĚLA
Režie: Jiří Kněžourek

Divadelní soubor MASKA při TJ Sokol Česká Skalice
V. Novák, S. Oubram: VODNÍK MAŘENKA
Režie: Petr Škrdla

Divadelní soubor CHODIDLO Bystřice (okr. Benešov)
Radim Weber: JAK ZAČALA A SKONČILA TROJSKÁ VÁLKA ANEB KONEC KUŘÍCH OK NA OLYMPU
Režie: Lenka Fulínová

Divadelní spolek ZDOBNIČAN Vamberk
Noel Coward: ROZMARNÝ DUCH
Režie: Alena Joachimsthalerová

Divadlo KODYM Opočno
Jaroslav Jankovec: SRDCE V RÁKOSÍ
Režie: Josef Machač

Divadelní soubor KORÁLKA starší Dětenice
na motivy hry bratří Čapků Ze života hmyzu: JENOM HMYZ
Režie: Iveta Vališková

Divadelní soubor J. K. TYL Meziměstí
Jaroslav Koloděj: POSTEL PRO ANDĚLA
Režie: Irena Kozáková

VÝSLEDKY:

Lektorský sbor o nominaci a doporučení na národní přehlídku Krakonošův divadelní podzim rozhodl takto:

Nominace:
Divadelní spolek ZDOBNIČAN Vamberk
Noel Coward: **Rozmarný duch**
Režie: Alena Joachimsthalerová

Doporučení:
Divadelní soubor J.K.TYL Meziměstí
Jaroslav Koloděj: **Postel pro anděla**
Režie: Irena Kozáková

LEKTORSKÝ SBOR DÁLE UDĚLIL

ČESTNÉ UZNÁNÍ:

Anně Friedrichové
za postavu Skorcové v inscenaci **Postel pro anděla**
Ladě Vackové
za postavu Vodníka Mařenky v inscenaci **Vodník Mařenka**
Miroslavu Širokému
za postavu Mlynáře Vendelína v inscenaci **Vodník Mařenka**
Evě Schwarzové
za hudbu k inscenaci hry **Vodník Mařenka**
Petru Škrdlovi
za úpravu a režii hry Vlastimila Nováka, Stanislava Oubrama **Vodník Mařenka**
Renatě Vašátkové
za postavu Madame Arcati v inscenaci **Rozmarný duch**
Josefu Machačovi a I. Huškové
za návrh a realizaci kostýmů k inscenaci hry **Srdce v rákosí**
Davidu Vališkovi
za herecký výkon v inscenaci **Jenom hmyz**
Ivetě Vališkové
za kostýmy a scénu k inscenaci **Jenom hmyz**
Ivě Hofmanové
za postavu Diany Myslivečkové v inscenaci **Postel pro anděla**
Antonínu Zelenému
za postavu Faráře Křenka v inscenaci **Postel pro anděla**

CENY:

Miroslavě Sojkové
za postavu Ruth v inscenaci Rozmarný duch
Blahoslavě Kašparové
za postavu Elvíry v inscenaci Rozmarný duch

Oldřichu Plašilovi
za postavu Charlese v inscenaci Rozmarný duch
Aleně Joachimsthalerové
za režii hry Noela Cowarda Rozmarný duch
Aleši Kučerovi
za postavu Zvoníčka v inscenaci Postel pro anděla
Petru Hlavatému
za postavu Ludvíka Myslivečka v inscenaci Postel pro anděla
Ireně Kozákové
za režii hry Jaroslava Koloděje Postel pro anděla

CENA ZA INSCENACI:

Rozmarný duch
Divadelnímu spolku Zdobničan Vamberk

JAK TO BYLO V MILETÍNĚ

Modlitbičky byly, samozřejmě. A pak nově upravené jeviště v Sousedském domě. A porota v obřadní síni, kde se jinak miletínské páry oddávají před mocí světskou, tzv. Lékárnu zavřeli, bude tam trafika a Infocentrum. A k tomu o víkendu mezi 7. a 9. květnem už VIII. divadelní přehlídka, Miletínské divadelní jaro. Ochotný místní soubor, porota (kromě již obligátních prof. Františka Laurina, Jaromíra Voseckého a autora článku po pár letech i prof. Jan Císař). Ohlášených sedm představení se odehrálo před poměrně početným publikem, jakoby tu domácí diváci (podobně jako v Červeném Kostelci) vzali za svou příležitost pobavit se divadlem – protože je příležitost! A o zábavu nebyla nouze. Dvakrát jsme viděli Kolodějovu Postel pro anděla, od místních a od meziměstských. To se nestává často, aby se na jedné krajové přehlídce sešly dva stejné soutěžní tituly. Ano, Miletínské jaro je soutěž - o to, kdo postoupí do Vysokého nad Jizerou (taky si to vysočtí pořadatelé přijeli "zkouknout").

Aleš Kučera a Petr Hlavatý
Divadelní soubor J. K. TYL Meziměstí,
Postel pro anděla

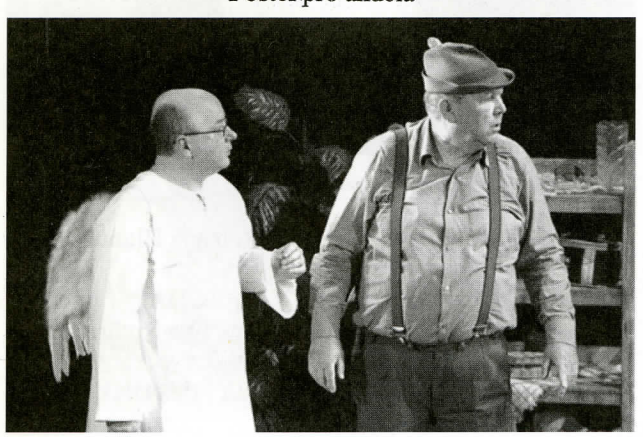

Oldřich Plašil a Miroslava Sojková,
Divadelní spolek ZDOBNIČAN Vamberk,
Rozmarný duch

Samozřejmě, že některé inscenace dopadly „zápasnicky", a byly nad síly souborů. Přece jen tzv. venkovské divadlo nelze považovat – z hlediska tvůrčího, inscenačního, divadla nějakým způsobem zvládajícího umělecké prostředky, nejen schopnost určité jevištní existence - za nějakou vyšší ligu, často ani ne za krajský přebor, byť výjimky vždy potvrzují pravidlo (vzpomeňme na Ořechov či Boleradice). Neduhy tohoto řádu se nevyhnuly ani místnímu souboru, ani přespolnímu souboru z Bystřice (Weber: Jak začala a skončila Trojská válka). Ani souboru Korálka starší z Dětenic (podle Čapků: Jenom hmyz) či opočenským (Jankovec: Srdce v rákosí). Samozřejmě mírou různou, proto porota např. ocenila čestným uznáním výkon Anny Friedrichové v miletínské Posteli pro anděla, za scénu a realizaci kostýmů k Srdci v rákosí J. Machače a I. Huškovou z Opočna, za herecký výkon Davida Vališku a za návrh scény Ivetu Vališkovou v inscenaci Jako hmyz. Poměrně slušnou nápaditost prokázali sokolové z České Skalice (Novák, Oubram: Vodník Mařenka), herecky byli příjemní Lada Vacková (Vodník Mařenka) a Miroslav Široký (Mlynář Vendelín), také dostali čestná uznání a porota ocenila hudbu a kostýmy (Eva Schwarzová).

Do jisté míry z „klasické" úrovně soutěžních představení vybočily dvě inscenace. První z nich, meziměstská Postel pro anděla, která přinesla svěží a svižnou zábavu (snad i nad úroveň samotného textu). Soubor má velmi dobré hráče, kteří dovedou zaujmout, hrají s chutí a energií. Takže nebyla nouze o čestná uznání (Iva Hofmanová a Antonín Zelený), ani o ceny - Aleš Kučera za postavu Zvoníčka, Petr Hlavatý za hlavního protagonistu Ludvíka Myslivečka a k tomu dostala cenu i režisérka Irena Kozáková. Protože hru nastudovala pěkně, se smyslem pro situace, pro rytmus, pro překvapivé pointy i jevištní obraz. Porota inscenaci meziměstských doporučila pozornosti vysockých pořadatelů.

Nominací a tedy přímým postupem byla oceněna inscenace na pohled jednoduché, co do jevištní realizace však nelehké komedie Noela Cowarda Rozmarný duch.

DIVADELNÍ

Divadelní soubor MASKA při TJ Sokol Česká Skalice, Vodník Mařenka

Páni profesoři Laurin a Císař nostalgicky zavzpomínali na její filmovou podobu, prof. Císař navíc i na to, jak viděl její autentickou podobu kdysi přímo v Londýně!

Ochotníci z Vamberka zaujali velmi pěknými hereckými výkony – oceněni čestným uznáním Renata Vašátková, cenami pak Miroslava Sojková, Oldřich Plašil, Blahoslava Kašparová a samozřejmě režisérka Alena Joachimsthalerová, protože společně vytvořili svižnou zábavnou komedii, v dobře udělané scéně, se smyslem pro dramatické situace a pro souhru – dostavilo se jakési „konverzační bavičství", ostatně konverzačka potřebuje mj. především rytmus, tempo, timing. Čehož se často dostávalo.

Miletín opět pěkný byl, i veselý. Jen Čudla se netočil do vychlazených sklenic neb se pivovar místní porouchal. K pracovnímu jednání se sešla i správní rada miletínského ochotnického muzea – trochu jsme si postýskávali, ale spíš kuloárně, že škoda, přeškoda, nefunguje sepětí města, souboru a muzea natolik, aby z toho těžili všichni. Ale nachystali jsme konferenci k amatérskému divadlu, která vypukne v době Hronova. Takže Miletín nezklamal, ani modlitbičky nebyly horší než minule.

-sg-

(Psáno pro Amatérskou scénu), foto Martin Hlaváček

Středisko amatérské kultury Impuls a Divadlo Jesličky Hradec Králové, Volné sdružení východočeských divadelníků za finančního podpory Královéhradeckého kraje, Města Hradec Králové a Ministerstva kultury ČR

DĚTSKÁ SCÉNA 2010

Postupová přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů

Divadlo Jesličky, Hradec Králové, 17. dubna 2010

Lektorský sbor: Jiřina Lhotská, Blanka Šefrnová, Dominika Špalková
Počet představení: 10, 115 dětí

PROGRAM:

ZUŠ Na Střezině HK, Ema Zámečníková
Miloš Macourek: JEDEN Z VÁNOČNÍCH OSTROVŮ
Čtyřlístek, ZUŠ Chlumec n.C., Romana Hlubučková
poezie Miloše Kratochvíla: KRATOCHVÍLE
Kombíci, LDO ZUŠ Nový Bydžov, Vladimír Beňo
lidová poezie: STAROČESKÝ ROK
ZŠ Chlumec n.C., Romana Hlubučková
africká legenda, MAUSA MUSAKA-MRTVÁ PÝCHA
Moje pětka, ZUŠ Jaroměř, Jarka Holasová
K. J. Erben: O TŘECH PŘADLENÁCH
Horní Dolní ZŠ Sloupnice, Eva Sychrová
Lidová poezie NĚCO JE KULATÝ, NĚCO JE HLADKÝ
Num.éra ZŠ a MŠ Libáň, Petr Stránský a Monika Hálová
Jiří Dědeček, Emanuel Frynta: SEN S ORLEM
Studio Šrámkova domu Sobotka, Lada Blažejová
Pavel Šrut: KAM VÍLY NEMOHOU
DS Dramaťáček ZŠ Komenského Náchod, A. Adámková
H.CH.Andersen: CÍSAŘOVY NOVÉ ŠATY
Třesky plesky, ZŠ a MŠ Prasek, Eva Kaprálová
nesoutěžní
ZLOČIN V MUZEU ANEB VELKÁ PSÍ DETEKTIVKA

Lektorský sbor na celostátní přehlídku Dětská scéna **nominoval:**
Moje pětka, ZUŠ Jaroměř, Jarka Holasová
K. J. Erben: **O TŘECH PŘADLENÁCH**

DÁLE UDĚLIL CENY:

souboru ZŠ Chlumec n.C., ved. Romana Hlubučková
za kolektivní projev v představení
MAUSA MUSAKA-MRTVÁ PÝCHA
souboru Horní-Dolní ZŠ Sloupnice, Eva Sychrová,
za mluvní a pěvecký projev v představení
NĚCO JE KULATÝ, NĚCO JE HLADKÝ

Přehlídka dětského divadla v Jesličkách měla letos zase štěstí, bylo krásně a děti mohly obsadit zahradu a terasu. Mluvím o přehlídce Královéhradeckého kraje. Letos poprvé proběhla i oblastní kola a tak jsme se vešli do jednoho dne, v němž se odehrálo deset představení. Byla to slušná porce divadla. A setkání s velkou porcí slušných lidí, kteří se věnují práci s dětmi. Za obojí jsme byly vděčny, myslím tím Jiřinu Lhotskou, Dominiku Špalkovou a mě.

Nejvýraznější byla a divadelně došla nejdál ve svých prostředcích inscenace O třech přadlenách. Skupinu Moje pětka na ZUŠ v Jaroměři vedla Jarka Holasová. Jde o loutkové divadlo, hrané šitými manekýny v příjemně náznakovém prostoru. Ten tvoří dřevěný praktikábl a za ním látkový paraván, rozdělený na dva prostory(chalupa - zámek). Děj také osciluje mezi pílí a leností, osudem a časem, pohrává si s předurčeností. Dětem se v představení daří. Jsou dynamické, pohádkový příběh dokážou povznést k humoru a nadsázce. Fungující složkou inscenace je hudba v předělech - rytmika a housle, je to pojato moderně a přitom dostatečně „dřevně".

Další poměrně ambiciózní inscenací se stala africká legenda Mausa Musaka - mrtvá pýcha. Hrály a tančily děti ze ZŠ v Chlumci nad Cidlinou, vedené Romanou Hlubučkovou. Soubor, který zatím měl malou zkušenost s divadlem, dokázal přesto předat silný etický příběh o velké moci, která se dostala do rukou příliš mladému, nezralému člověku. Pojďme dál: hudební výraz v lidových písních, to je zázrak, který se vždy uděje zatím jen v souboru Horní - Dolní ze základní školy ve Sloupnici. Tady léta čaruje paní Eva Sychrová. Její děti přirozeně jednají, krásně mluví a ještě navíc dovedou s chutí zazpívat. To vše jsme viděli v pásmu lidové poezie Něco je kulatý, něco je hladký. Lidovou poezií v průběhu času se zabývaly i děti ze ZUŠ v Novém Bydžově, prolnul se jim přes ni celý lidský život. Že se divadlu daří i na základních školách, potvrdila představení z Libáně a Náchoda. I když odlišná, obě měla smysl a byla poctivě zpracována. Žádný zmatek nebo nahodilosti. Císařovy nové šaty v přehledných situacích inscenovala v Náchodě A. Adámková. Libáňští, vedeni M. Hálovou a P. Stránským, si troufli na Emanuela Fryntu a Jiřího Dědečka a vytvořili inscenaci Sen s orlem. Přes poměrně složitý tvar, kde byla pro děti spousta hereckých a loutkohereckých příležitostí, k nám došlo poselství: nenechme se životem a banálnostmi umlátit a najděme si důvod k rozletu.

Kombíci, LDO ZUŠ Nový Bydžov, Vladimír Beňo, Staročeský rok

ZUŠ Na Střezině (domovské Jesličky) zastupoval Macourkův Jeden z vánočních ostrovů, zpracovaný Emou Zámečníkovou.V příběhu, kde bojoval pevný řád s fantazií, vyhrával chlapec, představitel Ondry, který si bere vánoce na svůj tichomořský ostrov. Vedle začínajících holčiček ze Studia Šrámkova domu v Sobotce jsme viděli také malé děti ze souboru Čtyřlístek(opět Romana Hlubučková, Chlumec). Byla to příjemná chvíle s dětmi, které s vehemencí naplňovaly básně M.Kratochvíla a my opět viděli, s jakou lehkostí přivádí Romana Hlubučková další partičku dětí do divadelního a loutkářského světa. Na závěr a vlastně na přidanou jsme zhlédli Zločin v muzeu aneb Velkou psí detektivku, kterou nás hlavně výtvarně inspirovala talentovaná vedoucí souboru ZŠ z Praseka Eva Kaprálová. My dospělí jsme bohužel neviděli už proslavenou Šípkovou Růženku loutkářky Jarmily Vlčkové, protože jsme tuto dobu využili na rozbor představení.

Ceny byly uděleny Třem přadlenám (s přímým postupem na Dětskou scénu) a pak taky inscenacím Mausa Musaka a Něco je kulatý, něco je hladký.

A nakonec dodávám, že děti dál zpívaly - něco je kyselý, něco je sladký....

Blanka Šefrnová
Foto Jan Merta

Zuš Na Střezině Hradec Králové, Jeden z vánočních ostrovů

Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové, Divadlo Jesličky Hradec Králové, Volné sdružení východočeských divadelníků
s finanční podporou Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR

Krajská přehlídka dětských recitátorů Královéhradeckého kraje

s postupem na celostátní přehlídku Dětská scéna

Divadlo Jesličky Hradec Králové
12.,13.,19. a 20. dubna 2010

Odborný a organizační garant přehlídky Mgr. Jana Portyková
Počet recitátorů: 74
Počet recitátorů v okresních kolech: 397
(Hradec Králové 118, Náchod 89, Rychnov nad Kněžnou 37, Trutnov 75, Jičín 78)

VÝSLEDKY:

I. KATEGORIE: Počet soutěžících 20,
porota ve složení: Klára Jedličková,
Michaela Lučická, Tomáš Komárek

čestné uznání získali:
Diana Kafková, ZUŠ Jaroměř
Hynek Pacák, ZŠ Hořičky
Klára Drábková, ZŠ Česká Skalice
Michaela Burianová, ZŠ a MŠ Černíkovice
Ondřej Klapil, Hořice
Radek Šoltys ,Kopidlno
Matyáš Nývlt, ZŠ Bří Čapků, Úpice
Karin Miháliková, ZŠ Komenského, Trutnov
Adéla Fejková, ZŠ Sch. sady, Dvůr Králové
Jonáš Vančura, ZUŠ, Trutnov

Cenu poroty získal:
Samuel Suchánek, ZŠ a MŠ Jiráskovo nám. HK,
ZUŠ HK Na Střezině
Emanuel Frynta: Angličané
Jakub Heger, ZŠ Milady Horákové HK
Josef Kainar: Abraka, dabraka

II. KATEGORIE: Počet soutěžících 20,
porota ve složení: Klára Jedličková,
Monika Janáková, Tomáš Komárek

čestné uznání získali:
Kateřina Vaňková, ZŠ Nový Hrádek
Veronika Davidová, ZŠ Bří Čapků, Úpice
Tomáš Glazar, ZŠ Sch. sady, Dvůr Králové n/L
Eliška Bartoníčková, ZŠ Milady Horákové HK
Karolína Hejzáková, ZUŠ Třebechovice p/Orebem
Berta Doubková, Hořice

Postup do celostátního kola:
Barbora Senetová, ZŠ Sch. sady, Dvůr Králové n/L
Jiří Kahoun: Čtení
Žofie Buchalová, Sobotka
A.Lindgrenová: pipi Dlouhá Punčocha

III. KATEGORIE: počet soutěžících 16,
porota ve složení: Klára Jedličková,
Adéla Herbsová, Michaela Lučická

čestné uznání získali:
Tomáš Mrština, Gymnázium Broumov
Natalie Grymová, ZUŠ Na Střezině HK,
ZŠ Jiráskovo nám.
Hana Gavlíková, ZUŠ, Trutnov
Nikola Helbichová, ZŠ Sch. sady, Dvůr Králové n/L
Julie Ledvinová, ZUŠ Na Střezině HK

Postup do celostátního kola:
Zuzana Buštíková, ZUŠ, Trutnov
Sue Townsendová: Tajný deník Adriana M....
Emanuel Frynta: Podzim
Šimon Bruckner, ZUŠ Na Střezině HK
Josef Kainar: Starý muž
Ivan Vyskočil. Vyznání jízdenkovitosti

IV. KATEGORIE: počet soutěžících 18,
Porota ve složení: Klára Jedličková,
Adéla Herbsová, Monika Janáková

čestné uznání získali:
Kateřina Prášilová, ZUŠ Jaroměř
Barbora Hrdá, ZŠ TGM Broumov
Edita Valášková, ZŠ B.Němcové Jaroměř,
ZUŠ Jaroměř
Karolína Žačoková, ZUŠ, Trutnov
Barbora Petrovická, ZUŠ Chlumec n.C.

Postup do celostátního kola:
Hynek Tejkl, ZŠ Slatina nad Zdobnicí
Quido Machulka: O dluhu
Josef Peterka: Zlato
Karolína Klibániová, ZUŠ Na Střezině HK
Emanuel Frynta: Bidlo
Nina Siciliana: Já krahujíčka....

Zpráva z Klubu dětského divadla

Dávám všem na vědomí, že se KDD bude scházet i v příštím školním roce.

Zatím jsme se scházeli jako útvar „otevřený" pro každého, koho zajímalo právě zvolené téma v rámci práce s dětským divadelním souborem a to jednu sobotu v měsíci v Základní umělecké škole v Jaroměři. Jednotlivá setkání byla věnována úvodu do dramatické výchovy, práci s dětským recitátorem, dramaturgii a hudebnímu plánu účastníky připravované inscenace, scénografii a základům loutkářské práce. V praxi naše práce probíhala asi takto:

Vedoucí dětského divadelního nebo loutkářského souboru: „Copak my budeme letos hrát za inscenaci? Vybral jsem dobře, co když to takhle nepůjde?...A chtělo by to asi taky zvuky nebo hudbu, ale já nejsem muzikant, Alenka hraje na housle a Jirka na kytaru, ale jak to tam mám dát? A do čeho je oblíknu, a jak s tím jevištěm...no co, hrajeme ve třídě, pověsím tam prostěradlo a při výtvarce tam něco namalujou...a co kdybychom zkusili toho Žáčka nebo Šruta? No jo, to je ale ve verších...co s tím? Přednášel jsme naposledy v první třídě..."

Tak nějak to má těžké každý vedoucí, je na všechno sám, má pochybnosti, zodpovědnost a s lektory si o všem může popovídat až na nějaké přehlídce, pokud o to stojí. Ale to už bývá pozdě, inscenace je hotová a ... a proto tady je a bude Klub dětského divadla!

Trochu jsme přemýšleli i o tom, že by mohl Klub v příštím roce fungovat i jako jakýsi „soubor", který by měl ambici dojít od výběru předlohy přes všechny nutné „peripetie" až k hotovému tvaru, který bychom příležitostně zahráli. Souběžně by ale fungovala i poradenská funkce, která se osvědčila.
Všechno ovšem předpokládá Vaše brzké přihlášení, zkuste to! Těším se na Vás.

Jarka Holasová

Bylo by moc fajn, kdyby se noví i staří zájemci ohlásili ještě do konce června...
Předpokládaný termín zahájení: 25. září 2010

Hlaste se na: jarka.holasova@seznam.cz nebo gregarova@vsvd.cz

VIDĚLI JSME

TŘEBECHOVICKÝ BROUK V HLAVĚ

Brouk v hlavě

Zapeklité trapasy s dvojníkem, lechtivé dobrodružství s množstvím nečekaných zvratů, scéna s důmyslným zařízením, které zamění postel s hříšníky za pohovku s pletoucí babičkou, pikantnosti pařížského salónního života, secesní bohatost křivek dámských živůtků i barevnost jejich rób, elegantní úbory pánů - samozřejmě - to je Brouk v hlavě Georgese Feydeaua, jedné z nejlepších světových frašek, které provázely nástup minulého století. V případě Feydauově nezevšedněly, ani neztratily svůj esprit, hrají se i dnes na profesionálních scénách (naposledy Pardubice, Vinohrady). A tradiční amatéři po nich sahají znovu bez zaváhání. Proč to? Sám si mohu odpovědět, maje podobnou zkušenost ze svého mládí, hrál jsem s ochotnickým spolkem v Takové ženské na krku i v Broukovi, někdy v šedesátých letech minulého století. Samozřejmě má ta komedie úžasnou pověst, navíc se snadno čte, má mimořádně zábavné (a lechtivé) téma, svižné dialogy, v nichž se dá i trochu škrtat, dají se i „trochu" aktualizovat, přizpůsobit hereckému potenciálu. Hra má živočišné postavy s komickým povahopisem (možná jen technické nároky na scénu jsou vyšší), ale co, jsme šikovní, chceme pobavit naše publikum a jako na Vinohradech to taky zvládneme - rád vždy cituji výrok jednoho z velkých teoretiků amatérského divadla, Jiřího Beneše, že ochotnické divadlo konzervuje ve své tradiční větvi postupy divadla profesionálního...

K podobným úvahám mě opět přivedla druhá premiéra Brouka v hlavě v Třebechovickém Symposionu, na níž jsme byli 2. května 2010. Režijně hru připravil Petr Hofmann (už jsme viděli jeho předchozí práci se souborem, Savaryho D´Artagnana). Hofmann v sobě nezapře profesionální hereckou zkušenost, kterou v práci s třebechovickým souborem uplatnil vrchovatě. Soubor „mu jede", všechno na jevišti má své místo, situace pevně vybudované, jednání naplňuje spousta gagů, disciplina herců obdivuhodná, plní řadu herecký úkolů vyplývajících z „režijní" knihy, přesně fyzicky naplňují strukturu gagů, pokoušejí se o přesný timing... Publikum se baví, navíc inscenační postupy nejsou nemoderní (v řadě gest i situací, v drobných aktualizacích, v hudební složce), i scéna poměrně funguje, její změny „překrývají" taneční kreace... Výkon skutečně obdivuhodný. Po tom, jak jsme znali soubor Symposion s Rudolfem Faltejskem, můžeme zaznamenat výraznou změnu - především ke vztahu k herectví, k odpovědnosti za situaci na jevišti, které stimuluje režisér. Dříve spontánní jednání a radostná odvaha „sousedského" herectví, nahradila vůle naplnit záměr, úporná (někdy) snaha zajistit to, co režisér ve své koncepci (zahrnující výrazné herecké stylové prostředky) herci nabídl a poté dováděl k pevnému tvaru. Což je úkol pro suverénní herce (k takovým patří Martin Černý, do jisté míry i Mirek Vik, herci s přirozenou vnitřní kreativitou), ne všichni v Symposionu takovými schopnostmi vládnou, byť hrají pěkně a svižně, avšak ne už tolik pravdivě. Tlak na vnější podobu frašky, tedy fraškovitost jednání i chování, se mnohdy nesloučil s vnitřní pravdivostí, vnitřní vášní a proto působil jako křečovité mrckování, což prosím berte jako terminus technicus nikoliv jako pomluvu (Karla Drašnarová se jím ovšem zalyká, až k nesrozumitelné dikci). Hofmann se pokusil přiblížit herce Symposionu k jistému hereckému standardu, k uvědomělým hereckým dovednostem, ale chtělo by to určité uvolnění, aby z jeviště byla patrná i radost ze hry, která je kořením frašky a ne jakýmsi šklebem. Jako v případě druhé „taneční" děko-

vačky, skvělého nápadu - bavilo se publikum i herci, přesní téměř na milimetr a při tom s přirozeným úsměvem. Myslím, že Symposion si svým současným úsilím nasadil sám brouka do hlavy.

Saša Gregar

Kontakt:
http://www.symposion.genet.cz/
Martin Černý, 724 026 906
martin.trebe@seznam.cz

***

SMUTKY A RADOSTI LETOŠNÍHO DĚČÍNA

Hned jak skončí krajské přehlídky, tedy naše povinnosti pořadatelské, lektorské a podobné, vyrážíme s Naďou na přehlídky národní. Snad aby nám nic neuteklo. Konečně co s volným víkendem, že ano... Samozřejmě, na takový opulentní „národňák", jako je Divadelní Děčín, oba víkendy obětovat nemůžeme, ten druhý musí bohatě stačit. Propásneme sice jednu z inscenací nominovaných na Hronov (Franka V. od souboru Hrobeso Praha), ovšem druhému, Františákově Nevěstě (Karolinka), už můžeme osobně a upřímně zatleskat.

Vyjíždíme v pátek dopoledne, náchodského „koně na střeše" tedy nestíháme. Inscenace Lídy Šmídové před „národní porotou" neuspěla. Přec jen tradiční herecké divadlo, soubor, který má samozřejmě hráče talentované více i méně, a občas se něco nezadaří, šlápne se na pilu nebo vypadne text, dialogy nejdou, jak by měly... Porota pak nemá daleko i ke kritice stylu a jiným prohřeškům, V jejím stanovisku se píše - "náchodská inscenace je poněkud zmatená právě ve stylovém uchopení, a to je jejím největším problémem. Repliky neúměrně psychologizuje a především neprobíhá reálné jednání, protože scéna to ani neumožňuje: všechno je pouze přibližné a jenom „jako" – místo aby byla podlaha skutečně stírána, bábovka vskutku spálená (i s valícím se čoudem a smradem). Jak mohou působit v řádu hry řeči o připálené pánvi, když zřetelně vidíme, že je čistá! Stejně surové a syrové mají být i vztahy mezi ústředními postavami...".

K naší východočeské účasti v Děčíně (kromě náchodských byli v Děčíně ještě Geissleři, Lomničtí s Popraskem na laguně a pardubický Exil) se vrátíme souhrnnějším článkem v letní Hromadě, v tomto psaní bych chtěl zaznamenat s jakými pocity jsme se – v duchu titulku – z Děčína vraceli.

Pár dnů před Děčínem to byl právě rok (4. dubna 2009), co nás opustil a za svým synkem Jakoubkem se vydal na cestu bez návratu Pepík Tejkl. Svou hru **Elegii Tyrolskou, resp. Chrám bolesti,** napsal na téma své osobní tragedie. Tímto textem (nominovaným i na Cenu Alfréda Radoka) se vyrovnával nejen se svými traumaty, ale i s obecnou rovinou lidské a „boží" spravedlnosti. Jarda Kodeš a Láďa Valeš s Rádobydivadlem Klapý ji začali studovat ještě za Pepíkova života, premiéry se ale autor nedožil. O to víc se téma hry, z velké míry autobiografický záznam osudu umělce a otce, dotýká nás, Pepíkových přátel a kolegů. Intimní zpověď člověka, kterého jsme důvěrně znali, v uměleckém zpracování odhaluje i ty stránky jeho duše, které jsme mohli jen tušit. S překvapením stojíme nad tím, co z šíře jeho osobnosti neproniklo ani k nejbližšímu okolí, nesmíme však zapomenout, že jsme právě svědky osudu dramatické postavy. Kodeš s Valešem tak na jedné straně stvořili úctyhodnou poctu Pepíkovi Tejklovi, na druhé straně vybavili inscenaci nesmírně divadelním, apelativním a emocionálním nábojem, který nelze spojovat pouze s osobními dojmy „zainteresovaného" diváka. Inscenace akcentuje rovinu obecnou – svár duše a hmoty, občana s mocí, svět fantazie a vesmíru s přízemní quasi morálkou...

Pepíkovo trauma jsme tehdy s Naďou, stejně jako mnozí jiní kamarádi, prožívali velmi zblízka. O bitvě s rakouskými úřady jsme věděli i z jeho vypravování, nejen z bulváru – hra (a inscenace) však z této občanské bitvy o „vyšší" spravedlnost vytváří strhující drama. V podstatě se reportážní struktura mění v napínavý detektivní příběh, divadelní prostředky reflektují vnitřní svět autora v hluboké sondě do duše umělce. Zatracení nebo vykoupení?

Přes to, že jsem byl schopen (možná ke své škodě) sledovat inscenaci nejen očima autentického účastníka Pepíkova osudu, vnímat ji tedy i jako výjimečně umělecky zvládnu-

Elegie Tyrolská, resp. Chrám bolesti

tou a s řadou vynikajících hereckých výkonů, neubránil jsem se v závěru dojetí (téměř nezvládnutelného). Propojilo se tu samozřejmě i mé osobní stanovisko, mé osobní vztahy, ale nedomnívám se, že by inscenace těžila nebo chtěla těžit z jakéhosi sentimentu, že by počítala s nějakou podprahovou atraktivitou. Také jsem tyto názory odmítl, byť dávám každému právo na soud. Inscenace Elegie tyrolské Rádobydivadla Klapý je totiž skvělá a poctivá. Ale je také významným upozorněním na Pepíkovy dramatické texty. Za svého života si je vždycky inscenoval sám (protože dost trval na jejich opulentním rozsahu a škrtat zakazoval, poprvé to dovolil právě Kodešovi). Profesionální scény ho nebraly na vědomí (jejich chyba). Domnívám se, že by si jich v budoucnu měli všimnout divadelníci nejen amatérští.

Jestliže jsou v inscenaci hry Pepíka Tejkla vztek a slzy zcela přirozenou průvodní reakcí, pak u komediálního žánru, dokonce tak výrazného, jako je hudební komedie, dokonce komedie parodické, by nouze o smích a legraci být neměla. Nebývá to vždy pravidlem, mnohá nastudování zábavných textů bývávají k pláči. Nebo je provází odměřený a podezřívavý odstup publika - na jevišti to řinčí, hledištěm se krade nuda a chlad. Snaživí ochotníci z Lomnice nad Popelkou (Poprask na laguně) si to tak okusili, dlouhé minuty představení, a to přes jejich statečný energický přístup, zůstávala mezi jevištními taškařicemi a polo až prázdným hledištěm studená hradba. Pardubický Exil si však přízeň publika vychutnal znamenitě, dokonce, nebýt úletu jednoho z protagonistů, kterému se již nechtělo na děkovačku, by zřejmě publikum bouřilo další minuty a soubor musel přidávat další písně. Tak to má u hudební komedie být!

Brdečkův **Limonádový Joe** je v podstatě naším prvním muzikálem, vracet se k němu v době „rozvinuté muzikálové produkce" lze pokládat za troufalost. Pardubičtí si troufli. Tím, že do hlavní role obsadili Jana Míška (vynikajícího zpěváka, sbormistra pardubických Bonifantes a hudebního pedagoga, v inscenaci i autora hudebního nastudování), si založili na velký úspěch. Honza Míšek působí snad dokonce „věrohodněji" než jeho slavný předchůdce Karel Fiala. Režisérka Jana Tichá nechala průchod jeho půvabné jevištní neohrabanosti (rozuměj – přesně stylové poloze umělého milovníka a parodického westernového hrdiny) a nad tím se ještě sklenul jeho bezchybný tenorový projev, těšící i bavící technickou dokonalostí i sugestivně natajmovaným projevem. Stejně dobře si vede Lukáš Udržal jako Hogo Fogo a Láďa Marek coby Doug Badman (známe je jako úžasné baviče z jejich pardubické herecké tlupy Divadlo Tři – viz Bombardéři v Kostelci n/Orlicí). Před půvaby (i herecký výkonem) Kristýny Hybšové (Tornado Lou) se tají (mužský) dech, knír pod nosem Barmanky v podání Kateřiny Prouzové není jediným prostředkem skvěle zahrané postavy. Bezvadná a IN je i Lucka Hašková jako Winnifred, dojemný je Goodman v podání pětasedmdesátiletého Milana Vodehnala. Režisérce Tiché inscenace funguje jako dobře promazaný stroj. Není nouze o překvapivé gagy a přesně pointované situace, zvládnuté scénické prostředky souzní s nezbytnou, ale na schopnosti souboru ušitou choreografií (Lucie Hašková). Ne že by se nenašla chybička, která zaujatého diváka párkrát nakopne (škoda), ale za celkový - technický i umělecký dojem - by jazykem krasobruslařských mistrovství mohl Exil dostat vysokou známku. Pokud se, coby soubor doporučený na Jiráskův Hronov, nezhroutí odpovědností a zahraje tam se stejnou nadsázkou, perlivě a energicky, bude si o něm obec ochotnická dlouho povídat.

Saša Gregar

Divadlo EXIL, Limonádový Joe

P.S. - Porota děčínské národní přehlídky udělila čestná uznání Janu Míškovi za herecký výkon a Exilu Pardubice za inscenaci. Za výkony v Limonádovém Joe dostali Lukáš Udržal, Kristýna Hybšová a Kateřina Prouzová herecké ceny, rovněž Geissleři za kolektivní herectví i za inscenaci. A konečně pardubický Exil i Geissler Hofcomoedianten z Kuksu byli doporučeni do programu letošního Jiráskova Hronova.

Kontakty:
Rádobydivadlo Klapý,
Ladislav Valeš, 723 707 284

Divadlo Exil,
http://exil.pardubice.cz,
Kateřina Prouzová, 724 251 691

PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

***

ČESKÁ TŘEBOVÁ
PARDUBICE
ČERVENÝ KOSTELEC
KOSTELEC N/ORLICÍ
A ZPĚT

TRIARIUS Česká Třebová, Obíračka, foto Ivo Mičkal

Duben. Je po přehlídkách. Hektické období je za námi. Hektické jen v tom dobrém slova smyslu, samozřejmě! Hektické – a krásné. Období, kdy se všichni na přehlídkách potkávají, diskutují, vyměňují si postřehy, názory, vzpomínky. Na chvíli tedy můžeme vydechnout, nasbírat síly – a začít znovu, jako každý rok, abychom se za rok mohli zase setkat. Plány, nápady, záměry už nám víří v hlavách… Duben je ale také měsícem bilancování. Alespoň já to tak mám. Je po přehlídkách, názory porot jsou známé – a my je s nimi buď sdílíme, anebo také ne. Proto mi dovolte krátké ohlédnutí.

Jsem z Třebové, z města železnice, na které jsem hrdý. A s „mými" Třebováky, s TRIARIEM jsme v této sezóně premiérovali dvě nové hry: hororově, mysteriózně laděnou Obíračku Hanze Gregara a experimentující, pohybovou Dceru Lucie Haškové a mě. Obíračka měla premiéru 25. 9. 2009. Odehrává se kdesi na severu, v Bohem zapomenutém údolí, na faře. Vypráví příběh tří mužů, které spojuje a rozděluje společný čin. Mottem hry je segment farářova dialogu: „Kurva, Edo, já ti říkal, žes to s tou brokovnicí posral!" S Obíračkou jsme se zúčastnili přehlídky v Červeném Kostelci, kde jsem strávil krásný weekend. Rád tam jezdím. Je tam krásně! Už dnes se těším na příští rok! Chci touto cestou všem, kteří přehlídku v ČK zajišťují, moc a moc poděkovat, protože to bylo opět SUPER! A poděkovat chci také porotě, která na náš styl vyprávění přistoupila a poprala se s ním. Díky za Vaše postřehy a náměty!

I druhá premiéra této sezóny byla v Třebové ve znamení autorské hry. A premiéra je to čerstvá, neb se odehrála na Audimaforu v Kostelci nad Orlicí 26. 3. 2010. Jedná se o představení s názvem Dcera. Na Dceři jsem pracoval společně s Lucií Haškovou. A bez Lucie by žádná Dcera (ani Životy, které měli v Kostelci premiéru v loňském roce) prostě nebyla. Dcera je představením, ve kterém jsme se pokusili propojit „pohybové" divadlo a činohru. Je to představení, alespoň tak ho vnímám já, hravé, přestože končí smutně. Mimochodem: Všimli jste si, jak ani o jednom představení nepíšu nic konkrétního, abych vás na ně nalákal? A funguje to? Chtěli byste je vidět? Doufám, že ano… Všechna představení, o nichž v tomto článku píšu, můžete vidět pravidelně v Divadle EXIL v Pardubicích, kde TRIARIUS hostuje!

Je mi líto, že Audimafor se konal v Kostelci letos naposledy. V jeho případě jsem „pamětníkem", protože do Kostelce jsem jezdil od doby, kdy sem byl přesunut. Jinde si ho snad ani neumím představit. Kostelec! Šviháci. Pepa Tejkl. Spaní na jevišti. Naďa a Saša. Hulec. Dred. Hádky při seminářích. Pivo. Obsluha. Nic není nemožné! Snídaně z konzumu… To všechno se mi NARÁZ vybaví, když se řekne Kostelec. S přesunem kamkoli se tohle všechno stane vzpomínkou. Krásnou vzpomínkou. Jednou z nejhezčích. Kostelečtí, děkuju. Děkuju za všechno, co jsem v Rabštejně mohl v posledních deseti (?) letech prožít. Bylo to u vás vždycky moc prima. Děkuju. Audimafore, tobě

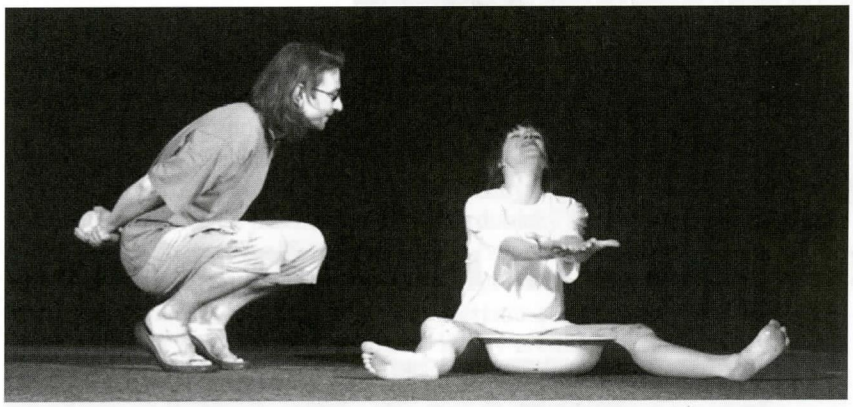

Dcera, foto Lenka Novotná

přeju, ať už budeš kdekoli, aby se ti dařilo. A tobě bude. Budou-li se díky tobě potkávat tak skvělí lidé, jako se potkávali v Kostelci, nemůže se ti nevést. Zlom vaz!

I Kostelec je tedy za námi. V paměti zůstala krásná vzpomínka. A nekalí ji ani nudistická onanie hrající si na jevištní tvar. Když už jsem zabrousil k tomu letošnímu Audimaforu, chci poděkovat Ondrovi Pumrovi za jeden z nejsilnějších prožitků, jaké jsem letos mohl na vlastní kůži (ducha) zažít. Svatyně mne pohltila! Díky za ni. Za školu pokory. (A za skvěle a výstižně formulované zhodnocení výše uvedeného konceptu jakési performance.) A samozřejmě: Dík patří také všem, kteří přehlídku zajistili, a porotě, se kterou jsem se letos sice maximálně neshodl, co se týče „vítěze" přehlídky, ale která nám s Lucií dala mnoho dobrých podnětů, co se Dcery týče. A poroto, mnoho z Vašich námětů bylo zapracováno. Po našem, ale bylo.

Ale popojeďme. Další zastávka: Pardubice hlavní nádraží. EXIL. V Exilu nejsem v exilu. I v EXILU jsem doma. To je pro ty, kteří by mohli být zmatení. V Exilu jsem v loňském roce (i sezóně – premiéru měly 4. 4. 2009) inscenoval Prezidentky Wernera Schwaba, hru, která je provokativní. Kontroverzní hru. Udělal jsem ji jinak. A každého asi bavit nemůže. A ani to nebyl cíl. Prezidentky jsem miloval hned při prvním čtení toho textu. Kolik je v něm symbolů! Metafor! Jak je chytrý! A jak si nebere servítky! Skvělý kus! Skvělý! A v EXILU se našly i ty pravé herečky. Skvělé! Nejlepší, jaké jsem si jen mohl přát.

S Prezidentkami jsme vyrazili rovněž do Červeného Kostelce. Musím udělat odbočku. Víte proč stále Kostelec a Kostelec? Jezdím na obě ty přehlídky dlouho. A jezdím právě na ně. Protože si mne jednak získaly svou atmosférou – a především proto, že na ně jedu za porotou. Aniž bych chtěl jakkoli pochlebovat, myslím, že oba Kostelce mají skvělé porotce. V obou těchto porotách sedí lidé, kterých si hluboce a upřímně vážím – byť se v názorech mnohdy neshodneme, ale to už k tomu patří. Klobouk dolů.

Zpět k Prezidentkám. Opět jsem to zažil. Opět odcházeli diváci ze sálu. Nebylo jich tolik, jako tomu bylo při Vánocích u Ivanovových, ale odcházeli. Myslím, že byli zhnusení. Ale čím vlastně? Našimi životy? Naší realitou? Naší přítomností? Protože o tom my hrajeme. A ano, někdy je asi těžké se na to dívat.

Naďa psala, abychom zmínili i to, co připravujeme, tak to činím. Je duben. Měsíc bilanční. A měsíc plánovací. Plánů je spousta. Pakliže všechno vyjde, dá-li Bůh, můžete se v EXILU těšit na premiéru hry Pulp Fiction aneb Historky z tohoto světa, kterou bych rád připravil EXILu k desátým narozeninám. Připravuju také představení s názvem To všechno z lásky, které vzniká ve spolupráci s Člověkem v tísni a které líčí zážitky žen týraných jejich manželi. V Třebové připravujeme autorské představení Záhada černého kruhu, opět hororově laděnou hru a lá Lynch. A také Oleannu. A Orangutana v továrně – inscenaci na motivy sbírky básní Lubora Kasala.

A v Opatovicích se chystá Měsíční běs. A nová hra by měla vzniknout také s Lucií. Premiéru chystáme také v Sopotnici. Práce je tedy před námi dost a dost. Tak tedy: Vydechněme, uvolněme se, odpočiňme si – dejme se do toho! Všechno dobré v tomto roce, krásné jaro, léto, podzim i zimu, samé skvělé texty – a mnoho divadelních úspěchů v nové sezóně 2010 – 2011 přeje

Josef J. Kopecký
30. 4. 2010

Prezidentky, foto Ivo Mičkal

***

DIVADELNÍ ÚSMĚVY ÚPICE 2010

HODNOCENÍ A POZVÁNÍ NA DALŠÍ ROČNÍKY

Ve dnech 2., 9., 16. a 23. dubna 2010. proběhl v Divadle Aloise Jiráska v Úpici již 10. ročník Divadelních úsměvů. Soubory, které se na této nesoutěžní přehlídce v minulosti úpickým milovníkům divadla představily, si tuto akci dosud spojovaly s měsícem listopad. Změnu termínu si vyžádaly mnohé skutečnosti, týkající se chodu úpického divadelního spolku a kulturního kalendáře města Úpice. A nový termín, tedy jarní období, se nám jeví vhodný i pro mnohé divadelní soubory, které tak mohou představit své novinky.

Měli jsme však obavu, zda se jarní termín neprojeví negativně na návštěvnosti. Pro porovnání – v roce 2007 zhlédlo 4 představení celkem 329 diváků, tedy v průměru 82, v roce 2008 už každé představení v průměru 116 diváků, celkem 464 (v roce 2009 se přehlídka nekonala z důvodu termínové změny). A letos jsme skutečně pokles zaznamenali – celková návštěvnost byla 300 diváků, tedy v průměru 75 na představení. Možná si řeknete, že to je ještě výborná návštěva, a že když jsme byli hrát tam a tam, tak na nás přišlo daleko míň lidí. Ano, i náš soubor hraje někdy před třeba 20 lidmi. Přitom paradoxně může být atmosféra lepší než u nabitého sálu. Jeden pokles v návštěvnosti ještě jaro nedělá, proto si nebudeme stěžovat. Všiml jsem si, že na Divadelní úsměvy chodí pravidelně pár věrných a neodradilo je ani to, že se do termínové listiny připletl prodloužený velikonoční víkend.

Letos se u nás poprvé představil Divadelní soubor AMADIS z Brna s hrou Marie Jones – „Plný kapsy šutrů" pod režijním vedením Jitky Bednářové. Šlo o skutečný koncert pro dva herce, přičemž každý ztvárnil fantastickým způsobem hned 6 různých rolí. Skvěle napsaná hra ze zákulisí natáčení romantického velkofilmu, kde se odehrávají často příběhy zajímavější než na filmovém plátně.

Představovat RÁDOBYDIVADLO Klapý jistě též nemusím. Byli jsme rádi, že jsme tento soubor mohli v Úpici představit s hrou Nikolaje Vladimiroviče Koljady – „Slepice". Herci byli většinou ve svých rolích velmi přesvědčiví a fraška o zoufalých poměrech v oblastním divadle z dob soudruhy nalajnovaného a zahnívajícího režimu musela diváky – pamětníky zaujmout i díky věrohodně vykreslené atmosféře doby. Náš dík samozřejmě patří i režisérovi Ladislavu Valešovi.

Třetí páteční večer patřil Divadelnímu souboru WOKNO z Broumova s hrou Michaela Frayna – „Bez roucha" v režii Jana Holka. Komedie známého dramatika o tom, jak je těžký herecký chlebíček, o tom, jak tečou nervy při blížícím se termínu premiéry a jak to může vypadat, když se nepodaří sehrát představení tak, jak bylo připraveno. Soubor předvedl mnoho vtipných situací a gagů. Mnozí diváci při nich slzeli smíchy. Vyložená „oddechovka", ale slušně zahraná. Myslím, že soubor mohl mít ze svého výkonu dobrý pocit.

Poslední večer patřil Divadelnímu souboru Jirásek - skupině TEMNO z Týniště nad Orlicí s inscenací Evy Drábkové „Seš normální?". Autorka, která je též režisérkou představení, příběh napsala na motivy hry Děvčátko s mozkem. A že v takovém prostředí není nouze o úsměvné příběhy, se přesvědčila při studiu odborných podkladů ke své hře. A přesvědčila i nás, když jsme přemýšleli, jestli „jemně destilovaný horor z prostředí otevřené psychiatrické léčebny" (citace autorky) může být tak zábavný, aby se hodil na Divadelní úsměvy. Hra však měla navíc velmi zajímavé zpracování, že kromě úsměvu donutila mnohé přemýšlet o tom, jak zajímavě se dá uchopit takové téma.

Letošní jubilejní přehlídku tak můžeme zařadit mezi nejzajímavější ze všech 10-ti ročníků. A co budoucnost?

Příští ročník Divadelních úsměvů 2011 je plánován v termínech 18. a 23. března a 1. a 8. dubna 2011. Rádi bychom touto cestou oslovili všechny, kteří by měli zájem v Úpici na příštích ročnících účinkovat s hrou, která by svým obsahem a provedením korespondovala s názvem naší přehlídky.

Za projevený zájem pochopitelně budeme vděčni, rádi však nabízené inscenace zhlédneme ještě předtím, než by došlo k případné dohodě o účinkování. Jistě nám všichni toto přání prominou, ale jde nám o to, abychom našim divákům nabídli "něco nového a neokoukaného" a zároveň na slušné úrovni. Je ještě dost divadelních souborů, které u nás neúčinkovaly a měly by tak možnost své umění představit i v Úpici, městě s dlouholetou divadelní tradicí. Pochopitelně i náš divadelní soubor ještě na mnoha místech neúčinkoval, proto jistě prominete i další naše přání, a to na reciprocitu. Aktuální informace o našem repertoáru najdete na www.divadloupice.cz.

V případě zájmu stačí udělat málo – nabídku s termíny plánovaných představení her, které by připadaly v úvahu, zaslat na: **ltrunecek@seznam.cz** nebo poštou na adresu Divadlo Aloise Jiráska, Jednota divadelních ochotníků, Chelčického 216, 542 32 Úpice.

Těšíme se na setkání. Přejeme všem štěstí a zlomte vaz.

Mgr. Libor Truneček, jednatel

***

V DIVADLE V BROUMOVĚ ZAHŘMĚLO!

NOVÁ PREMIÉRA - BEZ ROUCHA!

Ne, neděste se! Je to veskrze příjemná zpráva. Viděl jsem v pátek 12. února 2010 premiéru nové hry hereckého souboru WOKNO. A byla to paráda. Komedie jako řemen. Soubor WOKNO opět vylezl výše na pomyslných štaflích hereckých úspěchů a tentokráte to vzal rovnou přes dvě šprycle. A co že to hráli, abych nezapomněl? BEZ ROUCHA – divadelní hra od žijícího anglického autora Michaela Frayna. Kdo že to je Frayn?

Michael Frayn (narozen 8. září 1933, předměstí Mill Hill, Londýn) je anglickým dramatikem a spisovatelem. Je především znám jako autor frašky z divadelního prostředí Noises Off a dramatu Kodaň. Michael Frayn je synem obchodníka s azbestem a houslistky. Po smrti matky musel odejít z prestižní soukromé školy a základní vzdělání dokončil na státních školách. Střední školu ukončil v roce 1953, po absolvování vojenské služby, během níž se začal učit rusky, studoval v Cambridgi francouzštinu, ruštinu a filozofii. Od roku 1957 pracoval jako novinář pro Manchester Guardian a později The Observer. Je také znám jako autor dokumentárních pořadů BBC o světových velkoměstech a londýnských předměstích. Později se začal věnovat dramatické tvorbě. Známé jsou jak jeho rozsáhlejší hry (Noises Off - do češtiny překládáno jako „Zepředu, zezadu (Bez roucha)", „Ještě jednou zezadu", „Sardinky na scénu", „Dvakrát zezadu", a mnoha dalšími názvy) tak i aktovky (Číňani, Nový Don Qichote) a překlady či interpretace ruské klasiky (Čechov). Tolik tedy o autorovi.

Nás však daleko více zajímá, co s tímto dílkem provedl režisér pan Jan Holek a herci divadelního souboru WOKNO Broumov. Kdo byl na první premiéře v pátek se mnou, musí mi potvrdit (a divadlo bylo vyprodané), že se stal zázrak. Já z hlediště nepoznával soubor, ve kterém jsem dosud také hrál. Viděl jsem strhující herecký koncert, který chytil celé publikum. Hra – jakési divadlo na divadle – pojednává o potížích divadelního souboru s přípravou nové hry a zmatcích v zákulisí i na scéně při premiéře. Velice časté hlasité reakce publika, salvy smíchu, potlesky na otevřené scéně. Prostě paráda. Dokonce mne situace donutila si doma v noci pustit zvukový záznam a počítat reakce publika. Dělal jsem si čárky za každou odezvu a za každý smích, za každý potlesk. Do přestávky představení – tedy první polovina hry trvala 46 minut a 22 vteřin a zaznělo 116 zasmání a pět potlesků na otevřené scéně. Po přestávce ve druhé polovině, která trvala 47 minut a 5 vteřin zaznělo dokonce 161 zasmání a 9 potlesků. Druhý den na druhé premiéře to bylo v první polovině 101 zasmání a tři potlesky a ve druhé půlce 148 zasmání a 7 potlesků. Každé publikum je jiné a pokaždé také se podaří sehrát představení trochu jinak. Režisér dokonce donutil herce hrát nejen text a vypilovat „pohybovku", ale dokonce se na tvářích těchto miláčků broumovské Thalie velice dařila mimická složka hereckého umění. A když už jsem zmínil pohybovku, tak klobouk dolů. Komické držkopády, jimiž se hra hemží jsou provedeny dokonale, což publikum opět náležitě ocenilo. Aniž by ovšem tušilo, kolik modřin a odřenin a potu se za těmito gagy, tak lehce provedenými, vlastně skrývá. Vzpomněl jsem si na slova prof. Jana Císaře, všem divadelníkům známého porotce na divadelních přehlídkách, který po zhlédnutí Shakespearovy hry ROMEO a JULIE v podání WOKNA na divadelní přehlídce v Červeném Kostelci prohlásil: „Nechápu raketový vzestup divadelního

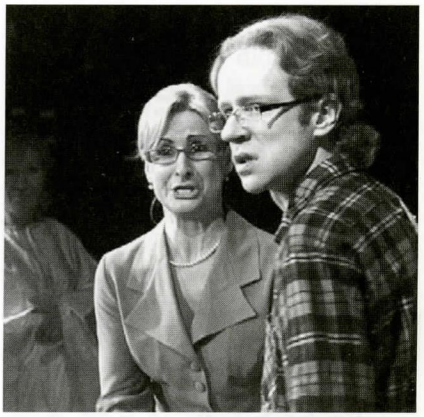

Denisa Koudelková a Pavel Novák

Pavel Novák a Petr Hofman

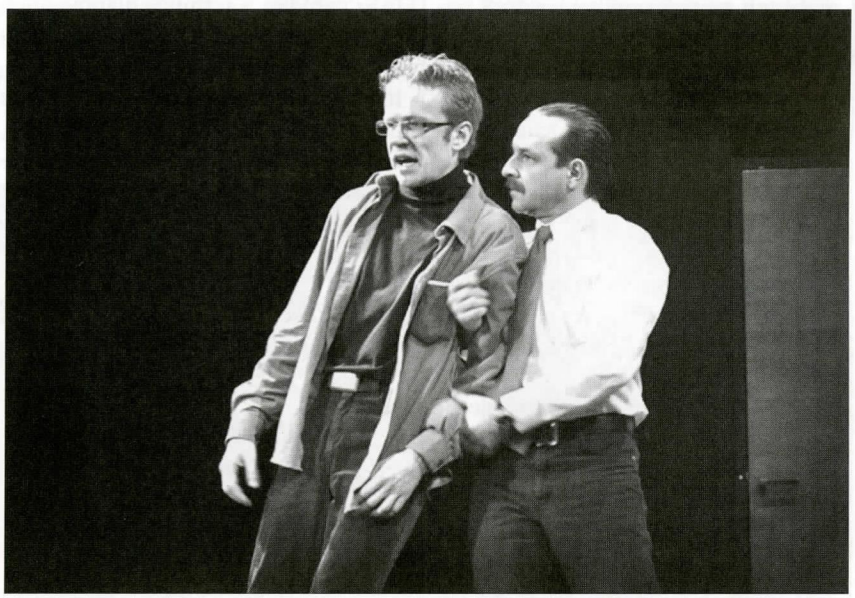

souboru WOKNO z Broumova". To zaznamenal i tisk (Náchodské noviny). Ovšem prof. Císař bral hru Romeo a Julie jako třetí hru souboru po Lucerně a Revizorovi. Unikly mu ovšem další dvě inscenace pro Zahradu a to Čekání na Godota a Kočka na kolejích. Takže BEZ ROUCHA je vlastně již inscenace šestá. Proto jsem litoval, že porota neseděla v hledišti již při první premiéře v Broumově. A kdyby to bylo v řadě sedadel hned přede mnou, byl bych spokojen. Počkám si na Červený Kostelec. Po skončení představeni jsem zaregistroval hovor několika diváků, kteří se se mnou tlačili k východu. Cituji: „Voni to hrajou taky u nás v Praze, ale tady byli lepší." Neznal jsem ony osoby a nechtěl jsem dát najevo, že jsem slyšel. I když by mne samozřejmě zajímalo víc. Další chválili jednotlivé herce. Líbil se samozřejmě opět Petr Hofman a Denisa Koudelková, obrovský pokrok udělal a doslova zazářil Vojta Školník. Už je to také pan herec. Ale i ostatní byli dobří a lepší, než v hrách předešlých. Ne, nelitoval jsem pátečního večera stráveného v divadle, jízdy v hlubokém sněhu ze sousedního města a účasti na mnohahodinové oslavě, kterou svoji novou premiéru soubor WOKNO završil. A bylo věru co oslavovat. Děkuji hercům souboru WOKNO a děkuji režisérovi, panu Janu Holkovi za hezký večer. A vy neváhejte! Pokud platí poučka, že pět minut smíchu nahradí 1-2 hodiny cvičení, pak zde se budete chechtat skoro dvě hodiny. Vždyť na první premiéře v pátek 12. února bylo dohromady za představení 277 zasmání a 14 potlesků. Apropó, až se vrátíte domů, dostanete zcela určitě chuť na talířek sardinek. Nezapomeňte si je proto doma připravit!

Antonín Kohl
Foto z představení Jan Flieger

Kontakt: Pavel Novák,
paveln@broumovsko.cz
725 831 404

***

V ÚNORU A BŘEZNU SE V CHOCEŇSKÉ ZUŠ KONALY DVĚ PŘEHLÍDKY MALÝCH LOUTKOVÝCH DIVADEL **PUTOVÁNÍ**

Jsou to akce v Chocni již tradiční a oblíbené. Princip putování je takový: Zvolený příběh rozdělíme na takový počet dílů, kolik je přihlášených souborů. Každý loutkářský tým zpracuje samostatně svoji část příběhu. Jednotlivá představení bývají časově omezena na 5 – 10 minut.

Potom se všichni sejdeme, zahrajeme si svoje „kousky" navzájem pro sebe a dotváříme společný tvar celého představení. Pro diváky hrajeme dvěma způsoby. Buď jsou jednotlivé soubory rozptýlené po různých místnostech budovy zámku a diváci s mapou v ruce putují a nacházejí postupně jednotlivé díly příběhu od začátku až do konce. Nebo hrajeme společně v sále a na jevišti se před zraky diváků vyměňují scény jedna za druhou. Přestávky jsou jen krátké s rychlou výměnou kulis, doprovázené hudbou, titulky k představením a drobnými loutkovými improvizacemi.

14. února sehrály spřátelené loutkářské soubory „Putování s liškou Ryškou" – podle pohádky Karla Jaromíra Erbena „Pták Ohnivák a liška Ryška".

14. března hrály tradiční soubory rodičů s dětmi z Chocně a okolí „Putování s moc hodným obrem" – podle příběhu Roalda Dahla „Moc hodný obr".

Hana Voříšková
(pořadatelka)

***

DIVADELNÍ SOUBOR JIRÁSKOVA DIVADLA V HRONOVĚ UVÁDÍ

komedii Carla Goldoniho

POPRASK NA LAGUNĚ

odehrávající se ve městě Chiozze. Malé městečko Chiozza nedaleko Benátek, krásné letní ráno, ženy lenivě čekající na návrat svých mužů - rybářů z moře. Jeden docela nevinný rozhovor obyčejného mladíka s místními „kra-savicemi", obyčejná ženská upovídanost, řevnivost a žárlivost. A je to tu.....Poprask!

A protože Chiozza leží hned u moře, tak... Poprask na laguně.

K VÝROČÍ

- 80 let od úmrtí Aloise Jiráska
- 80 let od otevření Jiráskova divadla v Hronově
- 80 let divadelního festivalu "Jiráskův Hronov"

Alois Jirásek:

LUCERNA

Již 105 let „LUCERNA" těší srdce diváků a hlavně dětí a nikdy je nezklamala. Nelze už dnes spočítat tisíce dětských rozzářených očí v přítmí hlediště, které se smály veselým šumařům a vodníkům a bály se o Haničku.

Celé generace českých lidí pomohla „Lucerna" vychovávat v úctě k právu, věrnosti, pravdě a statečnosti. Je tou nejvhodnější hrou pro děti a mládež. Její postavy mluví krásnou českou řečí a proto je i dobrým příkladem českého divadla. Režie: Ing. Miroslav Houštěk.

Kontakt:
Marcela Kollertová, (mobil: 737 608 373),
Kulturní a informační středisko Hronov,
nám. Čs. armády 500, 549 31 Hronov,
tel./fax:491 483 314, e-mail: kis@mestohronov.cz

***

DIVADELNÍ SOUBOR **KAČENKA**

pozdravuje z Deštné v Orlických horách. Letos v dubnu to bylo 12 let (1998) co náš divadelní spolek funguje a máme za sebou asi deset premiér, Titanik dosáhl 38 repríz a hrál se málem dva roky a s úspěchem.

29. 12. 2009 měl náš spolek premiéru divadelní komedie-veselohry od Jaroslava Koloděje **Postel pro anděla**, hra je opět doplněna písničkami, tentokrát se již zpívá na živo za použití náhlavních mikrofonů a hudebních podkladů.

Jaroslav Karban, DS Kačenka
737 035 206, jak.destne@onet.cz

***

DIVADLO V ROZTOCKÉ - JILEMNICE UVÁDÍ **KASAŘI**

Napsal Anatol Potemkowski
Režie Tomáš Václ

* * *

Veselohra o dvou kasařích ze staré školy, pochybné firmě i ženě, též o lásce a to vše s nečekaným koncem ve stylu samotného Antona Pavloviče aneb Není ani tak těžké dostat se do kasy, ale spíš něco v ní (a nejen v ní) najít... Děje se kdekoli jinde (možná že) v nedávné současnosti.

http://divadlo-jilemnice.webnode.cz/aktualne/

OSOBNOSTI

MIRKA CÍSAŘOVÁ

* 19. dubna 1940

Divadlo vnímám velmi osobně

Mirku Císařovou (nar. 19. 4. 1940 v Náchodě), která oslavila v dubnu kulaté životní jubileum, známe jako legendární „metodičku" Krajského kulturního střediska v Hradci Králové a dlouholetou spolupracovnici Impulsu, tajemnici nejrůznějších divadelních porot, organizátorku vzdělávacích akcí, náruživou diskutérku v diskusních klubech, věrnou oporu prof. Jana Císaře, s nímž prožila řadu desetiletí coby manželka i spolupracovnice. Mezi její mimořádné tvůrčí činy nepatří herecké postavy nebo režie inscenací, ale např. Východočeská lidová konzervatoř, multižánrová Divadelní Inspirace i podíl na koncepci nově vzniklého královéhradeckého Impulsu. Byla také iniciátorem vzniku Volného sdružení východočeských divadelníků a časopisu Hromada.

Její obsáhlé curriculum vitae si můžeme přečíst např. v Databázi čes. amatérského divadla (www.amaterskedivadlo.cz). Dnes žije se svým mužem v Unhošti u Prahy a bez ohledu na své zdravotní obtíže stále pracuje – jako tajemnice porot, je členkou odborné rady ARTAMA pro činoherní divadlo, čestnou členkou VSVD, ale i členkou jeho rady a redakční rady Hromady. V roce 2004 jí byl udělen Zlatý odznak J. K. Tyla za celoživotní službu amatérskému divadlu, a to za zásadní podíl na vzdělávání amatérských divadelníků a především - za výjimečné zásluhy o vytváření tvůrčího prostředí v amatérském divadelním hnutí (nejen) ve východních Čechách. Přesto, že její životopis je obsáhlý, není nad to zaznamenat, co si jubilantka myslí dnes, živě a bez stylizace.

Po celá desetiletí žije člověk s lidmi, kteří se stali součástí jeho života, ať privátního či pracovního a nepřipouští si, že i jim uplývá čas, že stárnou a věci se mění. Nepřipustí si - ani si vlastně nevšimne, že s někým, kdo do jeho života vstoupil např. jako mladá dívka a krásná žena, má najednou oslavit sedmdesátiny, věk, jak se říká požehnaný a už fyzicky „přiznatelný". Takovou osobností je Mirka Císařová, která přese všechna zdravotní

OSOBNOSTI

OSOBNOSTI

omezení, co ji v posledních téměř dvaceti letech potkala, zůstala člověkem činu, stále plným elánu a chuti být u všeho, čemu zasvětila své životní krédo: být srostlá s divadlem, obzvláště amatérským. Proto se nelekněte, že rozhovor s jubilantkou a pamětnicí začnu zcela banální a pro mnohé možná zbytečnou otázkou

– co ty a ochotnické divadlo?

Já a ochotnické divadlo? Ochotnické divadlo mne samozřejmě neminulo už v dětství. Pocházím z městečka, které má velkou ochotnickou, pro mě magickou a sugestivní tradici, z Úpice, kde se oba moji rodiče účastnili divadelního dění. A já si jako malá v nějakých představeních i zahrála. Kupodivu mě nikdy nestravovala „touha" vystupovat, účinkovat, hrát, být herečkou. Zkusila jsem si to, což o to, ale já neměla ambice ani potřebu představovat "životy druhých". Čím jsem ale starší, tím více se zabývám otázkou, proč vlastně lidé na ochotnické jeviště vstupují a vážím si celé specifické šíře těchto důvodů až po nejapelativnější důvod, že je třeba zveřejnit závažnou myšlenku. Kdysi jsem si takové otázky nekladla, zato mě v dětství víc než divadlo lákaly – teď už vím, že s divadlem související - úpické rituály, které se samozřejmě bez divadelníků neobešly: karnevaly, Mikuláše, slavnosti, průvody, Husovy oslavy. A ještě dnes mám před očima maminčiny divadelní kostýmy, nažehlené, rozložené v pokoji přes postele, vůni šminek a zákulisí krásného úpického divadla.

Hned po maturitě na pražské osvětové škole mi nabídli místo „zřízené" nově v náchodském Osvětovém domě pro organizaci Jiráskova Hronova; měl být jubilejní, třicátý, očekávala se spousta práce. Bylo to v roce 1960 - bože, to už je padesát let! Vzala jsem to jako příležitost něco nového si zkusit, otrkat se, pak třeba půjdu ještě na vejšku... Jenže od prvního okamžiku mě přes Hronov chytla atmosféra amatérského divadla a už mne nepustila. Zůstala jsem v Náchodě a převzala mj. i výtvarné obory. Ale co bylo hlavní – byla jsem uhranuta divadlem. Založili jsme s Mirkem Houšťkem tehdy určitě unikátní „herecké studio mladých". Náchod měl v té době tradiční soubor a studio podle Mirkových představ mohlo divadelní aktivity oživit. Vzbudilo obrovský zájem. Uvolněná atmosféra šedesátých let přála rozvoji řady různých zájmů, včetně těch divadelních. Mirek začal používat v práci s mladými lidmi progresivní metody a díky tomu se podařilo záhy vytvořit kolektiv, který přesáhl úzké směřování k divadlu. Přesto se v něm podařilo vychovat několik úspěšných profesionálních herců. Vznikla dokonce inscenace Tvrdohlavé ženy, která rezonovala s tehdejší dobou a dostala se i do programu Jiráskova Hronova. Byl začátek šedesátých let a v kultuře se pohnuly ledy, Mirek vycítil, že je ve vzduchu něco, co může mladé lidi přitáhnout k divadlu.

Ten začátek šedesátých let byl ohromný, člověk se spoustu věcí dozvídal, četlo se, úžasné věci, které do té doby byly tabu. Svého budoucího muže, prof. Císaře, jsem vlastně poznala daleko

OSOBNOSTI

dřív než osobně - z jeho článků. Atmosféra tohoto období byla fantastická. Jistou část těchto let jsem prožívala v královéhradeckém „domě dětí", resp. v Domě pionýrů a mládeže, na společensko-vědním oddělení, což bylo takové centrum pro středoškoláky. Připravovali jsme dlouhodobé vzdělávací cykly, skoro jako pozdější konzervatoře, a to z nejrůznějších oborů, z filozofie, psychologie, sociologie, historie, dějin umění, architektury, filmu, divadla, jezdilo na to skoro 700 mladých lidí z celého kraje! Dělali jsme koncerty, textapeely, točili film, spali v tělocvičně ve spacácích, to byla další komunita! Alenka Exnarová, dnes ředitelka Muzea loutkářských kultur byla např. mezi těmi mláďaty, a to jsem nebyla o moc starší, než moji svěřenci. S jednou takovou partou jsme dali dohromady jakýsi klub, či vlastně „předklub " mladých na Jiráskově Hronově, který se dnes takovými vzdělávacími dílnami jen hemží. U jedné tovární vily jsme si postavili stany, vyjednala jsem, že v továrně se můžeme sprchovat, a chodili jsme do divadla, na diskusní kluby, říkali jsme si „Koťata". Pepík Vavřička, tehdejší slavný krajský metodik pro divadlo a guru hronovského festivalu mě potkal a povídá: „Poslyš, Mirenko, ta Koťata, to je dobrý nápad, to by se mělo na Hronovech oficiálně zavést, takhle shromažďovat ty mladý" – tak nějak začínaly hronovské Kluby mladých divadelníků, jichž se posléze ujali profesionální lektoři a z jejichž frekventantů se později vyklubal nejeden významný český divadelník.

Mirko, ty v sobě určitě musíš mít jakési „zakladatelské" geny, na rozdíl od Járy Cimrmana ovšem s puncem původnosti, novosti. Vymyslela jsi vlastně i první „divadelní žatvu", jakou se později stal i Jiráskův Hronov. Jenže to bylo v Letohradě v polovině osmdesátých let a akce se jmenovala Inspirace...

Nepospíchejme, ještě před tím byla celá éra východočeských Lidových konzervatoří! Inspirace přišly později, vznikly v podstatě jako součást mého komplexnějšího vnímání celého rozsahu zájmových uměleckých činností a jejich styčných bodů, jejich rozvíjení, protože jsem se „pracovně" nezabývala jen divadlem, ale i jinými obory. Lidi mně sice především znají jako někdejší „metodičku" pro divadlo, ale můj záběr činnosti a uvažování byl daleko širší. Ne, že by konzervatoře byl můj, nebo náš, originální objev. – Byla polovina sedmdesátých let a v onom Krajském pionýrském domě došlo k tehdy „obvyklé" velké ideologické čistce, mnozí pracovníci dostali vyhazov. Já nebyla v partaji, tak na mě nedošlo hned, ale byla jsem taky na seznamu. V roce 1975 pro mě tehdejší ředitel, slušný člověk, objevil místo v Krajském kulturním středisku – odtud musíte pryč, Mirko, ale tam se uplatníte, bude se vám tam bude líbit, už jsem o vás mluvil s ředitelem Vavrouškem... Ten byl velkým příznivcem myšlenky konzervatoří, podobné se už pořádaly ve středočeském kraji a v Brně. Strašně mě to zaujalo, vrhla jsem se do práce se vší energií, nějaké zkušenosti jsem měla z toho „pionýrského baráku". Jela jsem se podívat do Brna, ale moc se mi to nelíbilo. A tak jsem šla za svou koncepcí a sama se

pustila do shánění odborníků, začala s nimi pracovat na osnovách. Dnes všichni vzpomínáme jen na ty divadelní obory, ale konzervatoře měla i řada jiných oborů – učili se na nich sbormistři, vedl je prof. Stašek, výtvarníci pracovali s Rút Kolínskou, loutkáři s Honzou Dvořákem, ředitelem Draku, u něho se „vyučil" i Karel Šefrna a pak mu dokonce dělal asistenta... A pak ten slavný tandem Císař – Štěpánek! Původně jsem se obrátila na místní Divadlo Vítězného února, aby mi „dodali" nějakého odborníka. Jeden oslovený mi zpracoval nějaké osnovy na dvouleté studium – ale mě to vůbec nevyhovovalo, byla jsem dokonce z toho nešťastná. Jenže, když se ženská v takovém stavu obrátí na někoho, kdo se jí navíc líbí, tedy i jako mužský – v tomto případě na herce Radka Bartoníka, tak to zapůsobí. Slíbil pomoc a vyslovil jméno kamaráda, doc. Císaře. Z hotelu Grand jsme mu hned zavolali z veřejného telefonu, schůzku jsme si dali před pražskou Slavii. Už na té první jsme tušili, že to mezi námi nebude jen tak, že je to neobvyklé setkání, ale ještě dlouho jsme to tajili i mezi sebou. Zatím jsme se střídavě koukali na sebe, na Hradčana, diskutovali a já uctivě Císaře poslouchala. Pak jsem se zeptala: „Když jste, pane docente, ochoten ty osnovy napsat, nenašel byste taky chvilku a něco v tom Hradci neodpřednášel? – Podívejte, milá paní Kadaníková, když já si něco napíšu, tak to taky udělám, a se vším všudy! A vezmu si k tomu ještě režiséra Štěpánka, můžu?" – Oba pánové si potom na té konzervatoři prověřovali své názory na metodiku vzdělávání herců a režisérů, zajímali je tehdy třeba Ejzenštejnovy teze, které u nás ani nebyly přeloženy. Ty se pak staly součástí několika skript, které jsme ve spolupráci s Krajským kulturním střediskem vydali. A pozvali ke spolupráci další odborníky, např. psychologa Josefa Vinaře, také některé herce pardubického a hradeckého divadla. Tenkrát na to byly peníze. Byla to velmi seriózní škola, žádná náhražka, žádný rychlokurz, každý měsíc celý víkend, trvala minimálně dva roky. Lidi byli pěkně pohromadě, bydleli společně, ještě dlouho do noci se vedly diskuse. Divadelní konzervatoř jsme pak na čas přemístili do Nového Města nad Metují a to se frekventanti od sebe 72 hodin skoro nehnuli. Mezi absolventy konzervatoře byl mj. Petr Kracík, Mirek Táborský, Pepík Tejkl, mladý Honza Dvořák, Zdeněk Zahradník, dnes ředitel hradeckého muzea, ty, Sašo, a mnozí další. K dvouletému studiu patřil i další rok navíc - na přípravu tzv. „absolventské" inscenace. Pamatuješ, v tvém případě to byla Hra o životě a smrti dr. Fausta (Jiráskův Hronov 1980). A všichni chtěli stále pokračovat, nejen v divadelních oborech, ve všech, byl to nesmírně náročný projekt.

Strávila jsem s ním během roku všechny víkendy. Taky mě to moc zajímalo osobně, poznala jsem spoustu vynikajících lidí. Hradecká konzervatoř si v republice získala renomé, její výsledky jsme předváděli na Hronově, v Hradci Králové se sešla i konference o konzervatořích. Ty pak trvaly mnohem déle, než jsem je sama organizovala. Já je jen vybudovala, zavedla, pak to organizačně převzalo několik lidí, jeden už na to nestačil. Já přešla na divadlo „speciál", jak se dnes říká. Byla to pro amatérské divadlo cenná doba, s důrazem na uměleckou kvalitu. Na pomoc ochotnickému divadlu se soustředily mnohé osobnosti profesionálního divadla, které tehdy žilo v šedi normalizačních omezení. Jaká je síla ochotnického divadla, jsem si uvědomila už po několikáté kolem roku 1983 (byl Rokem českého divadla), když jsem ze země, ve spolupráci s Krajským muzeem a Zdeňkem Zahradníkem, vydupala výstavu o amatérském divadle východních Čech a seznamovala jsem se s konkrétním materiálem v archivech.

Pak teprve začala éra „Inspirací". Znala jsem podmínky celého tehdejšího Východočeského kraje,

od Trutnova po Svitavy, od Chotěboře k Ústí nad Orlicí, jezdila jsem na představení, při nichž nechyběly rozbory, viděla celou tu šíři tvorby. A tak jsem troufale navrhla takové setkávání, divadelní, ale „multižánrové", na němž by se setkávali činoherci, loutkáři a další, třebas ještě s nehotovými inscenacemi... V roce 1986 jsme okupovali Letohrad, po třech letech jsme spolu převedli Inspiraci do Ústí nad Orlici, kde ses stal těsně před „sametem" vedoucím klubu. Později se Inspirace přesunula až do Hradce Králové. Inspirace byla vlastně první mezioborovou divadelní přehlídkou a mimo jiné vznikla taky proto, že jsem chtěla sledovat všechno, co mne zajímalo: loutkové divadlo, divadlo poezie, experimenty, autorské divadlo. Věřila jsem, že to může zajímat i všechny zúčastněné, přitahovalo mne prolínání a vzájemné ovlivňování všech těch oborů. Proto jsem si vymyslela, že je soustředím na jedno místo, že to bude jakási žatva - ještě před tím, než byl takhle koncipován Hronov. Moc mě to bavilo a vzrušovalo a ukázalo se, že i ostatní - počet návštěvníků rok od roku stoupal.

A přišel rok 1989...

To co se dělo v amatérském divadle do roku 1989 mě nesmírně naplňovalo, snad i přesahovalo, já vlastně nerozeznávala soukromý a pracovní život, soboty, neděle. Ta obrovská a nepřetržitá aktivita se potom asi projevila i na mém zdravotním stavu. Ale to bylo až po roce 1990... Nastaly nové okolnosti, odpor k někdejšímu státnímu vlivu na kulturu, s vaničkou se vylívalo i dítě – a co jsem mohla, nebo jsme mohli, udělat pro zachování té struktury amatérského divadla, kterou jsme společně vybudovali? Jak to udělat, aby se neztratil ten potenciál, nerozředila ta obrovská energie a soudržnost divadelníků, s nimiž jsem byla denně ve styku – a jak pokračovat ve vysokém standardu, kterým disponovalo právě v divadelních oborech královéhradecké Krajské kulturní středisko? O jeho odepsání tenkrát usilovali i někteří divadelníci. Zvlášť ti, kteří se nedostali do tehdejší první linie, té, díky vysokým uměleckým nárokům, opravdově tvůrčí, nejen sousedské – a proto často pro „věrchušku" nepohodlné. Mnohokrát se nám před rokem 1989 podařilo vystoupit na její obranu, třeba, když nám zakazovali některá představení. Na posledním normalizačním Hronovu (po průšvihu s Majakovského Horkou lázní, kdy soudruzi o přestávce práskli dveřmi a opustili demonstrativně Jiráskovo divadlo a nějaký provokatér, říkalo se že z bezpečnosti, pověsil na kliku radnice fotku Masaryka a estébáci lezli do redakce Zpravodaje) se měl objevit i Zdeněk Zahradník s Oázou, hrou „neudržitelně" protirežimní. Raději jsem mu zavolala, ať zváží, zda má odvahu do té jámy lvové přijet...

Krajské kulturní středisko, s nímž jsem spojila tolik let života, bylo zrušeno. Ale díky šťastným okolnostem a zaujetí několika lidí (třeba Martina Dvořáka, který byl v té době primátorem Hradce Králové i druhého Dvořáka, Honzy, který z KKS přešel na odbor kultury Okresního úřadu) se nám podařilo transformovat obory uměleckých zájmových činnosti, tedy i amatérského divadla, do nově vzniklého královéhradeckého Impulsu. S ním pak, i v době, kdy jsem se musela vypořádat s onemocněním a odchodem do invalidního důchodu, jsem nikdy neztratila kontakt. A vlastně spolupracuji dodnes, nikdy jsem neměla pocit, že jsem z „kola" vypadla.

První, o co jsem se po roce 1989 snažila, bylo neztratit kontakt s celým tím východočeským společenstvím, třeba písemnou formou. To byl počátek Hromady. Velmi důležité také bylo nepřerušit systém postupových přehlídek. A podařilo se, že okresní úřady přispívaly v prvních letech na krajské přehlídky, že financovaly účast souborů ze svého okresu. Až do konce okresního uspořádání vlastně královéhradecký Okresní úřad bděl nad kontinuitou divadelních aktivit bývalého Východočeského kraje. A založili jsme Volné sdružení východočeských divadelníků, protože nám, východočechům, připadly „pražské tendence" jako méně přijatelné. Nechtěli jsme rozpustit naše představy, založené na osobních kontaktech stovek divadelníků regionu a jejich báječné komunikaci, která vznikala po desetiletí. VSVD pak, když se okresy rozpadly a vznikly nové kraje, převzalo spolu s Impulsem integrující iniciativu ve východočeském regionu. K osobním kontaktům velmi přispěl živě informující časopis Hromada. Pamatuješ, Sašo, první čísla jsme spolu metodou vystřihovánek a slepovánek tvořili u tebe v ústeckém divadle. Později nastoupila řada dalších, vždycky jsme sledovali konkrétní propojení s lidmi, nikoliv s institucemi...

Ten základní princip podpory amatérského divadla, ten vypracovaný organizační systém, se podle mého názoru neměl rušit. Měl se vyčistit, koncepčně dopracovat a především přizpůsobit novým podmínkám. To přesvědčení mám i dnes. Byla jsem pro zachování toho dobrého a likvidaci všeho ideologického a represivního. Na kulturních střediscích se za normalizace musely samozřejmě dělat i hrůzné blbosti, třeba kontrolovat nástěnky

po vesnicích, ale ta střediska také vytvořila konzervatoře! Středočeši i Femad, salón odmítnutých, který režimu pěkně ležel v žaludku!

Od roku 1992 jsem ale už věci kolem divadla „organizovala" zdálky, nejprve po deset měsíců i z léčebny, psala jsem s lupou v ruce. Potom hodně převzal Honza Merta a Alena Exnarová, oba první předsedové VSVD, střídali se na mém místě různí „metodici", až do nástupu Nadi Gregarové, která tu káru převzala.

A co dnes, jezdíš stále se svým mužem na přehlídky. Co říkáš dnešnímu amatérskému divadlu?

Současné amatérské divadlo je velmi diferencované, rozrostlo se do obrovské šíře. Já jsem nakloněna i těm největším bláznivostem. I těm, kde je dost nedokonalého či nedostatečného, ale kde cítím myšlenku nebo alespoň potřebu něco sdělit, nějaký výkřik z hloubi duše, zaujetí, ne jen pouhou exhibici. Dnes, po dvaceti letech od onoho originálního a soustředěného zájmu o kvalitu, kdy se na úrovni amatérských představení podílely i nejrůznější vzdělávací aktivity a duchovní investice profesionálních odborníků, kdy spousta souborů a jednotlivců, talentovaných tvůrců, usilovala o smysluplné oslovení společnosti, mě vadí ono rutinní divadlo, které se tak rozmnožilo, divadlo, co se snaží „dotahovat" divadlo „jakoby" profesionální. Což je, myslím, v současnosti těžko možné. Ne, že bych neměla ráda „tradiční" divadlo. Ale mám je ráda jen tehdy, když v něm herectví stvoří nějakou nezvyklou zvláštní kvalitu, která zpracovává zážitky a zkušenosti amatérských herců. Pokud amatérské divadlo zaujme myšlenkou, osobitým pojetím, pak je vnímám velmi osobně a emotivně. Osloví mě a je mi s ním i v něm dobře. Amatérské divadlo nemá tolik dovedností a uměleckých dispozic, jako divadlo profesionální. Ale má některé hodnoty navíc. Především ty, které rostou z problému konkrétních životních podmínek. Pak dochází k těm vzácným okamžikům, kdy je amatérské divadlo schopné předat ještě jinou kvalitu než divadlo profesionální, jako na příklad v inscenaci Doma souboru z Karolínky nebo v inscenaci Roku na vsi boleradického souboru. V tomto směru má své jedinečné místo – i když se projevuje samozřejmě jinak, dravěji, agresivněji – i mladé současné divadlo, a to v celé své rozmanitosti. Je pro mne příslibem, že myšlenka a nikoliv jen nezvyklá forma zůstane jedním z důležitých principů amatérského divadla. A nesmíme zapomenout, že amatérské divadlo naplňuje v místních podmínkách i dnes řadu jiných funkcí. Je v tomto směru nezastupitelné a navzdory všem jiným dalším snahám plní už po staletí svou společenskou a sociální roli jinak, než jenom v rovině divadelní.

Děkuji za rozhovor, s přáním zdraví (a dobrého uzdravení), Saša Gregar

P.S.

Milý Sašo, přesto, že náš rozhovor byl pro mne velice příjemný a plodný, musím přijmout tento výběr. Protože tvůj argument, že bychom jinak zaplnili celou Amatérskou scénu, je pravda. Ale to víš, „vykecat" se ze sedmdesáti let života, je těžké. Tak snad o tom nevysloveném někdy jindy... Díky. Mirka.

(Psáno pro Amartérskou scénu)
Foto Ivo Mičkal

Mirka Císařová má významné narozeniny a rád bych i já připojil několik slov. Když asi v polovině sedmdesátých let nastoupila Mirka na krajské kulturní středisko, vnesla hned od samého začátku svého působení v oblasti amatérského divadla řád, včetně organizace právě probíhajících konzervatoří. Dovedla kolem sebe vždycky soustředit dostatek odborníků i aktivistů, její nasazení, nadšení i zaujetí, ale také neobyčejná vnímavost k lidem i k divadlu, dokázalo strhnout všechny okolo. Určitě nebylo v republice mnoho takových , jak se tenkrát říkalo „metodiček", které by tak důsledně šly za svou představou. Mirka dokázala, přes všechny překážky té doby, realizovat řadu až neskutečných cílů. Divadelní aktivity v našem kraji, ač jinde, mimo „naši" komunitu byla situace úplně jiná, nám pomáhaly vlastně tu nešťastnou dobu přežít. I díky Mirce, která ve svém úsilí pokračovala i v nové době. Hned od začátku roku 1990 hledala cesty, které by umožnily dobré zkušenosti z minulosti využívat, snažila se a vlastně stále snaží, byť žijeme v jiné době, aby se uchovalo a nevytratilo to, co bylo vytvořeno. Patří jí za to i můj díky a jsem rád, že jsem, byť okrajově, u toho také mohl být. Milá Mirko, přeji ti do budoucna hodně radosti, pohody a samozřejmě dobré zdraví, čehož potřebuješ nejvíc. Léta ti připomínat nemusím, sám vím ze zkušenosti, jak je ten čas ošidný. Ale důležité je, že se můžeš ohlédnout za spoustou kvalitní práce.

Tvůj Honza Merta

VE SLUŽBÁCH THÁLIE

Jiří ROUBÍNEK

* 9. 2. 1950

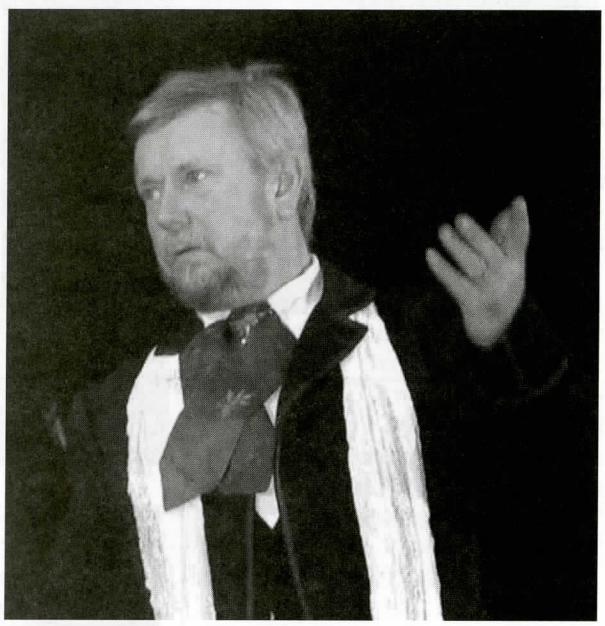

Ani se tomu nechce věřit, ale i na Jirku „došlo". Zdá se, že nějak moc brzy. Člověk si to uvědomí teprve, až ta chvíle nastane. Jiří Roubínek z divadelního spolku „Jaroslav" je mladým šedesátníkem.

Celou tu událost jsme s Jirkou a s jeho dalšími přáteli oslavili předposlední únorovou sobotu v divadelním baru v Luži. A oslava to byla velice příjemná. To jsme se nasmáli. Ostatně tak je tomu vždy, když jste v jeho společnosti kdekoliv.

Dobře Jirku charakterizuje zápis v divadelní kronice, který o něm napsal kronikář Aleš Němeček při uvedení Nestroyovy komedie „Lumpacivagabundus" v roce 1986: „Z ústředních postav dominoval Jiří Roubínek jako Jehlička, který s vkusem rozvinul svůj mimořádný komediální talent." A svůj mimořádný komediální talent rozvíjí vždy. Naposled to bylo, když na svých narozeninách průvodním slovem komentoval jednotlivé etapy svého života na promítané fotodokumentaci.

Talent plně vložil do všech rolí, které hrál. Za všechny hrané v Luži to byl například „Zani" ve Vostrého „Tři v tom" (1980), již zmiňovaný „Jehlička" v „Lumpacivagabundus" nebo v posledním období "Kočkarev" v Gogolově „Ženitbě" (2003) či jako "Georg" v dramatu Johna Steinbecka „O myších a lidech" (2007). Není nepodstatné poznamenat, že umně dokáže na jevišti svým hereckým umem strhnout i ostatní k velmi dobrému výkonu. A to je to, proč s ním rádi hrajeme.

Jirka Roubínek se řadí k výrazným hereckým osobnostem amatérského divadla. Není jenom hercem, ale plně se podílí i režijně. Je to výsledkem lásky k divadlu a neposlední řadě i rodinným zázemím. Vlastně hraje i celá jeho rodina, manželka Jana a zejména dcera Jana, která se na práci souboru významně podílí nejen herecky ale i režijně a zejména pak výchovou nejmladších herců. A jak to vypadá, na divadelní prkna se již chystá i Jirkova zatím první vnučka Johanka.

A tak Jirko, ať ti to dál dobře hraje a ještě hodně krásných chvil s tebou na jevišti i mimo něj. Hodně zdraví!

Lužští ochotníci

DIVADELNÍ

Milena JANEČKOVÁ

* 29. 4. 1945

Tvrdí, že k velkému divadlu nemá sílu a ostatně ani příležitost, ale na ochotnické divadlo nezanevřela. Realizuje se v menších formách, v literárně dramatických pořadech. Naposled např. vystupovala s pásmem Drahé štěstí, což jsou volně zpracované fejetony Terezy Boučkové, Simony Monyové a Ivanky Devátě. Velkou ctí pro ni bylo pozvání do Hradce Králové, kde trutnovský čtyřlístek bývalých hereček mohl účinkovat v nádherném sále hradecké knihovny, dále v knihovně v Červeném Kostelci a v Janských Lázních.

Předcházela práce nad texty Ireny Obermannové Z příručky pro neposlušné ženy s Trutnovským literárním klubem. Pod vedením paní režisérky Hany Kofránkové se ráda podílí na vystoupeních na Šrámkově Sobotce, kam letos opět zajede. Pro trutnovské ženy momentálně připravuje čtení z nové knížky Jiřiny Šiklové Matky po emailu.

Podmanily si ji břišní tance, kterým se už pár let věnuje, je babičkou na částečný úvazek, pracuje i relaxuje na své zahradě, ráda cestuje a objevuje vše nové....

Naše milá kamarádko, hodně tvůrčí invence a sil do dalších tvořivých let!

Za divadelní přátele Dagmar Halířová

Před rokem, po poledni slunečného dne 4. dubna 2009, doputoval věčný chodec, divadelník, dramatik a především náš skvělý kamarád a spolupracovník, Pepík Tejkl, na poslední místo svých pozemských výprav. Těsně před vrcholem Kralického Sněžníku ho zradilo jeho srdíčko, v němž měl uloženy všechny své lásky, naděje a talenty. Na místě, z něhož už nebylo návratu mu jeho přátelé vztyčili skromný památník. Půjdete-li někdy tou cestou, vzpomeňte.

MIMO RUBRIKY

KONEC STARÝCH ČASŮ

(POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ)

Rudolf Faltejsek (1933), divadelník tělem a duší, režisér a herec spjatý především s třebechovickým ochotnickým divadlem (byť je roduvěrným Hradečákem, kde po celý život bydlí) sepsal pár „historických" obrázků. Vzpomíná v nich na doby dobré i zlé, s humorem, s nadhledem, moudře a věcně, a především o svém divadelničení. Nebude na škodu, když si je v naší Hromadě přečtete. Vydají na pár pokračování – a já doufám, že se vám budou líbit, jako mě při jejich editování. Rudolf nazval své vzpomínky Koncem starých časů, ale je jich skutečně konec?

(Saša Gregar)

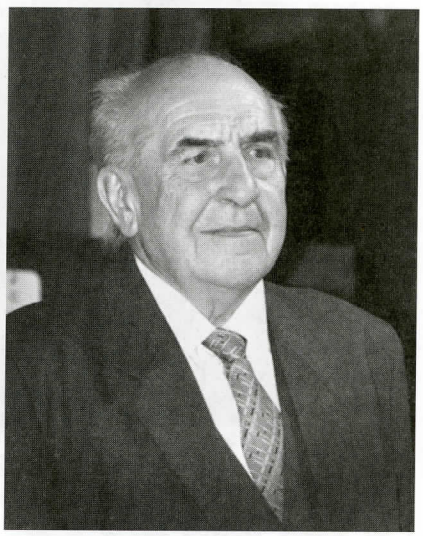

1.
MOJE „UMĚLECKÉ" ZAČÁTKY

Využívám svého specifického privilegia – dožil jsem se. Jako není mládí žádná zásluha, ale mimořádný dar, je i stáří jistý typ úděl. Hlavně pak obrovskou soustavou vzpomínek. Jako je fotografie marným pokusem zachytit minulost, tak i vzpomínky jsou mnohdy těžko sdělitelné, zejména v hodnocení. Co mně ale připadá jako důležité a zajímavé může mnohým připadat zcela banální.

Tak se mi dnes stává, že někdy listuju starými alby a za jednotlivými obrázky se mi začne promítat docela zajímavý film, ovšem film pro pamětníka.

Za časů mých dědečků by se všichni zděsili, kdybych tvrdil, že jsem se narodil jako občan Masarykovy první republiky a pak žil chvíli v divné Česko-Slovenské republice. A protože jsem se najednou ocitl v Tisově Slovenském štátě, museli mě rodiče, Česi, rychle přestěhovat do Protektorátu Čechy a Morava, kde jsem se stal druhořadým obyvatelem Hitlerovy tisícileté Velkoněmecké říše. Dočkal jsem se ale úprku Němců a znovuvytvoření jiné Československé republiky, prožil únorové vítězství pracujícího lidu a dokonce slavný vznik Československé socialistické republiky. Docela mě zaujal i onen pokus o socialismus s lidskou tváří, z čehož mě rychle vyvedla bratrská pomoc spřátelených socialistických států s pěti stem tanků a půl milionem vojáků. Tak jsem prý byl ochráněn před kontrarevolucí. A naprosto nečekaně jsem přešel do sametu – a z Československé federativní republiky jsem dnes občanem České republiky a občanem Evropské unie. Na rozdíl od mnoha, dnes úspěšných politiků, jsem byl nadšen sloganem Láska a pravda zvítězí nad lží a nenávistí a podruhé v životě hrdý na svého prezidenta: poprvé na TGM, podruhé na Václava Havla.

Moje první setkání s divadlem bylo zcela náhodné. Kamarádi ze třídy sháněli čtvrtého do party ke statování v KOD, v tehdejším královéhradeckém Krajském oblastním divadle. Odměna za statování se hodila, bylo to celých deset korun (za to byl mléčný koktejl v „mléčném" baru, kam jsme chodili jako dnešní mládež na pivo), takže jsem přikývl, dobrých deset kaček. Rolí, kterou mi chlapci nabídli, byl vlastně záskok, tudíž jsem neabsolvoval žádné zkoušky a o tom představení (ba ani vůbec o divadle) jsem nevěděl zhola nic.

První moje vystoupení - v Shakespearově Komedii omylů - se odehrálo v přírodě, v lázeňském parku ve Velichovkách, kam divadlo přiváželo kulturu rekreujícím se pracujícím. Jelo se od divadla, autobus byl natřen na modro, měl ceduli KOD Hradec Králové a na boku veliký nápis UMĚNÍ LIDU. Před autobusem postávaly hloučky kouřících umělců, pak se nastoupilo a kamarádi mě usadili na zadní sedadlo. Vzrušení nastalo, když ze dveří divadla

vypochodovala majestátní postava staršího pána s mohutnou kšticí bílých vlasů. Hoši mě poučili, že se mu říká Mistr. Že má v divadle vlastní šatnu. A garderobiérku jen pro sebe. Byl to Zvonimír Rogoz, v Hradci se objevil jako umělecká posila nově vzniklých revolučních divadel v rámci revoluční proměny umělecké politiky strany a vlády - teprve později jsem se já nevzdělanec dověděl, že tento rodilý Chorvat se stal členem Národního divadla už v roce 1929, že dostal státní cenu za roli Štefánika a v Národním hrál až do konce války. Po divadelních prázdninách jsem se však s ním už nesetkal, odmítl podepsat rezoluci proti krvavému psu Titovi, musel opustit Československo a byl vypovězen do Jugoslávie a tam hrál až do pozdních let (dožil se celé stovky, narodil se roku 1887 a zemřel v roce 1988). Byl to obdivuhodný člověk –se svou dcerou hrál i v českých filmech a posledního potomka zplodil v roce 1986.

Zvonimír Rogoz, herec KOD Hradec Králové, byl i vynikajícím filmovým hercem (Škola základ života, Lelíček..., Extáze ad.)

Jakmile se pan Rogoz objevil, všichni se nahrnuli do autobusu a jelo se vstříc mému prvnímu divadelnímu zážitku. Dorazili jsme do Velichovek a většina herců šla do hospody, statisti museli jít zkoušet. Hrálo se v lázeňském parku, inspicient, pan Všelicha, už měl vybrané místo, kde budeme skryti pohledům diváctva, dokud nenastoupíme na jeviště. S námi šel zkoušet pan Chmelař, představitel staříčkého kupce Egona, jako ozbrojená stráž jsme ho měli přivléct před vévodu k hrdelnímu soudu. Tam jsem se seznámil s pěkným hereckým fíglem: když má někdo být na jevišti mučen, smýkán a trápen, musí to dělat on a ne ti, co ho mučí, takže pan Chmelař si omotal kolem rukou tlustý provaz, jeden konec nám strčil do ruky a poté s námi cloumal jevištěm, padl na kolena a „odnaříkal“ dlouhatánský úvodní monolog. A po rozsudku smrti nás pak z jeviště vyvlekl.

Šatna byla v lázeňské hospodě, okna zatažena hadry, na stoly si herci rozložili svoje šminkkastly. Nás šminkami lehce pomazal pan Rajský a mohli jsme se obléct. Vyfasoval jsem krátkou tuniku a oštěp, na vlasy stužku a byl žoldnéř jako víno. Vůně líčidel byla opojná, dnes už voní jinak. Snad každý herec měl ve svém kufírku svou zaječí pacičku, s níž se smetal přebytečný pudr z obličeje, ale hlavně ji měl pro štěstí. Nastalo něžné nakopávání a takové to „breptej, potvoro“, což byl pro mne nový rituál, stejně jako hlášení času inspicienta pana Všelichy před začátkem. Představení dopadlo znamenitě, diváci se bavili, hodně se smáli a nechali se krásně opájet. Jak by ne, role dvojčat hráli pan Jelínek a pan Kuvert a lišili se nejméně deseti lety věku i postavou, ale stejné paruky, stejné boty, stejný kostým udělali své, takže diváci, a někdy i my, jsme si „pletli“ Dromia syrakuského s Dromiem efeským. Takže - kromě desetikorunového honoráře - byl jsem uštknut hadem z ráje divadla.

V příštím roce jsem se už stal pravidelným statistou v tehdejších inscenacích. Mistr Zvonimír Rogoz byl odejit (och, jak častý to slogan v průběhu mého života), ale do Hradce právě přišla mimořádná skupina tvůrců – z mladé pražské z AMU mladí absolventi jako Oldřich Daněk, Vladimír Bičík, Josef Bláha, Jiří Pleskot, z dam Jiřina Jirásková, Jiřina Švorcová, Dana Týmlová a překrásná Zora Božinová, přibyli i režiséři, např. Jiří Nesvadba. A pak tu byli domácí, pokud si vzpomenu Antonín Horáček, Pavel Spálený, Zdenek Jelínek, Pavel Kunert, manželé

Všelichovi a hradecký rodák, režisér František Bahník. Já na jevišti postával často jako „lid", tu jsem křičel, tu truchlil, jak bylo potřeba, mnoho času jsem strávil v portálech a odtud pozoroval inscenace Jana Husa, Těžké Barbory, Romea a Julie, Strakonického dudáka, ba i sociálně realistickou hru Němci - ačkoliv jsem v ní nepromluvil ani slovo, byl jsem na plakátech! Jako Heini, ve svazácké košili, jako socialistická budoucnost Německa!

V komedii Volský případ jsem v roli „hlasatele" dokonce zaskakoval za pana Horáčka, kterého odveleli na vojenské cvičení a byl to pro mne záskok zajímavý. I tím, jak se mě herci pokoušeli odbourat - jako výběrčí jsem měl vybírat příspěvek na senát a jakýsi římský nacionalista měl platit ostentativně jako první. Hrál ho režisér Bahník, takže jsem od něj žádnou kulišárnu nečekal. František Bahník svá slova „Římský nacionalista ví, co je jeho povinnost!" řekl přesně a s velikým gestem mi podával žlutý peníz - ten však držel za nitku. A před výstupem ho navíc nahřál na kamnech. Kolegové profíci měli strašnou bžundu, jak ten kandrdas poskakuje a přehazuje si peníz v ruce. Ale neodboural mě. Zato starý pan Všelicha, ten mi dal. Jemu, jako starému senátorovi, jsem měl vyprávět takový kraťounký monolog a hned pak jsem měl jako utíkat na náměstí. Ale Všelicha jako senátor zahřměl: „Ty, počkej, jaks to povídal? Řekni to ještě jednou!" Tak to jsem nečekal a „opakování" zcela prokuckal, za kulisami mi bylo ouvej. Diváci nemohli vůbec pochopit, proč jsem tak vyjevený - on ten prevít Všelicha, jak stál bokem, se na mě odvrácenou půlkou obličeje šklebil a mrkal, do hlediště byl přitom zcela vážný...

Krajské oblastní divadlo Hradec Králové, jak napovídal název, bylo divadlo zájezdové. Návraty ze štací byly mnohdy až po jedenácté hodině, to mně už nejel žádný spoj domů, do Třebechovic, ale pomohl Jožan Bláha, budoucí oblíbený herec český i televizní, že prý má v pokoji prázdnou pohovku, že můžu občas přespávat u něj. Bydlel v YMCE a já to měl od něho do školy kousíček. YMCA tenkrát sloužila jako noclehárna pro svobodné herce. Josef Bláha byl především vynikající herec, všichni jsme ho obdivovali a milovali jako ohnivého Jana Husa, citlivého a mužného Romea i roztomilého Hejtmana v Těžké Barboře, byl to báječný člověk . Jako Hejtman si lepil mohutné obočí. Měl poměrně dlouhou pauzu před dalším výstupem, tak si obočí zas odlepil a když měl jít na scénu, nalepil ho zpět. Při jednom představení ale najednou v zákulisí poplach - obočí zmizelo! Všichni prohledávali šatnu, snad po centimetrech, ale to už nás kdosi volal do portálu - na scéně pan Jelínek a pan Spálený – a ten hejtmanovo obočí nalepené na zadku! No, nakonec se objevilo tam, kam patřilo. Barbora byla vůbec bohatá na různé nehody, jednou se dokonce muselo na chvilku přestat hrát, chechtali se všichni, herci na jevišti, technika, diváci a hlavně muzikanti - ti ani nebyli schopni nasadit trubky a hrát. V hlavní roli tehdy mladinka Jiřina Jirásková - hrála První dítko. Se skupinou děvčat na rampě s gustem míchaly a lízaly povidla z mísy. A jak se tak praly o vařečku, vyletěla jim z rukou, trocha povidel spadla na holou lebku dirigenta - to by možná stačilo. Ale stala se neuvěřitelná věc - vařečka přistála na další holé lebce, divákovi, asi tak ve čtvrté řadě. Ten dvojitý zásah fungoval jako ozvěna – nejdřív se řehnili herci, kteří viděli zmalovaného dirigenta a když už se začali utišovat, rozřehtal se sál nad divákovou pleší pomazanou povidly, do toho kvikla trubka – no, trvalo to dost dlouho.

V závěru roku se na fermanu objevilo obsazení prvních her na příští sezonu. K mému překvapení jsem si přečetl, že studenta v Mahenově hře Jánošík (...vy jste sůl země, vy horní chlapci...) mám hrát já, Jánošíka Jožan Bláha, to byla báječná zpráva. Jenže život je samá náhoda, v půlce června jsem přišel do divadla a tam - napjaté ticho. Všichni chodili nějak zakřiknutě a pomalu z nich vylézalo jak z chlupatý deky, že v Hradci končí... Kdo? - No Jožan Bláha a Pleskot a Bičík, Švorcová a Jirásková. - Proč? Všechny je prý povolali na vojnu! Bylo to absurdní - Jirásková a na vojnu? Jenže to bylo povolání do souboru Divadla československé armády, jak se od nové sezóny jmenovalo původní Městské divadlo na Vinohradech. To byly věci! Plavka, jeden z herců, si také dělal naděje, že půjde do onoho armádního divadla, kterému velel vynikající (před válkou avantgardní) režisér, poté plukovník E. F. Burian. Ale nevyšlo mu to. I moje naděje na roli studenta zmizela v nenávratnu.

Neuvěřitelnost tehdejšího života snad doloží i tato příhoda: byl konec sezony, přišli jsme na zkoušku a šatna úplně roztřískaná. Stolky, skříně, židle – všechno roztřískal v návalu vzteku, světe div se, ten dobrák Bláha! Musím povědět, že Jožan byl ze smíšeného manželství, jeho maminka byla Jugoslávka a malý Jožan v Jugoslávii i několik roků žil. Měl moc rád svou babičku, moc o ní vypravoval. Jakmile skončil školu, požádal o povolení k cestě do Jugoslávie. Výjezdní doložku dostal, ale najednou přišlo oznámení, že vycestovat nesmí neb je příslušníkem československé lidové armády, takže by mohl prozradit nějaké vojenské tajemství – Jugoslávie byla sice taky socialistická, ale jejich prezident Tito se už nelíbil Stalinovi, v novinách se satirici předháněli v karikaturách „krvavého psa Tita" a Jožanovi nezbylo, než vybít si vztek na inventáři KOD.

A tak skončila i moje "umělecká" dráha v hradeckém divadle. Měl jsem před maturitou a chystal se do Prahy na vysokou. A taky to bylo krátce po měnové reformě, komunistická strana zavedla čistky a kontroly, jak se kdo zachoval, padaly důtky a vyloučení ze strany, lidi byli rozčileni a večer se měli jít bavit do divadla? Jednou jsem pozval jednu dívenku do divadla, jméno vám neprozradím ani dnes, na rande. Dávali povedenou socialistickou taškařici o zakládání JZD Hádajú sa o rozumné, po třetím zvonění nás bylo v hledišti osm. A takových přesilovek tenkrát zažívali herci hodně.

TZ - Open Air Program 2010 má své účinkující | Open Air Program se recykluje, třiďte s námi!

Hradec Králové - XI. ročník tradiční součásti festivalu Divadlo evropských regionů **Open Air Program** letos zaznamená řadu organizačních a dramaturgických změn. Královéhradecké občanské sdružení Poco a poco animato přebírá po 10 letech fungující a zavedený festival, který v posledních deseti červnových dnech přitahuje tisíce návštěvníků do centra města. Hlavní myšlenkovou linií je pro nás, z letos téměř 200 přihlášených divadelních souborů, téma třídění, vybírání a recyklace. Open air programem chceme jednak navázat na dosavadní tradici bohaté nabídky festivalového programu a zároveň představit divákům přesahové divadelní a umělecké žánry a také nejúspěšnější divadelní projekty letošní sezóny, které se urodily mimo síť kamenných divadel.

Každý den od 21. - 30. června se diváci mohou těšit na více než 10 divadelních produkcí. Hrát se bude kromě atria Městské hudební síně a Radnice nově na nádvoří Nového Adalbertina a tradičně v ulicích a zákoutích starého města. Bohatý program bude také v Žižkových sadech, kde ve stanech a šapitech budou hrát divadla VOSTO5, DNO, Divadlo Líšeň, Studio Damúza a Husa na provázku. Netradičními místy pro diváky pak budou kavárny a hospody starého města nebo terasy a parkány bývalého opevnění. Specialitou budou po loňském úspěšném bytovém divadle představení v soukromých koupelnách na Velkém náměstí.
Festivalové dny budou zahájeny pravidelně odpoledními pohádkami na Letní scéně Klicperova divadla. Nově do programu zařazujeme profilové dramaturgické linie, zaměřené na současné divadelní žánry a témata. Např. tak bude jeden ze dnů věnován podobám současného tance, storytelingu neboli vyprávěcímu divadlu, site-specific projektům a dal.

V rámci Open air programu se představí divadla nejen **z Čech a Slovenska, ale přivítáme i umělce ze Srbska, Maďarska, Rakouska, Skotska nebo afrického Konga. Jsme rádi, že jako hosty festivalu přivítáme zahraniční partnery projektu DNA (Development of new art), což jsou ředitelé divadel či festivalů z Dánska, Maďarska, Slovenska, Slovinska.** Součástí festivalu je také bohatý doprovodný program v podobě hudebních koncertů, výtvarných instalací, workshopů a performancí.

Na sobotu 26. 6. připravujeme navíc další novinku, kterou chceme vrátit prostoru Malého náměstí život, a proto jsme se rozhodli zde uspořádat biotrh ovoce zeleniny, a výrobků nového designu. Nebude zde chybět loutkové divadlo pro děti a rodinné výtvarné dílny. Aby se diváci v této široké nabídce Open airu neztratili, připravili jsme letos nově Openairové Informační centrum v blízkosti Klicperova divadla a také nový vizuální plán v podobě centrální mapy s označením jednotlivých hracích prostorů a nového katalogu.
Recyklovat každodenní festivalové dění bude vždy o půlnoci divadlo DNO – tedy dvojice Jiří jelínek a Jiří Kniha. Ti živým komiksem a projekcemi zhodnotí každodenně nejzajímavější festivalové události.

O.S. POCO A POCO ANIMATO, HRADECKÁ 412, 500 11 HRADEC KRÁLOVÉ
IČ: 269 98 939 EMAIL: POCOAPOCO@SEZNAM.CZ TEL.: 604 193 540